DİJİTAL KÜTÜPHANE KANALI

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

https://rantey.org

Yedek ve Duyuru Kanallarımız
Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

• Telegram: https://t.me/birkitapbir

• WhatsApp Kanalımız : https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4IvMoc0Y

KAFA

bi dünya...

Kasım 2016 Sayı: 27
Fiyat: 7 TL - KKTC: 8 TL
ISSN 2148-7820
9 772148 782803

Metin Akpınar • Ataol Behramoğlu • İlber Ortaylı • Enis Batur • Sunay Akın • Sema Kaygusuz • Emrah Serbes • Alper Canıgüz • Cem Davran
Rıdvan Akar • Akgün Akova • Coşkun Aral • Özgür Amed • Zafer Algöz • Umay Umay • Levent Cantek • Kaan Sezyum • Aylin Balboa
Levent Erden • Nilay Örnek • Can Yılmaz • Celil Nalçakan • Emrah Akbaş • Zeynep Miraç • Kaan Koç • Murat Meriç • Gökhan Dağıstanlı
Başar Başaran • Feyyaz Yiğit • Nihat Sırdar • Melih Anık • Kerimcan Kamal • Murat Özer • Erhan Karadağ • Hayko Bağdat • Elif Demirtaş

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://rantey.org

Altını ÇİZDİKLERİM

Siz de okuduğunuz kitaplarda altını çizdiğiniz cümleleri, kitap ve yazar ismiyle birlikte bizeyazin@kafadergi.com'a gönderin veya #altinicizdiklerim etiketiyle paylaşın bu sayfada yayınlayalım.

Burak Şahin

Yaşamak, bir başkası olmaktır. Ve insan bugün, dün hissettiği gibi hissediyorsa, hissetmek olanaksızdır: Dün hissedileni bugün de hissetmek, hissetmek değil, dün hissedilmiş olanı bugün anımsamaktır yalnızca, artık yok olmuş olan dünkü hayatın canlı cesedi olmaktır.

Huzursuzluğun Kitabı (Fernando Pessoa)

Onur Koray Gülşen

Sevilen her kadın güzel bir şarkıdır, bütün sözlerini hatırlayamazsın belki ama melodisi aklında kalır.

Erken Kaybedenler (Emrah Serbes)

Kaan Koç

Şimdi, bitti artık, çoktandır, çoktandır kimseyle bir şey konuşmuyorum. Ey, siz, kim olursanız olun, yanımda olduğunuz zaman hiç titreşmesin ses telleriniz; devinimsiz gırtlağınız bülbülü bastırmaya kalkışmasın; ve siz de dil aracılığıyla bana ruhunuzu tanıtmayı kesinlikle denemeyin.

Maldoror'un Şarkıları (Lautreamont)

Can Durukan

"...Bir ölüm yürüyüşü romantik değildir oysa... Annesinin kollarında, annesi yürürken kapanmayacak gözlerle sarsılarak gökyüzüne bakan katılaşmış bebek hakkında şiir yazamamazsınız. Karısının ölü bedenini yere koyarak geceleri birlikte yatan ve sabah yeniden omzuna alan -ve en büyük oğluna, en küçüğün bedenini taşımasını söyleyen - babanın şarkısını söyleyemezsiniz. Ve bakamazsınız... Sözünü edemezsiniz... Ağlayamazsınız... Dağları hatırlayamazsınız. Bu güzel bir şarkı olmazdı..."

Küçük Ağaç'ın Eğitimi (Forrest Carter)

Deniz Güldal

Sessizlik... Çünkü geçmiş bir insanı kuran değil, yıkan şeydir. Daha doğrusu bir yandan kurarken bir yandan yıkar. Hep bir savaş hali... Kapısız penceresiz binalar, devrilmiş sokak lambaları, yerlerinden fırlamış kaldırım taşları, bir enkaz olarak insan hayatı. Evet, büyüyemedik ama çocuk da kalamadı. Bir enkazız yalnızca.

Seyrek Yağmur (Barış Bıçakçı)

Pınar Aksel

İyilik demek kimseye kötülüğü dokunmamak değil, kötülük yapacak cevheri içinde taşımamak demektir. Bende bu ena cevher fazla miktarda mevcutmuş. Belki herkeste var... Fakat insan olan onu söküp atmasını, yahut boğmasını biliyor...

İçimizdeki Şeytan (Sabahattin Ali)

Dorukhan Varlık

Aydın olmak demek, modaya uygun elbise, şapka ve kolalı gömlek giyinmek demek değildir. Aydın kesim halkın beyni konumundadır. Halkımız sizi iyi bir eğitim aldıktan sonra yüksek gelirler elde edesiniz, geceleri eğlenesiniz diye sizi o konuma getirmemiştir. Böyle olanlar gerçek aydınlar olamazlar. Onlar yozlaşmışlardır.

Beyaz Zambaklar Ülkesinde (Gregory Petrov)

Özge Doğan

Çünkü kadın gerçeği söylemeye başlarsa erkeğin aynadaki görüntüsü küçülmeye başlar; yaşam karşısındaki uyumluluğu yok olur. Erkek sabah kahvaltısında ve akşam yemeğinde kendini gerçek boyutlarının en az iki katında göremezse, kararlar vermeyi, yerlileri uygarlaştırmayı, yasalar koymayı, kitaplar yazmayı, özenle giyinip yemekli toplantılarda konuşmalar yapmayı nasıl sürdürecektir?

Kendine Ait Bir Oda (Virginia Woolf)

Emrah Akbaş

Hiçbir şey yazmamış olsaydı bile, tüm öteki suçları da içeren temel suçu işlemişti. Buna düşüncesuçu diyorlardı. Düşüncesuçu sonsuza dek gizlenebilecek bir şey değildi. Onları bir süre, hatta yıllarca atlatabilirdiniz, ama eninde sonunda ensenize yapışırlardı. Böyle işler hep geceleri yapılırdı; tutuklamalar her zaman geceleyin gerçekleşirdi. Ansızın irkilerek uyanmak, hoyrat bir elin omzunu sarsması, gözlerinize tutulan ışıklar, yatağı çevreleyen acımasız yüzler...

1984 (George Orwell)

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

"İçinde hakikaten sevmek kabiliyeti olan bir insan hiçbir zaman bu sevgiyi bir kişiye inhisar ettiremez ve kimseden de böyle yapmasını bekleyemez. Ne kadar çok insanı seversek, asıl sevdiğimiz bir tek kişiyi de o kadar çok ve kuvvetli severiz. **Aşk dağıldıkça azalan bir şey değildir.**"

Sabahattin Ali, Kürk Mantolu Madonna, YKY

Akşamsefası

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Emrah Serbes

infilak parçaları XVI

16/1 sabah üç

bu yürek parçalayıcı neşe de benim
bu tepelenen ruh da
sabah üç yangınlarında
kendi kendini sokan gururlu bir akrep gibi ateşler içindeyim
şimdi mektuplar zarfsız
pencereler pervazsız
kapılar eşiksiz
trenler istasyonsuzdur
ve gökler fırtınalıdır sevgilim
dağlar engin
denizler derindir
ve ellerim soğuktur şimdi
sabah üç telefonlarında
yalnızlık ve gurur düşerken payıma
boşluk, yokluğunu dolduramayan bir sözcüktür

16/2 sadece deliler

Sadece deliler maskesiz gezer.

16/3 sokak kapısı

Türkiye, Avrupa Birliği'nin sokak kapısıdır. Dışarıdan gelen yabancıyı da içeri alamaz, kendisi de içeri giremez.

16/4 insan ve kaderi

İnsan, kaderini eline aldığında bile felaketine doğru yürümeye devam eden yegâne varlıktır.

16/5 boşluktan önce

Boşluk seni ele geçirip kanatları altına almadan önce sadece sıradan bir yalnızdın.

16/6 radikal sadelik

Konforun olduğu yerde psikoz da vardır. Sağlam ruh radikal sadeliği arar.

16/7 en koyusu

Utancın en koyusuyla tanışmamışsan, aşağılanmanın en derinini yaşamamışsan henüz kendini tanımamışsın demektir. Ve en umutsuz koşullara düşmeden kendi direnç gücünü de bilemezsin.

16/8 kendiliğinden gelen

Birinden ancak çaba sarf ederek nefret edersin, sevgi kendiliğinden gelir.

16/9 para ve koku

Parasızlığın da bir kokusu vardır, insanın üstüne bir kez sindi mi ömür boyu çıkmaz. Zengin doğmuşla sonradan piyango vurmuşu birbirinden ayıran da bu kokudur. Neticede para her şeyin içine sıçar, kimini yokluğuyla tüketir, kimini varlığıyla.

16/10 arzu gücü

Bir insanın içinde arzularını gerçekleştirebilecek bir gücün bulunduğunu hissetmesi, o arzuların gerçekleşip gerçekleşmemesinden daha önemlidir. İşte ancak o zaman yaşam ağacının insan varlığından bağımsız ve arzuların da sonsuz olduğunun bilincine varılabilir.

16/11 bağış

Seviyorsan yalanlara da inanmaya hazırsındır. İnandıktan sonra da anlamaya ve bağışlamaya.

16/12 dedektif yargıç cellat

Sosyal medya her insana aynı anda hem dedektif, hem yargıç hem de cellat olma imkân ve tatminini sunar.

16/13 hücrelerimiz

Zamanın dışında doğmuş insanlar vardır, hiçbir yere ait olmayan insanlar. Anlam altında ezilmeyenler, acıdan geçtiklerinde ruhlarını yitirmeyenler. Toprağa yakın insanlar ve ateşe... Daha önce de söyledim, duymuyor musunuz? Aylardan kasım olabilir, ağaçlar solgun, yapraklar sararmış, sokaklar biraz daha karanlık ve günler biraz daha kasvetli olabilir. Hücrelerimiz kapısız ve penceresiz olabilir ama bu özgür olduğumuz anlamına gelmez. Gece yarısında, kör karanlığın içinde durmuş bekliyoruz, şafak özgürlük mü getirecek bize yoksa dehşet mi? Zamanın dışında doğmuş olanlar, ait olmayanlar, ruhlarını yitirmeyenler, özgürlüğün peşinden gittiler hep aklın değil, mantığın değil, güvenliğin değil. Bir deli gömleğinin içindeyken, ruhunu kurtlar kemirirken tek ihtiyacın olan şey özgürlüktür.

16/14 okulda

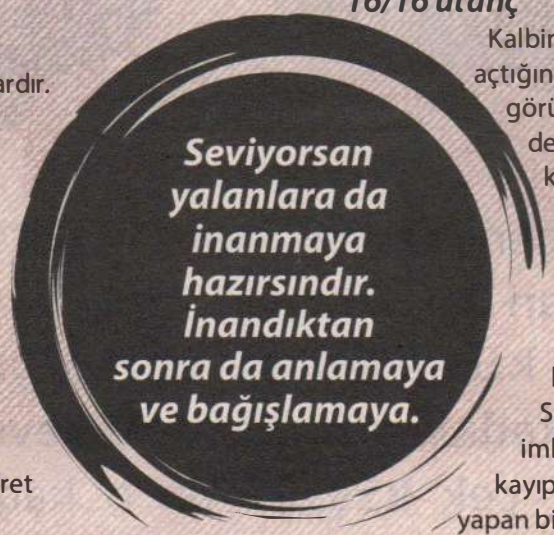
Bugün okulda acılarımızı temkinli hüzünlerle süslemeyi öğrendik.

16/15 vazgeçmiş

Hiçbir intikam, hayattan vazgeçmişlerin intikamı kadar ağır olamaz.

16/16 utanç

Kalbini dünyaya hesapsız kitapsız ve olduğu gibi açtığın an diğer insanların gözünde en kuşkulu göründüğün andır. Kısa süre içinde bir çamur deryası sarar çevreni ve bir iftira tufanı. Utançla kuşatılırsın. Ama üzülme, utanç en derin kaynağındır senin. En derin anlatı kaynağın.

16/17 inançsız zihin

Hayat inançsız zihin için çok daha yorucudur. Çünkü inançsız zihin her gün başka bir varolma nedeni aramak zorundadır kendine. Sahte dünyanın bozamayacağı hakiki bir varoluş imkânı da kalmadığına göre, o saf insan artık kayıp insan olduğuna göre, her gün boş yere hararet yapan bir zihin.

16/18 tenin yenilgisi

İllaki tenin yenilgileriyle mi zenginleşir ruh.

16/19 balta

İşaret edilenin yerine işaretlerin peşine düşüyoruz. Dilbilgisini dilden, bilgiliyi bilgeden üstün görüyoruz. İyilik, güzellik, ahlak gibi bütün büyük sözcükleri sağın ve muhafazakârların tekeline bıraktık. Oysa sinizmin bataklığında debelenmektense Raskolnikov'un baltası olmak ve vicdan azabında boğulmak daha iyidir.

Akşamsefası

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

İllüstrasyon: Burak Ağdemir

16/20 çürüyüşe katkı

Vicdan azabı da bir ihtiyaçtır. Dünyaya iyilik katmak lazımsa kötülük de katmak lazım. İnsan çelişkileriyle var olur. Günümüzde sorun dengenin yitirilişi. Yüzyıllardır süren çürüyüş. Artık dünyaya ne kattığının önemi yok. İyi kötü her şey, bir çürüyüş deryasında eriyip gidiyor. Çürüyüşe katkıda bulunmanın dışında bir şey gelmiyor elinden insanın.

16/21 yitirildiğinde

Bütün yorgunluklarımdan arta kalan birkaç yavan söz oldu. İşte zaman budur, yitirildiğinde kıymeti anlaşılan şey.

16/22 risk

İnsan sadece kendini aştığı zaman kendi olabilir. O enerjiyi içinde hissetmediğinde bir hiçtir. Ömrümüzün çoğunu bir hiç olarak tüketme riski altındayız.

16/23 doğan

Bu hüznün sebebi yok, benle birlikte doğdu.

16/24 sonunda

Her şeye rağmen kendi zamanımızda olup biten kötülüklerin ve acıların anlamını aramaya devam edeceğiz. Ve şu soruyu soracağız, bütün bu çektiğimiz acılar sonunda ne işe yarayacak?

16/25 tarihteki en büyük caniler

Tarihteki en büyük canilerin kim olduğunu hâlâ bilmiyoruz. Çünkü onlar kötülük sıradanlaştığında ortaya çıkan sıradan insanlardır. Sonra birden doğaüstü güçlermiş gibi yok olurlar.

Birinden ancak çaba sarf ederek nefret edersin, sevgi kendiliğinden gelir.

16/26 aynı sözcükler

Bir yazarın en büyük acısı, iktidarın halkı aynı sözcüklerle kandırdığını, tehdit ettiğini, ezdiğini, aşağıladığını işitmektir.

16/27 dış dünya

Dış dünyayla bağlarımızın seyreldiği anlar, örneğin dalgınlıklar ve sarhoşluklar, aslında bu dünyaya en çok yaklaştığımız anlardır.

16/28 kutu

Televizyona bakıyorum... Başkalarının başına gelmiş felaketlerden dolaylı ya da dolaysız haz almaya çağrıldığımız bir kutu gibi geliyor bana.

16/29 ihtiyaç

Psikolojik olarak neye ihtiyacı varsa ona inanmaya meyillidir insan, söylenen şeyin doğru olup olmadığı ikinci dereceden önem taşır.

16/30 eski düşman

hem tutkulu hem serinkanlı
hem öfkeli hem anlayışlı
aynı zamanda
intihardan emekli bir başkonsolos
dudaklarında balta ve gül
kendine acıma bahtsızlığında
yalnızlığına göz kulak oluyor
kasvet son durak
gök kubbenin altında
yeni bir düşman bulamayacak
kendinden başka

Akşamsefası

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Cervantes asker

Cervantes iber yarımadası

Cervantes dram yaşar

Cervantes savaşır

Cervantes deli bilge

Cervantes kır evi

Cervantes don kişot

Cervantes yalnızlık buhranı

Cervantes romanın babası

Cervantes köy düğünü

Cervantes okur için roman

Cervantes hayal et

Cervantes kahramanlık senfonisi

Cervantes talihsiz

Cervantes modern romanın mucidi

Cervantes korsan esiri

Cervantes hayali düşman

Hazırlayan: İpek Bozkaya

Miguel de Cervantes vs. William Shakespeare

Shakespeare aktör

Shakespeare britanya

Shakespeare dram yazar

Shakespeare savaşı sahneler

Shakespeare dahi

Shakespeare saray

Shakespeare hamlet

Shakespeare karakter karnavalı

Shakespeare tiyatro dehası

Shakespeare balo

Shakespeare sahne için oyun

Shakespeare hayalet

Shakespeare yanlışlıklar komedisi

Shakespeare saygın

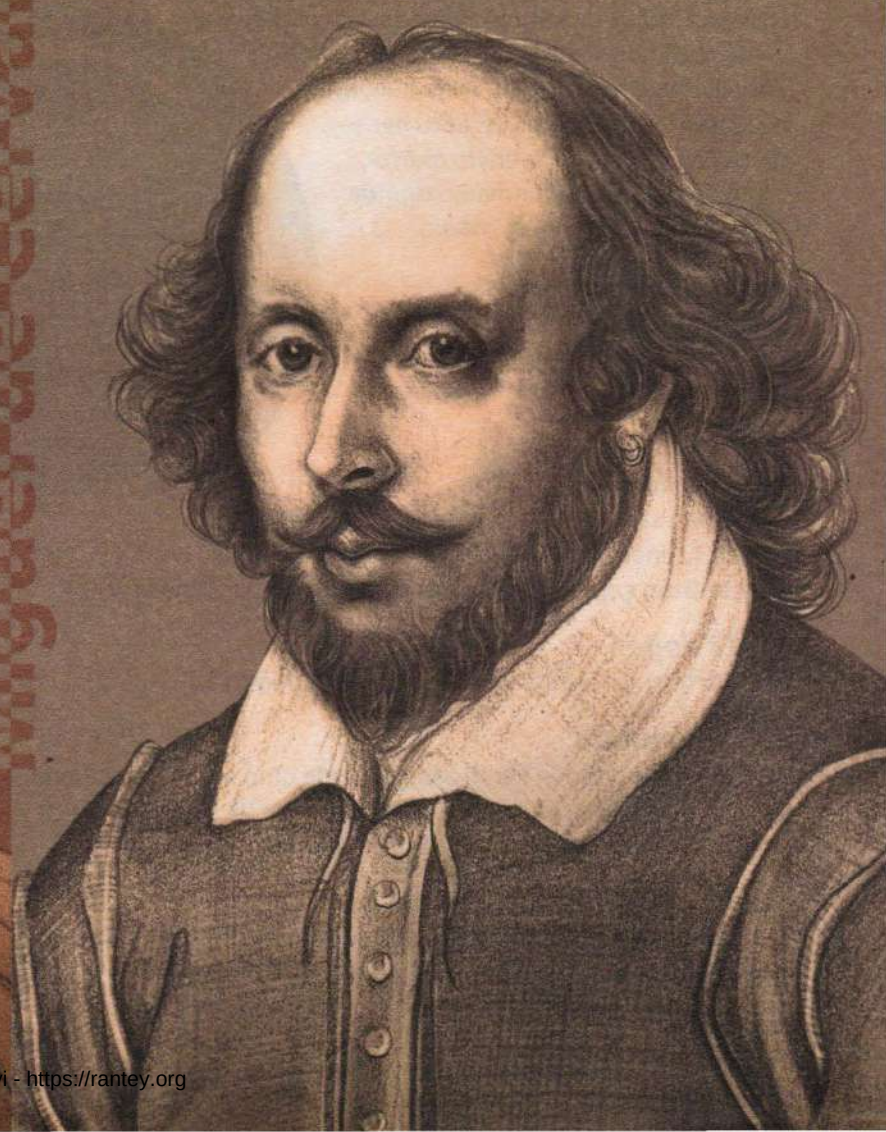
Shakespeare kelime mucidi

Shakespeare taşra beyefendisi

Shakespeare gerçek entrika

İllüstrasyon: Hakan Arslan

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Enis Batur

rasathane notları

Bir tarafta, "has şair"ler dururken bir "şarkıcı"ya edebiyat ödülü verilmesine karşı çıkanlar var. Ben öbür tarafta yer alanlardanım: Bob Dylan özgün, güçlü, kişilikli bir ozan, edebiyat ödülü neden verilmesin?

PROTEST(O)

Cumhuriyet'in ilk kuşağı, Dil devriminin, en çok da -sanımca- Ataç'ın etkisiyle "şair" yerine "ozan" kimliğini yeğlemişti. II. Yeni akımıyla birlikte geri döndü "şair". Dostum Samih Rifat'la bu konuda tatlı tatlı dalaşırdık: O hep "ozan"ı kullanmayı seçti, bense "ozan"ı şarkısıyla türküsüyle sözünü ezgileştiren kişi saydım: Trubadurların bir devamı. Nobel Edebiyat Ödülü'nün Bob Dylan'a verilmesi, her seferinde böyle olmuyor mu, kamuoyunu ikiye bölmekte gecikmedi. Bir tarafta, "has şair"ler dururken bir "şarkıcı"ya edebiyat ödülü verilmesine karşı çıkanlar var. Ben öbür tarafta yer alanlardanım: ***Bob Dylan özgün, güçlü, kişilikli bir ozan, edebiyat ödülü neden verilmesin?*** Hem: The Times They Are a Changin'.

SİNOPİE

Antonio Tabucchi'nin pek kısa, ama pek dolgun Girit günce-mektupları Valerio Adami'nin desenleri üzerinedir: Le Cefaleo del Minautore(2000). Küçümen kitabın son bölümüne "başağrısı" bağlamında değinmiştim; burada Sinop'a odaklanacağım:
Tabucchi, "Sinop şehri hâlâ var mıdır, varsa adı ne olmuştur kimbilir" diyor güncesinde, şaşırıyorum: Böyle durumlarda insan açıp bir haritaya bakmaz mı? Dostum Pascal Quignard da haritaya bakmadığı için Antalya'yı İzmit'in yanına Marmara'ya taşımıştı Sınır'da; uyarımı not etmişti cebinden çıkardığı defterine, düzeltmiş olabilir sonraki basımlarda.
"Sinopie", Sinop'un toprağının rengi nedeniyle türemiş bir kavrammış: Freskoların önhazırlığı sırasında kullanılırmış o güzelim renkli toprak. Diogenes'in üstüne başına bulaşıyor olsa gerekti — fıçısını yuvarlayadursun.

SULAR YÜKSELİRKEN

Saatler, günler ve geceler süren mahalle yangınlarını uygun açıdan izlemeye, İstanbullular piknik sepetleriyle giderlermiş eskiden. 3 Haziran 2016 günü, gecesi Parisliler ve gezmenler, kabararak 6,5 metrelik düzeye tırmanan Seine Nehri'ni ve kapladığı kıyı yollarını görmek için köprülere üşüştüler.
Bu kadarına değilse bile, yakınına 2001 kışında tanık olmuştuk. Ama asıl tarihî Seine baskını 1910 yılında gerçekleşmiş, kayıklarla bulvarlarda dolaşanların fotoğrafları belleklere kazınmıştı. Fatma Tülin önerdi, gece vakti 47 nolu otobüsle Notre Dame'ın eteğine vardık, oradan Pont des Arts'a dek ağır ağır süzüldük. Vert Galant hepten suların altında kalmıştı. Bütün yürüyüş yollarını işgâl etmişti nehrin coşkun suları, "péniche"lerde yaşayanlar boşlukta, tasalı, kalakalmışlardı. Seine kıyısına yakınlıkları nedeniyle Louvre, Orsay müzesi ziyarete kapanmıştı, yeraltındaki depolarda korunan kültürel varlıklar hızla üst katlara taşınmıştı.
Ne kadarı iklim değişimiyle ilgili, Doğa İnsan'dan yaptıklarının acısını çıkarıyor. Seller, yalnız Fransa'yı değil Almanya'yı da vurdu, kimi kasabalar toptan boşaltıldı. Paris'te, Mayıs ayı yağış ortalaması 1830'dan beri bu denli yüksek olmamış, bir tek 31 Mayıs günü düşen yağmur miktarı olağan koşullarda bütün Mayıs ayında gerçekleşen yağıştan fazlaymış.
1976 ve 2003 yazlarında Paris'te aşırı sıcağa, 1996-97 kışında aşırı soğuğa (- 18°) denk gelmiştim. Şehirlerle ilişkimizin kişisel cephesinde bu türden tanık oluşları pek önemsiyoruz. Nedir ki oysa? 1910 su baskınının hiçbir tanığı hayatta kalmış olamaz, Paris'in tarihi düşünülürse gerçekten nedir ki?
"Ben", kendi ömrünün sınırlarının içinde yaşayıp ölmeye yazgılı elbette; bu, merakına bağlı olarak geçmişin derin tabakalarına, geleceğin belirsiz koridorlarına yönelmesine engel oluşturmaz: Zaman dizinini geliştirmek biraz da kişiye kalmış. 1910 fotoğraflarına ne kadar uzun bakarsam o kadar geniş bir haritada dolaşabilir bindiğim kayık. 2016 yılının 3 Haziranını 4'üne bağlayan gece, düşümde 2052 yılının kış aylarında Seine nehrinin tırmanışının önlenemediğini, herkesin şehirden kaçmaya çalıştığını görebilir, ürpererek uyanabilirim — suyun asıl kabaran yanı içimdedir.

KÖTÜCÜL AFORİZMA

Gizlisi saklısı yok: Kitaplığımda uzun bir rafı kaplıyor aforizma kitapları. Türün ustaları hep büyüledi beni: La Rochefoucauld, Lichtenberg, Joubert ya da Kraus. İyi aforizmaların yabana atılamayacak bölümü kara mizah tınılıdır: Çarpar, vurur, omuz darbesiyle indiriverirler. Herbiri taşkın zekânın ürünüdür; ortalama zekâ vasat aforizma düşüyor kâğıda.
Gelgelelim, paradoks: İyi aforizma bir tür haksızlığa başvurmaktan geri durmuyor çoğu kez. Woody Allen'ın "ne zaman Wagner dinlesem içimden Polonya'yı işgâl etmek geçiyor" cümlesine ben de bayılırım doğrusu, gelgelelim besteciye (ama bir tek ona mı?) yönelik, haklılığı tartışılır bir yüklenme yok mudur işin içinde?
İyi aforizmadan beklenen safkan haklılığı temsil etmesi, barındırması değil öte yandan: Oradan olsa olsa "hikmet" çıkar. Kara mizahın 'doğru' bulduğunu bir bakıma aşırılık üzerinden ifadeye oturtması doğasında yer alıyor— bundandır kötücüllüğünü taçlandırıyoruz.

ABARTI

Ya Minima Moralia'nın aforizmatik düşüncesi: "Psikanalizde yalnızca abartılar doğrudur"? Daha önce de dile getirdim, olsun, abartılmış bir doğru bulunabilir Adorno'nun kırbaçsı çıkışında: Ruhçözüm pek çok marxçıyı tedirgin etmiştir. Freud'a yüklenmek, ister Borges gibi değerli bir yazardan, ister medya sözde filozofu Onfray'den gelsin, şaşı bakışın sonucu: Viyanalı bir saha açmıştır önümüzde, temellerini atmaya çalıştığını anımsattığı öğretisiyle; abartılarını budamak da, işlemek de takipçilerinin işiydi.
Prenses Marie Bonaparte, maddi-manevî desteğini esirgememiş bir varlıklı soyluydu. Kurama katkılarını ölçmek bana düşmez, Poe üzerine çalışmasına gözatmakla yetindim, ötesini bilmem. Onycophagie hakkında bir çalışmasında, tırnak yemenin otoerotik bir davranış olduğunu, her parmağın penisin karşılığı olarak değerlendirilmesi gerektiğini öne sürmüş.
Biri, duyar duymaz, "amma abartmış" diyecektir. Bir başkası "evet, pekâlâ doğru olabilir".
İp, iki ucun arasına gerilir.

Aksamsefası

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Sema Kaygusuz

ben kuş, sen hep uzak

Çizim: Hülya Özdemir

Bu yazıyı Necmiye Alpay ile Aslı Erdoğan'ın yerine yazıyorum.
Doğrusunu isterseniz, onlar hapse atıldığından beri
her ne yapıyorsam onların yerine yapıyorum.

Bir şey daha var. Ruhsal bir cömertlikle yazılarıma resim çizen Hülya Özdemir'e şu gördüğünüz gururlu bakış için özellikle teşekkür ederim.

Akşamsefası

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Eskiden bana yaralı bir kumru getirmişlerdi. Sivri kuyruklu, zarif çeşidiydi güvercinin. Aslında birkaç ay önceydi ama bilesiye eskiden diyorum. Yinelenen bir yaralanmanın içinde olduğumu, döneduran ıstırap meridyeninin bu kez tam da üstümden geçtiğinin farkındaydım çünkü. Ayrıca, o kumru benim gözlerimi taşıdığı, benim etimle hissettiği için söylüyorum böyle. Yoksa olayların şahsımla ilgisi yok. Tümüyle kumruyla ilgili. Ne ki, kuşla ilgili kısmımı yadırgıyorum biraz. Çoktandır kuş olan kısmımla söylüyorum bunu da. Düşünün artık ne kadar delirdiğini kanatlı hallerimizin. Dile gelip olup biteni anlatmaya kalkışıyorlar.

Okuduğunuz satırlar, zaman zaman bizleri saf hayvana eviren insani bir yadırgamanın alegorisidir. Yarı uyanık yarı dalgın insanlık durumundan doğdular. Öte yandan, eğer pür bir yadırgayış olsaydı benimki, şu yazı olmazdı. Suskunluk bile olmazdı. Bu gibi haller aşikar edilemez biçimde saklı kalır, kendine örtülürdü. Ne yazdığımı anlamıyorsunuz, biliyorum. Ben de anlamıyorum. Yine de ne söylediğimi çok çok çok biliyorum. Yaralı bir hayvanın sineklenen kokusu sayesinde irkilerek biliyorum. Rahatsız edici bir uyarıyla titreşen dirimin sözcüklere muhtaç yadırgısıyla biliyorum. O halde şöyle anlatmayı deneyeyim:

Yaralı bir kuş, dünyanın hepsidir
Bir çok defa olmuş bir şeydir.

Bu durumda, "bu kez yaralı kumruyu bana getirmişlerdi" diye söylemem gerekiyor ama öyle de değil. Bu kez, son kez, ilk kez, hiçbiri değil. Bu kumru, zaman sarmalındaki bir yerde belirmiyordu çünkü. Dünyanın hafızasındaki bütün yaralanma anlarına değerek kendini belirtiyor, yarayı hayatımın epizotu kılıyordu. Yazının katiyen dahil olamayacağı, imgesele çevirse bile yetemeyip sadece devamını getirebileceği bir anlam çatlatıyordu kendinden.

Ne yazdığımı anlamıyorsunuz, biliyorum. Ben de anlamıyorum. Yine de ne söylediğimi çok çok çok biliyorum.

Az kalsın kuş olmak üzereyim,
bakın böyle söyleyebilirim.
Ama söylediğim an
tekrar sözcük oluyor kuş.
İşte buna katiyen katlanamıyorum.

Düşünün ki, bir kanadı kökünden yırtılmış gibi düştü düşecek yere sarkan can parçası. Benim canımın parçası, senin canının parçası, aynı zamanda kayanın, metalin, ipliğin, her nevi eşyanın parçası, kırık, yoluk, kanamalı heylican. Onu aldım, yarasına kantaron yağı sürüp halının üstüne bıraktım. Olağanüstü bir ciddiyetle uçamıyordu.

Eve, halıya, ahşap döşemeye kolay alışamadı tabii. Koltuğun arkasındaki kuytuya, bir de belirlediği çizgiye alıştı. Kuytudan balkona uzanan bir eğriydi bu. Acıktığı vakit yerinden çıkıyor, şaşmaz bir dengeyle küçük tedirgin başını boşluğa çaka çaka ilerleyerek balkona geliyordu. Yemliğinde bir süre oyalandıktan sonra balkonun ennnn kenarına çıkarak kuş ölçüsüyle bakıyordu aşağı. Bir kanadı gencecik, öbürü sarkık, sırtında et bağlamış kocaman yara, mekâna kuş ölçüsü ekliyordu.

Onu seyrede seyrede günlerce evden çıkmadan kumrunun zihnini görmeye çalıştım. Gündüzleri otantik bir döngü kurmuştu. Acıktığı saatleri biliyordum artık. Önceleri kuytusundan çıkmak için mutlak bir hareketsizlik beklerken, günler sonra benim hareketlerime aldırmadan ayaklarımın etrafından dolanarak yürümeye başladı. Konu komşu yaralı kumrumun halini hatırını sorduğunda şakayla karışık "evdeki tavuk" diye başlıyordum söze. Bilesiye yanılarak alışmak böyle bir halt olmalı.

Bir keresinde gökyüzünde nefes kesen bir imbat patladı. Kapı cam çarpıyor, balkonlardaki masa örtüleri uzaklara uçuyordu. Herkesin gözünü kıstığı sert bir fırtına... O gün benim bu tavuğumsu kumru kendi pisliğiyle ağırlaşmış paçalarını sürükleyerek, gökyüzünü ittire ittire kelimenin tam anlamıyla balkona koşturdu. Rüzgâra karşı göz kamaştıran bir heyecan içinde. Ne bileyim, rüzgâra değdikçe doğadan bir tek ona söylenen bir kükreyiş işitip kendi kuğuruşuna tercüme ediyordu sanki. Şiddetini tanıyor olmalıydı rüzgârın, kuvvetini ya da. İmbat o kadar sertti ki komşular balkon tentelerini sıkıca kapatıp narin saksı çiçeklerini içerilere taşıdılar. Ama kumru balkonun en ucundaydı yine. Sıska bacaklarının ne kadar sağlam bastığını o sıra hayranlıkla fark ettim. Hiç sendelemiyordu. Tersine, bir uçamayış bilgisiyle –şu anda bilgi demek zorunda kaldığım bir oluşla, akıl almaz bir kendilikle havadaki olası uçuşu tasarlıyordu.

Apaçık hayal kuruyordu kuş.
Hayalin yoksunlukla değil,
eksikle ilgili olduğunu
tutturuyordu!

O gün, tedbirli bir şekilde kanat çırparak uçup uçamayacağını denedi. Balkonun en ucundan geri döndü sonra, salona geldi, sehpanın önünde durup baş hareketleriyle sehpayı ölçtü. Tüm gücüyle havalanarak sehpanın üstüne konmaya çalıştı. Güvenli alanda, ilk atlayışın anısıyla yeni bir uçuşu temrin ediyordu. Birkaç denemenin sonunda, olmadı. Yarasıyla birlikte kuytusuna geri döndü.

Kuş nasıl olur da düşeceğini bilir?
İnsan bu düşünceyle çıldırabilir.

Ertesi gün boyunca hiç görünmedi kumru. Saatlerce ortaya çıkmasını bekledim. Bulunduğu yerde ölüp ölmediğinden kuşkulanmaya başladığımda karanlık çoktan çökmüştü. En sonunda arkasına saklandığı koltuğu devirip onu aradım. O kadar karanlık o kadar derin bir lekeydi ki. Anlatamam. Canının lekesiydi. Kendi pisliğinin ortasında, döktüğü ölgün tüylerle etrafı sarılı, hayalsiz ve bitik, öylece, insana başka bir azap çeşidinden söz eden kara ışıldak gözlerle. Duruyordu. Mümkün olmayanın çabasızlığına tünemiş bir halde.

Ben işte onu öyle görünce, yanlış kaynamış bir kemiği kırarcasına ağzımı açıp haykırarak ağlamaya başladım. Onun yerine de ağlıyordum. Bunca gün beni kuşlaştırdığına göre o da biraz insanlaşmış olmalıydı ki, yeni bir hisse kapılır gibi gözünün içine bakka bakka kuşa ağladım.

Halbuki hep ilkini andırıyor
her ağlayış.
Hiçbir yerde başıboş dolanmadan
her yere yerleşiyor gözyaşı.
Dışarıdaki sonsuz akışa
karşı yürekten saçmalıyor.

Saçmalık? Kumruya bakarken aynı şeyi olmaktan nasıl ama nasıl bıkmış olduğumu hissettim. Ciğerime kök salan epeski bir kahırla ağlarken aynı zamanda bu ağlayışın dikizcisiydim. Elbette ki ben de göründüğünü bilen herkes gibi ağlarken kolayca seyredebilirim kendimi. Şu çıldırtıcı tekrarın içinde aynı şeyi olmak yüzünden birkaç kişiye bölüne bölüne, bir çok açıdan ve kim bilir kaç göz tarafından görüntülenebilirim.

Ağlamaktan bitap düştüğümde kumruyu öylece bırakıp yatağıma geçtim. Sonraki sabah uyandığımda salonda devrik bir koltuk, etrafa sıvaşmış kuş pisliği ve her yana yapışmış kuş tüylerinden başka bir şey yoktu. Bütün eşya toz, kuş yıkıntısı. Balkona açılan kanatlı kapılar esintiyle gıcırdıyordu. Hızla balkona çıkıp ister istemez aşağı baktım, ardından büyük bir umutla gökyüzüne. Aylardır düşünüp duruyorum şimdi.

O gün, kuş olan kısmım öldü mü benim
yoksa uçuyor mudur dışarıda?

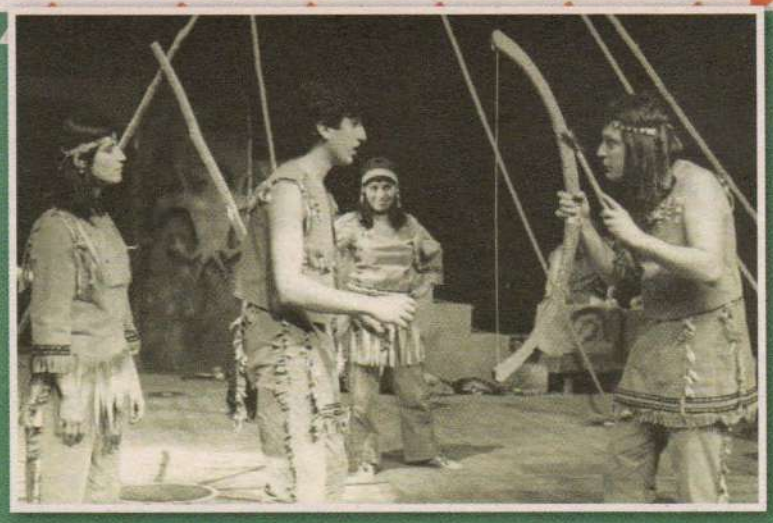
Akşamsefası

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Cem Davran

hiawatha

Kimse kimseyi dinlemiyor, anlamıyor. Bol şeritli yollarda kardeşliğimizi, sevgimizi arayıp duruyoruz ve ilk durakta genç Hiawatha katılıyor aramıza.

Sağanağı da sevin fırtınayı da,
Koskoca ırmakların akışını da.
Çamlar arasından kıvrıla dolana,
Yüce dağların gümbürtüsünü sevin.
Kulak verin hep bu eski ağıtlara,
Dinleyin şarkısını Hiawatha'nın...

Doğup büyüdüğüm şehirde, canımın parçası İstanbul'da kendimi bir Kızılderili masalının içinde buluyorum. ***Her taraf inşaat, her taraf beton, geçmişimiz moloz yığını, geleceğimiz toz duman ve ben barış çubuğu tüttürüp, kardeşlerimi Çamlıca Tepesi'nden belki de son kez topraklarımızın halini görmeye çağırıyorum.*** Geldi Komançiler ve Mohawklar, Şoşoniler ve Dakotalar, Huronlar ve Ocibualar, geldi bir araya bütün savaşçılar, yüce barış çubuğunun çağrısıyla.

Longfellow'un şiirlerinden oluşan Hiawatha'nın öyküsü içinde dolaşıyorum, ***içimden ağlamak geliyor, gözlerim doluyor ve tam o sırada bir damperli kamyon geçiyor sol şeritten.*** Yükü ağır, vurdumduymaz, kuralsızlığa ve geleceksizliğe yol alıyor. Az ileride trafik sıkışıyor, duruyor, yaya geçidinin ortasında Ulu Gitche Manitu beliriyor. Üzgün ve acı içinde sesleniyor hepimize.

Ey çocuklarım! Zavallı çocuklarım! Size avlanacağınız toprak verdim. Balık tutulacak ırmaklar verdim. Size ayı ve yaban bizonu verdim. Karacayı verdim, al ren geyiğini. Bataklığı yaban kuşlarla donattım, ırmakları tepeleme balıklarla. Gönülleriniz olmadı mı daha da, neden avlıyorsunuz birbirinizi? Yeter, bıktım artık kavgalarınızdan. Savaşlarınızdan, hep kan dökmenizden. Bundan böyle barış içinde yaşayın, kardeşler gibi barışık, bir arada. Size ulu bir yalvaç göndereceğim, mert, yiğit, Hiawatha olacak adı. Onun öğütlerine kulak verdikçe, çoğalacaksınız esenlik içinde. Kulak asmazsanız uyarılarına, eriyip yok olacaksınız, usulca! Gitche Manitu şantiyelerin arasında kaybolurken, bütün kabile bir otobüsün içine doluşuyoruz. Biri şoföre saldırıyor, başka biri genç bir kadını tekmeliyor, birileri kışkırtıyor, birileri döviz kurlarını takip ediyor, ruhu sıkışık kalabalık olan biteni izliyor. Kimse kimseyi dinlemiyor, anlamıyor. Bol şeritli yollarda kardeşliğimizi, sevgimizi arayıp duruyoruz ve ilk durakta genç Hiawatha katılıyor aramıza. Okuyla yayını kapıp ormana doğru koşmaya başlıyor, hepimizi yeşilliğe doğru çağırıyor. Ardıç kuşu vurmayın bizi diye ötüyor, mavi kuş Ouissu ve sincap gibi sıçrayan Adjimo yalvarıyor; ne olur dokunmayın en küçük yaprağa bile. Kuşların kanatlarına tutunup uçmak, nefes almak istiyoruz ama azıcık yükselince gökdelenlere çarpıp yere düşüyoruz. Batı Rüzgârı Mudjekeewis'in uğultusu çığlıklarımızı gizliyor, sesimizi duyuramıyoruz birbirimize, hızla uzaklaşıyoruz masumiyetimizden aynı otobüsün içinde. Çalgıcı Chibiabos hüzünlü bir türküye başlıyor toprağımız kokan, güzel günlerimizi hatırlatan. Bir ateş yakıp etrafına toplanıyoruz, utanarak mırıldanıyoruz. ***Yıkanmalı şimdi sonsuz akan ırmakta, alıp götürmeli yüzümüzden boyayı, elimizden kanları. Gömülmeli silahlar, savaş baltaları. Kardeşler gibi yaşamalı, bir arada.***

Kuşların kanatlarına tutunup uçmak, nefes almak istiyoruz ama azıcık yükselince gökdelenlere çarpıp yere düşüyoruz.

Gökten ay bakıyor bize ve fısıldıyor; gündüz tedirgindir, geceyse sakin, sabırla yönet aileni Gülen Su Minnehaha. Tekrar mutlu bir aile, huzurlu bir toplum olmak için dua ediyoruz Hiawatha ile Minnehaha'nın düğün şöleninde. Tarlaları yeniden ekiyoruz, çocuklarımız sokaklarda oynuyor, güneşle ısıtıyoruz günlerimizi, doğadan af diliyor, kaybettiğimiz ruhumuzu buluyoruz. Hiawatha ayağa kalkıp bize veda ediyor; gidiyorum sevgili halkım, elveda. Bilin, uzun bir yolculuk var önümde. Kulak verin hep bilgeliğin sesine.

Kuş sesleri eşlik ederken son şansımıza, Hiawatha ışıltılı gün batımında yol aldı, mor sislerinde akşam saatlerinin. Sıla rüzgârlarının anayurduna, sonrasızlık diyarına.

İş çıkışı saati daha da kalabalıklaştı yollar. Yanı başımızdaki tragedyanın suçsuz göçmenleri belirdi kırmızı ışıklarda, parklarda, mahalle aralarında. Bu yakışıklı şehir son kozunu oynuyordu sahte kumar masasında. ***Bir masala ihtiyacımız vardı belli ki, bir Kızılderili masalına. Ne çabuk anlarsak o kadar iyi, bizi biz yapan şeyin beton olmadığını.*** Doğa hepsini geri alacak nasılsa. Çırılçıplak kalacağız sonunda. İşte o zaman yeniden başlayabilmek için tek servetimiz yine vicdan olacak eğer kalmışsa. İşte o zaman göz göze gelip aynı otobüste yolculuk yaptığımızı ve son durağın karanlık olduğunu anlayacağız. Belki de ilk kez uyanacağız ve günaydın kardeşim diyeceğiz. Eminim o gün gelecek ve biz birbirimize kavuşmanın türküsünü söylerken, şehrin en yüksek tepesinde genç bir Kızılderili bize gülümseyecek. Hiawatha ve kabilesine çiçeklerimiz, kuşlarımız, ağaçlarımız teşekkür edecek ve o gün doğan çocuklar bir nehirden öbürüne geçerken büyüyecek...

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://rantey.org

Aylin Balboa

eni vici vokke

Adım atmaya çalıştıkça, içimde hiç kimse yokmuş gibi salınıp duruyordum. Bu benim çocukluğumdan beri hayalini kurduğum şeydi ve doğrusunu söylemek gerekirse hayallerimden de güzeldi.

Gözlerimi açtığımda, Dünya olmadığına son derece emin olduğum bir gezegende, bir kamp sandalyesinde oturuyordum. Kucağım çekirdek kabuklarıyla doluydu. Demek ki çitlerken içim geçmiş. Damacanalarca su içme arzusuyla yanıp tutuşuyordum. Uzayımızın en büyük eksiği bir damla bile su bulunmayışı. Bilim adamları arada bir Mars'ta su bulduklarına dair rüzgâr yapıyorlar ama biliyorsunuz ki bu, biz dünya bıkkınlarını heyecanlandırıp sonra da arkamızdan karınlarını hoplata hoplata gülmeleri için sık sık başvurdukları kullanışlı bir yalan.

Başka bir gezegende olduğuma göre buraya bir mekikle filan gelmiş olmalıydım. Beni buraya gönderenler de -artık her kimse onlar- yanıma suyumu, erzağımı, ne bileyim harcırahımı filan koymuşlardır herhalde diye düşünüp mekiğimi aramak üzere ayağa kalktım ki ohh, yerçekimi eksikliği. Adım atmaya çalıştıkça, içimde hiç kimse yokmuş gibi salınıp duruyordum. Bu benim çocukluğumdan beri hayalini kurduğum şeydi ve doğrusunu söylemek gerekirse hayallerimden de güzeldi. Bir süre bu asılı kalışların tadını çıkardım. Parende attım, amuda kalktım, havada yan bile yattım. ***Tam bu havada yan yatış esnasında başımı ellerimin arasına alıp düşünme ihtiyacı duydum. Ancak bunu yapmam kolay olmadı. İnsan uzaydayken başını kolay kolay bulamıyor.***

Evet nihayet tam da aradığın gibi sonsuz sessizlikte bir yerdesin dedim kendi kendime. Zaten başka kime diyeceğim, kimse yok.

Evet nihayet tam da aradığın gibi sonsuz sessizlikte bir yerdesin dedim kendi kendime. Zaten başka kime diyeceğim, kimse yok. Bunu fark ettiğim anda hissettiğim yalnızlık duygusunu tarif etmem şu an için olanaksız. Çıldırıyorum sandım. Ancak bunun oksijen yoksunluğu nedeniyle yaşadığım bir kriz olduğuna karar verdim. Duygulara kapılıp bilimsellikten uzaklaşmamak gerek.

Debelene debelene ilerleyip gezegenimin yapısal özelliklerini anlamaya çalıştım. Mebzul miktarda taş ve toz. Başka bir maddeyle karşılaşmadım.

Sonra bir ses duydum. Aha dedim uzay delirmesi yaşıyorum bittim ben. Sonra bir daha duydum ve sonra bir daha. Kazma, çapa, çekiç ya da ne bileyim bunların muadili bir nalbur malzemesinin taşa vurduğunda çıkardığı ses gibi bir ses. Niyeyse sese doğru yaklaşma ihtiyacı duydum. Halbuki maceradan hiç hoşlanmam. Uça uça ve elbette üç buçuk ata ata ilerleyip sesin kaynağını bulduğumda gözlerime inanamadım. Yeşil ve nemli bir kertenkelemsiyle karşılaşmayı beklerken karşımda duran kişi Michael Jackson'ın ta kendisiydi.

Beni görünce aniden moonwalk dansı yapmaya başladı. Yengeç gibi yan yan kayıyor ve seri hareketlerle uzaklaşıyordu. Ben de tabii hiç bilmediğim bir gezegende tanıdık bir yüzle karşılaşmanın sevinciyle peşinden gidiyor, fakat uzayın acemisi olduğum için hafifleyen bedenimi nasıl sürmem gerektiğini tam çözemediğimden aramızdaki mesafenin gitgide açılmasına engel olamıyordum. Zaten ağzım dilim birbirine yapışmış. En sonunda yetişemeyeceğimi anlayıp tüm gücümle "Maykıl Abi bir dur kurban olayım!" diye bağırdım. Zank diye durdu. ***Tedirgin bir vaziyette "İsmimi nereden biliyorsun?" dedi. Dedim "Abi seni kim tanımaz." Şüpheyle bakmaya devam edince "Eni vici vokke?" dedim. Gülümsedi. Sonra yanıma geldi ve sohbet etmeye başladık.***

İlk olarak her mantıklı kimsenin soracağı gibi orada ne işim olduğunu ve nasıl geldiğimi sordu. "Bilmiyorum ki bir bilsem, en son çekirdek yiyordum." dedim. "Sen nasıl geldin asıl?" dedim. Meğer o zaten buralıymış. Hayattayken de, yani dünya ölçeğine göre hayattayken demek istiyorum, bir ilaç sayesinde sık sık gelir gidermiş. Ancak son seferde ilacın dozunu fazla kaçırınca gelip bir daha dönememiş. "Yani sen uzaylısın?" dedim. "Uzay gezginiyim diyelim." dedi. Orada ne yaptığını, nasıl yaşadığını sordum. Dünya'da ne yapıyorsam aynı şekil dedi. Zaten aşağı gezegenin kraterinde bir yerleşke varmış. Freddie Mercury, Elvis Presley, John Lennon, Kurt Cobain, Jim Morrison, Amy Winehouse hatta Mozart ve Beethoven dahil aklınıza gelecek tüm müzik efsaneleri orada yaşıyormuş. Vay be, dedim, müthiş ortam. "Ne müthişi be", dedi, "insanın etrafında hayranları olmayınca hiçbir şeye benzemiyor." Dedim ki "Abicim sen o güzel canını niye sıkıyorsun, siz artık dünyada olmasanız da biz size hala hayranız. Hatta buraya gelmeden önce en son senin şarkını dinliyordum bak şimdi hatırladım." dedim. "Öyle diyorsun ama," dedi küskün bir ergen gibi ayakkabısının burnuyla kuma daireler çizerken, "Nobel'i Bob Dylan'a vermişler?" "Valla o hususu biz de hiç anlamadık." dedim. "Hayır yani," dedi şapkasını çıkarıp, "saçsa saç!" Kısa bir sessizliğin ardından az evvel kazma kürekle ne yaptığını sordum. Su arıyormuş. Dünya'dan gönderilen uzay gemileri, burada su olduğuna uyanıp da gezegenlerine doluşmasın diye su kaynaklarını yer altında gizliyorlarmış. "Maykıl Abi," dedim, "bağa bir yudum su çıkarır mısın yemin ediyorum yandım kavruldum çekirdekten." "Tamam ama gel dans ederek gidelim, süper figürler icat ettim bu arada." dedi. "Ben daha ayakta duramıyorum nasıl dans edeceğim?" dediğimdeyse, "Dans edemediğin uzay, uzay değildir." dedi.

Yerçekimsizliğe güvenerek, tam o ayağı yere sabitleyip öne doğru iyice eğilme hareketini yapıyordum ki... Koltuktan düşerek uyandım. Kucağımdaki çekirdek kabuklarını silkeleyip yan yan mutfağa gittim. Ağzımı damacanaya dayadım. Ohh.

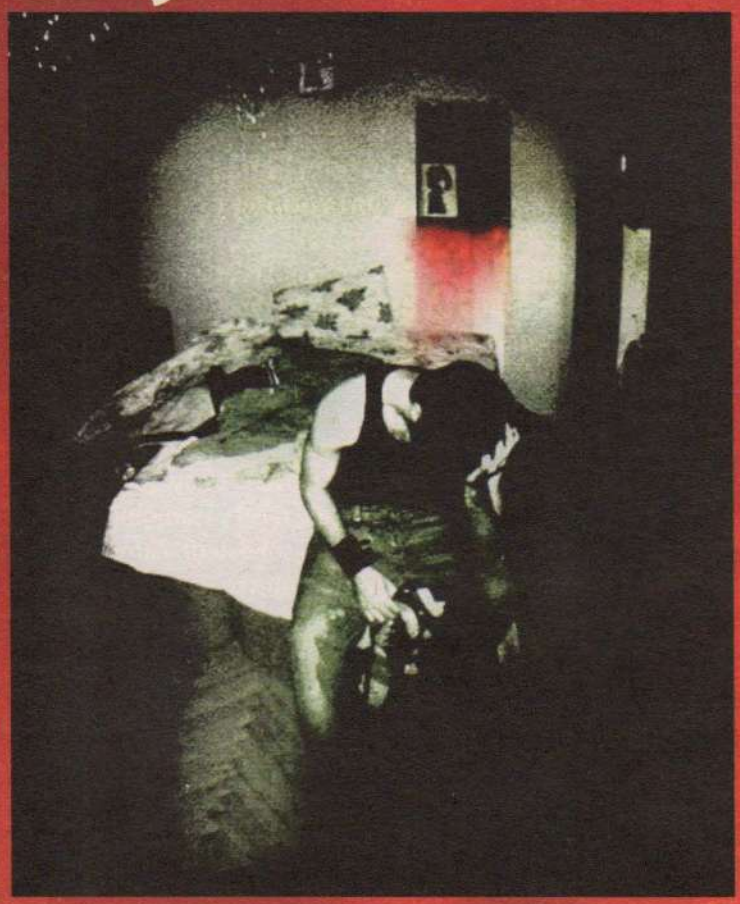

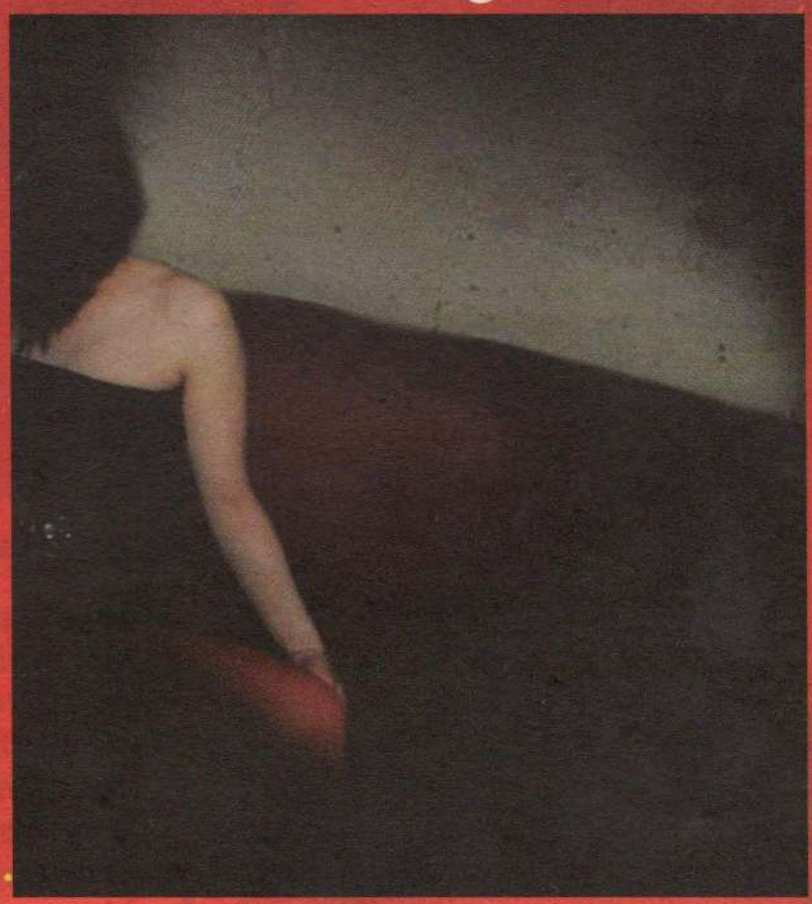
Akşamsefası

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Umay Umay

tanrı onu ruhunun ayıbından mı üflemişti

turuncu bavulu çıkış kapısına dayayıp en yakın telefon şarjına doğru ilerledi. onu son kez, son an'a doğru belirleyen içgüdü neydi acaba? basit bir veda mesajı mı? her şeyin sürekliliğini yitirdiği zamanın içinde; zaman ve süreklilik koşulunu kırıyordu. bunu kendi mükemmel pazılı için yapıyordu.
ilk kelimeyi klavyede yazmaya hazırlandığında ellerinin koyulaştığını fark etti. bir saat önce göz ucuyla dolaştığı gazete kağıdının mürekkebi parmaklarını koyulaştırmıştı. gülümsedi. ağır, ağdalı edebi metinlerde olduğu gibi yavaş yavaş mutasyonunu tamamlıyordu. biraz sonra dönüşeceği yaratık haberlerle- rüzgarsızlıkla- kımıltısız perdeyle- kuruyan ağız ve kalp kırıklıklarıyla dolu olacaktı. biraz sonra kağıt parçaları doğuracaktı.

dönüşümün ağır aksak sesini duydu. kalbinin yanında atan başka kalp vardı. menzilsiz, tekinsiz atıyordu. veda'lar onun işi değil miydi? bırakmak .... rağmen becerebilmek nefes almayı... sonuçta kendi kelimelerinin yaratığı olacaktı. iki de bir kendi kehanetinin esaretini sarsacaktı. tanrı onu ruhunun ayıbından mı üflemişti.

mesajı yaz., hadi artık kanatlarını tütsüleyeceğim. bu uçağın seni son kez kaçırmasına izin ver., yazdı ve sustu sonra.
yün çoraplarını yanına alıp almadığını düşündü. şarjı dolan telefonuna baktı. cebinden çıkardığı ıslak mendille parmaklarını temizlemeye çalıştı. leke korkunç bir şey. ***insan kendi kaderinin hızına yetişemiyor.***

ona ne söylemeli? bu çok zor. tekrarı olmayacak ayrılık kalmadı. ona ne yazmalı her şeyi sustuktan sonra. ayarı bozuk saat çalıyor. anons ediliyor ismi. o değilmiş gibi kendini silmeye çalışıyor. koltukta gömüldü şimdi. bu bekleme salonu bırakmak için mükemmel yer. kendini bırakmak gibi onu da bırakmak. yavaşlatmak bedeni. Valizleri, ayakkabı topuklarını, yere sürtünen kaşkolleri, tırnak uçlarını, nabzı... nabzı. nabzı. uğultuyla bakışmaktan vazgeçip alnını cama dayamak. ne çok cam var burada.

ne söyleyeceğim? olamadık biz. yapamadık biz. salaktık biz . haindik biz. arsızdık biz. olamadı işte.
sözcükler hafifleştikçe ruhu ağırlaştı. biraz uyusa koltukta. bu telefon da şarjı da patlayana kadar. camlar parlayana kadar uyusa. biraz da arınsa. yıl oldu hiç durmadı. çok yorgun. çok uzun bu yorgunluk ona.

tahta kapıyı çalmıştı. eğer açan olmasaydı yumruklayacaktı. o an o kadar yalnızdı ki, birisi o kapıyı açmalıydı. ona söylemeliydi en acımasız olanı. "hayır burada yok. gelmeyecek, taşındı." hiçbir iz yok. sokağın başındaki bulut tam tepesinde; yağmur kaçıran bir poşet gibi. Çiselemiyor yağmur yağıyor. dalga geçiyor güneşli havada, buz gibi yağıyor. yok işte. gitti. senden önce sensiz; senin vedandan daha güzel gitti.

öyleyse ona hiçbir şey yazmamalı. zaten çok yorgun. kelimelerin de canı sıkkın. cepler bomboş. anonslar tatsız. tüm gidişler rötarlı. kaygısı olması gerekenin olmuş olmasından. hayatta şaşırmayacağını sanıyordu. yanılabilirdi ama şaşırmazdı. şimdi kendine şaşırıyor. bu rahatlığı utanç verici. acı yok. bıraktı. tutunduğu yerden aşkı bıraktı. sadece yorgun. üstüne düşeni yaptı ayrıca. onun evine, o uzak kasabaya gitti. ***kendi dışında kimse onu suçlayamaz. kim...ama kim anlayacak bu kadar sevmeyi. teslim olmanın rahatlığını.*** bırakılmışlığın kuşandığı.. kim anlayacak bu gülümsemeyi- bu kağıt parçalarını. bu müziği kim anlayacak.?

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

KENDİMİ ARIYORKEN OLMAKTAN KORKTUĞUM YERDEYİM. ÖĞRENCİ EVİ MUTFAĞINDAYIM...

EFEEE PABUCULU YARIM, ÇIK DIŞARIYAA OYNAYALIM...

OOO EFE EFENDİ, 2 AY SONRA TENCERENİN KAPAĞINI AÇMAK AKLINIZA GELDİ DEMEK...

NOLUYOR BE? SİZ KİMSİNİZ, NESİNİZ? HAYIRDIR BİRADER?

BİZ YILLARIN MAKARNA GEVİĞİYİZ EFE. AMA BU SEFER GERÇEKTEN MAKARNADAN TÜREMEYİ BAŞARDIK. 2 AYDIR TENCERENİN İÇİNDE BEKLEDİK VE SONUNDA KAPAĞI AÇMAK AKLINA GELDİ ÇOK ŞÜKÜR.

EFE BU MUTFAĞIN HALİ NE ALLAH AŞKINA. CANAVAR HALİMİZLE BİZ AR ETTİK, UTANDIK. SENDE UTANMA DUYUSU YOK MU EFE? HİCAP DUYMAK YOK MU? EFEEEEEE.....

HA HA AHAHA!!!

BİR KABUSTAN UYANIYORUM, BAŞKA KABUSA KALKIYORUM. BU İÇERİDEKİ GÜRÜLTÜ DE NEYİN NESİ ALLAH AŞKINA?..

ZIRR!!!

ÖĞRENCİ EVİNİN DEMİRBAŞLARINDAN HUYSUZ ALT KOMŞU GÖREV BAŞINDAYDI...

EVLADIM SİZ HİÇ Mİ AİLE TERBİYESİ ALMADINIZ? KEPAZE MİSİNİZ? GÖREN DE EVDE AT KOŞTURUYORSUNUZ SANAR, AYIP DEĞİL Mİ EVLADIM? AİLENİZİ Mİ ÇAĞIRAYIM İLLA?

YOK TEYZECİM, CANIM TEYZECİM. AİLEMİZLE NE ALAKASI VAR, AT KOŞTURMUYORUZ AMA EŞŞEK KADAR İNSANLARIZ. KUSURA BAKMAYIN, BEN ŞİMDİ ARKADAŞLARI UYARIRIM...

BEYLER. BEEEYLEERR.. ALLOOO... HUYSUZ NERİMAN TEYZE GELDİ YİNE, KAPIYI BİLE DUYMUYORSUNUZ. AZ SESSİZ OLUN YA. EV, EV OLMAKTAN ÇIKTI İYİCE...

KİMSENİN TANIMADIĞI GİZEMLİ ÇOCUK YİNE EVDEYDİ... SEN NE AYAKSIN GİZEMLİ ÇOCUK VE NEDEN SİMGE İLE PES OYNUYORSUN?

ABİ Bİ KAHVE İÇ, KENDİNE GEL ÖNCE YA. NERİMAN TEYZE O, ZAVALLI KADINCAĞIZIN ŞU HAYATTA UĞRAŞACAK TEK ŞEYİ BİZİZ...

HASAN, ABİ SEN BENLE MUTFAĞA GELSENE Bİ YAA...

OLM BU ÇOCUK YİNE BURAYA GELMİŞ. KİM AÇIYOR BUNA KAPIYI? UMUT'A SORDUM, O DA TANIMIYOR. FACEBOOK'TA YOK, ORADA YOK, BURADA YOK. AJAN MI? HIRSIZ MI? UĞURSUZ MU? NEDİR YAA?

VALLA BEN UYANDIĞIMDA BURADAYDI. SİMGE SABAHTAN BERİ OYUN OYNUYOR AMA YEMİN ETTİ, HALA İSMİNİ BİLMİYORUM DİYOR...

HEH ÇOCUKLAR, BEN DE SİZİNLE KONUŞACAKTIM. GELİRKEN KAPININ ALTINDA TEBLİGAT VARDI, ÖDEME YAPMAZSANIZ YARIN ELEKTRİĞİ KESECEKLER...

E BİRADER ELEKTRİK PARASI BIRAKMIŞTIM BEN SALONA, KİMSE ÖDEMEDİ Mİ?

AHAHA. O ELEKTRİK PARASI MIYDI? BEN DE SÖLİCEM SÖLİCEM, HEP ARAYA LAF GİRİYOR. BU HAFTA GETİRİCEM BEN ONU YAA, KUSURA BAKMAYIN AHAHHA...

SAKİN OL ABİ, GENÇ ADAMSIN. SİNİR İVİ BİR ŞEY DEĞİL, GENÇ YAŞTA HIK DİYE GİDERSİN VALLA... BİZİM Bİ AKRABA VAR...

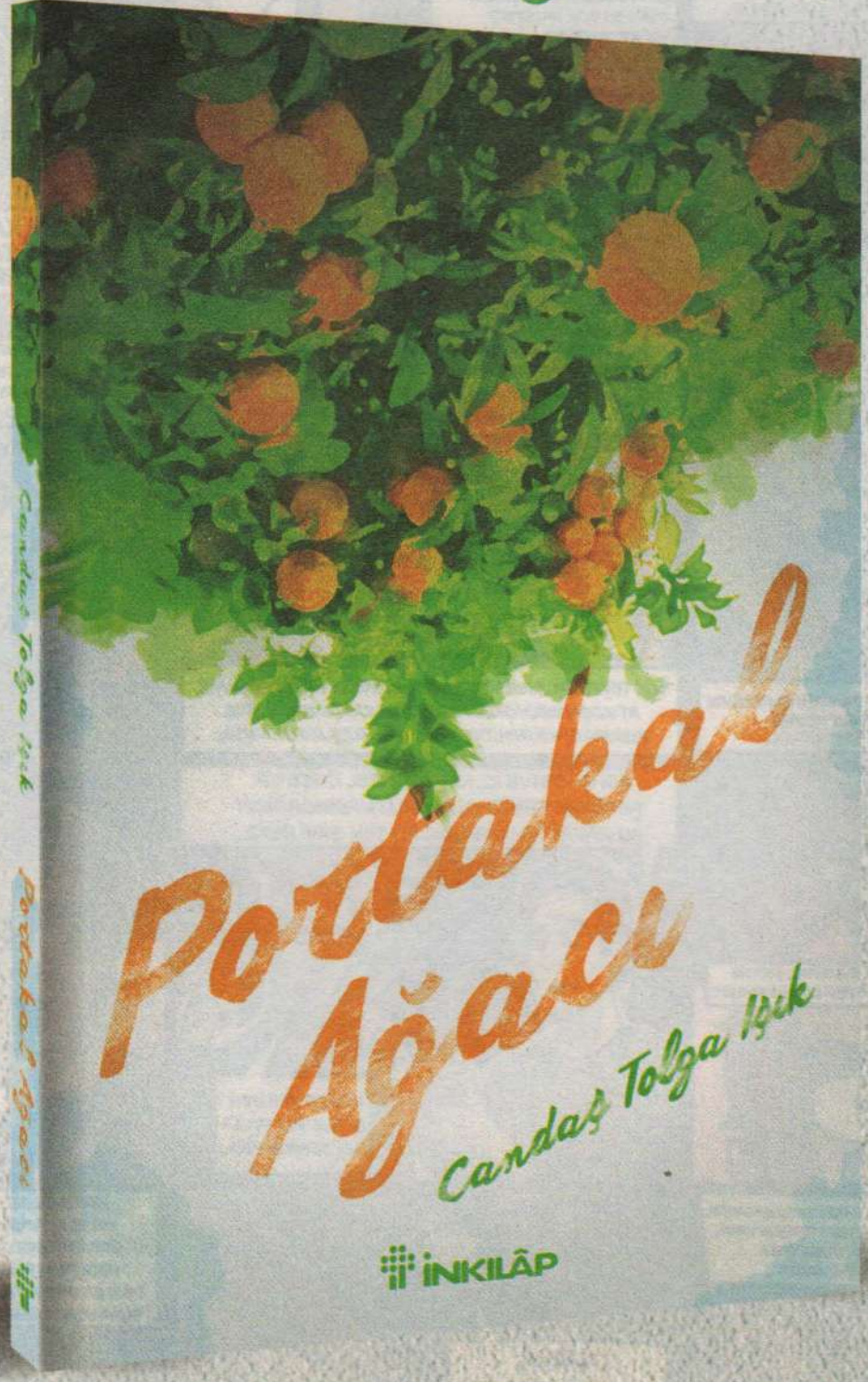
TAMAM YA UZATMA HASAN. YARIN PARA BULALIM DA ŞU ELEKTRİĞİ YATIRALIM. FAKAT ONDAN ÖNCE ŞU ÇOCUĞUN KİM OLDUĞUNU BULALIM RİCA EDİYORUM...

Bu bir ilandır.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Portakal Ağacı

Candaş Tolga Işık

İNKILÂP

İSTANBUL / Merkez Yenibosna • İSTANBUL / Sanal Mağaza • İSTANBUL / Fatih Historia • İSTANBUL / Avcılar Pelican Mall • İSTANBUL / Levent Metrocity
İSTANBUL / Acarkent Coliseum • İSTANBUL / Bahçelievler Metroport • İSTANBUL / Beykent Perla Vista • İSTANBUL / Ataşehir Migros İSTANBUL / Cağaloğlu Sirkeci
İSTANBUL / İNKILAP KIDS Acarkent • ANKARA / Atlantis City Avm • İZMİR / Balçova • İZMİR / Çiğli • BURSA / Nilüfer

www.inkilap.com

/inkilapkitabevi /inkilapkitabevi /inkilapkitabevi

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

İlber Ortaylı

LOZAN NE HEZİMETTİR NE DE ZAFER!

Tarihi siyasi tartışmalara alet etmek gibi bir adetimiz var maalesef. Bir kere her şeyden önce şunu bir bilelim: 100 yıl önce yaşanmış bir hadiseyi 100 yıl sonranın şartlarıyla değerlendirirseniz, en kibar ifadeyle gülünç duruma düşersiniz. Ülkemizde ne yazık ki bu duruma düşmeye çok meraklı bir grup olduğunu biliyoruz.

Temcit pilavı gibi yılın belli zamanlarında tartışmaya açılan ve hiçbir tarihsel karşılığı olmayan bu şekilde bir tartışma da Lozan Anlaşması'dır. Bilindiği üzere anlaşma 24 Temmuz 1923'te imzalanmıştır. Gel gör ki üzerinden 93 yıl geçmiş olmasına bakmaksızın Lozan'ı bugünün Türkiye ve dünya gerçeğiyle değerlendirmek gibi bir hatanın hala ısrarla yapıldığını görüyoruz.

Bir kere şunu bilelim, Lozan ne hezimettir, ne de zafer! Lozan bir uzlaşmadır. Anlaşma masasında zafer filan olmaz, bunlar boş laftır. Böyle bir masadan zaferle kalkabilmeniz için karşınızda ancak çok aptal bir güruhun oturması gerekir! Diplomasinin zaferi olmaz, olsa da Avrupa hiçbir zaman bunu Türklere tattırmaz. Kurtuluş Savaşı'nda süngümüzü nereye dayadık ve nereyi geri fethettiysek ancak onları aldık. Hatta savaş tazminatımıza karşılık küçük bir toprak bile verilmedi; sınırımızın ötesinde kalan Karaağaç İstasyonu'nu bize bağladılar. Zor şartlarda kazandığımız ve devam edemeyeceğimiz bir savaş için Lozan, cihan savaşını bitiren bir uzlaşma örneğidir.

Lozan'daki taraflardan hiçbiri o masadan bütün istediklerini elde ederek kalkmayı başaramamıştır. Kaldı ki uzlaşma dediğimiz kavramın da esası budur zaten. Türkiye, Misak-ı Milli dediği sınırlar içindeki büyük kısmı kurtarabildi ama onun dışında ileriye gidemedi. Atatürk istemez miydi doğduğu şehre, Selanik'e kadar gitsin, Batı Trakya'yı kurtarsın? İstemez mi insanlar Bulgaristan Türkiye'nin elinde olsun? Adalar tekrar Türkiye hakimiyetine geçsin? O zaman da Antakya, Halep isteniyordu. Hatay sonradan geldi elimize ama Halep gitti. Musul'un konuşulduğu biliniyor ama petrol kıymet kazanmaya başlıyor. Alamıyorsun. Bugün söz konusu bile değil artık. Lozan anlaşmasının 970'lerde rahmetli Seha Meray tarafından zabıtları yayınlandı. **Açıkça söylüyorum bugün Lozan'ı konuşanların hiçbiri bu zabıtları okumamıştır. Ne sağcılar biliyor Lozan'ı ne de solcular!** Solcular "Türkiye nüfus mübadelesi yaptı, etnik bakımdan temizledi ülkeyi" diyor. Hayır efendim o öyle değil! Nüfus mübadelesini Türkiye istemedi. Nüfus mübadelesinin Lozan'da yeri yoktur. Lozan anlaşmasından sonra Venizelos hazretleri istedi. Çünkü Yunan solu Megali İdea'yla hareket etti: Pontuslar, İyonyalar falan hepsi Yunan anavatanına katılacak! Tam bir hayal! Yunanistan az nüfuslu. Büyümüş nüfusa ihtiyacı var. Megali İdea suya düşmüş. "Burayı adam edelim" diye Türkiye'deki 1 buçuk milyon nüfusu istiyor. İstedi aldı şu veya bu şekilde. Aldı da ne oldu? O kadar insanı iş-güç-arazi sahibi de yapamadı doğru düzgün. Biz karşılığında 500 bin kişi aldık. Biz biraz daha iyi şartlar sunduk Yunanistan'a göre. Tabii sorsan hiçbir muhacir halinden memnun değildir. **Mübadele bir zorlamaydı Türkiye'ye ve Türkiye bunu kabul etmek zorundaydı. Çünkü tükenmişti.**

> ***100 yıl önce yaşanmış bir hadiseyi 100 yıl sonranın şartlarıyla değerlendirirseniz, en kibar ifadeyle gülünç duruma düşersiniz.***

Lozan, fevkalade yorulduğumuz, artık kıpırdama ihtimalimiz olmayan bir zaferden sonra imzalanmıştır. Üstelik, karşı taraf açısından da, hem Yunanistan hem Büyük Britanya için de şartlar böyleydi. Ama şunu söylemeli: Savaştan sonra Yunanistan'ı diplomasi ile korudular. Türklere bunu hiçbir zaman yapmazlar. Ege adalarına gelince... Bu adalar zaten Balkan Savaşları öncesinde elden çıkmıştı. Yunanistan da Balkan Savaşları sırasında Kuzey Ege adalarına saldırdı; Averoff Zırhlısı'na karşı koyacak donanmamız yoktu. Lozan'da bu adalar için çok bir şey yapılamayacağı açıktı. Elimizde sadece İmroz (Gökçeada) ve Tenedos'u (Bozcaada) tutabildik. Ege adalarının hali bundan ibarettir.

Tekrar edelim: Tarihsel hadiseler yaşandıkları dönemin şartları ve gerçekleriyle değerlendirilir, tartışılır. Lozan'ı da aynı şekilde tarihin, Türkiye'nin ve dünyanın o günkü şartları içinde değerlendirirseniz ciddi bir iş yapmış olursunuz. 2016'nın gerçekleriyle 1923'teki bir hadiseyi değerlendirmenin adı tarih biliminin sınırlarından ziyade ülkemizde çokça rağbet gören kahvehane muhabbeti sınırlarında sayılmalıdır ve ciddiyetten uzaktır.

Akşamsefası

Aslı Alpar

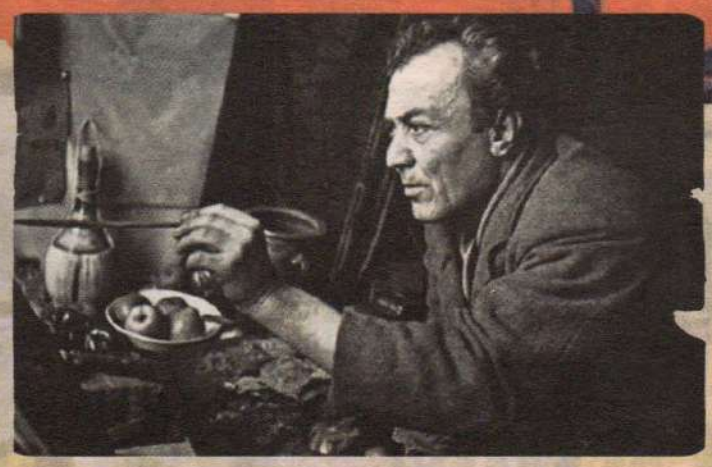

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Sunay Akın

fikret mualla'yı unutmamak!

Bir yıl okuldan, arkadaşlarından uzak kalır Fikret, alçıya alınır ayağı... Evden, ev ortamından sıkılsa da, bir yıl sonra açılır ayağındaki alçı. Yürümekte ama topallamaktadır. Babası, Mehmet Ekrem Mualla Bey, Düyunu Umumiye'de ikinci müdür... Annesi Emine Nevber Hanım ev kadınıdır. Fikret Mualla 15 yaşındayken annesi hastalanır ve ölür... Fikret Mualla annesini öldüren hastalığı eve kendisinin taşıdığını düşünür. Baba, oğlundan 4 yaş büyük olan Behice Hanımla evlenir. Çok sinirlenir Fikret Mualla... Liseyi bitirmediği halde mühendislik eğitimi alması için Almanya'ya gönderilir...

Savaşı kaybeden Almanya'da her şey kötüdür. Fikret Mualla ise mutludur, çünkü bu yokluk ortamında İstanbul'dan gelen altınlarla krallar gibi yaşamaktadır. Mühendislik eğitimini bırakıp, resim yapmaya koyulur. İtalya ve İsviçre'yi gezer...

Kadınlarla ilişkisi tam bir yıkımdır. Almanya'yla ilgili şöyle bir anı anlatır: "Bir Almanı sevmiştim, akıllısın, zekisin ama çirkinsin, hem de topal, diyerek reddetti. Ben de kendimi içkiye verdim." "Alkolik Deliriyum." Bu tanıyla ilk kez 1928'de Berlin'de akıl hastanesine yatırılır.

Almanya'dan Fransa'ya geçer. Ressam Hale Asaf ile tanışır, sonra geri döner İstanbul'a... Ülkesi değişmiştir. Devrimlere karşı değildir, hatta harf devrimini içeren bir resim de yapmıştır ama, Avrupa'da büyüdüğü, bohem bir hayatı seçtiği için bir heyecan da duymamaktadır. Resim öğretmeni olarak gönderildiği Ayvalık'ı "Elektriği olmayan şehirde resim hocasına da ihtiyaç yoktur" diyerek terk eder. Bu bahanedir; Güzel Sanatlar Akademisi'ne girmek isterken, kendini ortaokulda resim öğretirken bulmuştur! Avrupa'daki kötü şöhreti duyulduğu için herkes ona sırt çevirir, babası da yeterli parayı vermemektedir. Yeniden öğretmenliğe başvurması için "deli" olmadığına dair akıl hastanesinden rapor alması gerekir ki, bunun için üç gün hastanede kalması gerekir. "Girer de çıkamazsam" diye korkmaya başlar.

"İmdat benim kurtarıcı meleğim, buradan çıkıp tekrar çalışmaya başlamak istiyorum."

Dönemin sanatçıları onun için "Ressam değil" demektedir. Resimlerini Beyoğlu'nda bir kitapçıda sergiler ama satın alan çıkmaz.

Yıl: 1932... Semiha Berksoy ile karşılıklı apartmanlarda oturur, Beyoğlu'nda. Bu sırada Nazım Hikmet ile tanışır... "Lüküs Hayat", "Deli Dolu", "Saz Caz" operetlerinin kostümlerini çizer ve Nazım'ın "Varan 3" kitabını resimler... "Yeni Adam"a desenler çizer... Yolda gören herkes ondan kaçmakta, kaldırım değiştirmektedir; Fikret Adil, Bedri Rahmi ve Abidin Dino dışında!

Babası onu "Allah'ın kendisine ceza olarak verdiğine" inanır. Arkadaşlarının yardımıyla Galatasaray Lisesi'ne resim öğretmeni olarak atanır. İşe başlar başlamasına ama "Başka enayi bulursanız, hiç durmayın atayın" diyerek yine istifa eder.

Lacivert, parlak düğmeli, yakaları yuvarlak, kenarları gri şeritli bir pardesüyle dolaşırken görülür... Fularlı ve berelidir. Suadiye Plaj Gazinosu'nda büyük ilgi görür. Garsonlar onun bu kıyafetine büyük hürmet gösterirler. Yemekleri Fransızca ısmarlayan bu adamda para var, sanılır... Havyar yer, şarap içer... Sıra hesaba geldiğinde "Beş kuruş param yok ve hala açım" der!.. Parasız adam bunları yer, böyle giyinir mi, denildiğinde masanın üstüne çıkar ve pardesüyü çıkarır, çırılçıplaktır!.. Dayak mı yer, polis mi çağrılır... Hayır!.. Plaj sahibinin oğlu tanır hocasını; plaj sahibi ve karısı da resime meraklıdır, tüm sezon orada kalır, yer, içer. İlgi, hürmet görür!

1935... Bebek'te bir kayığın içinde yaşar... İzmir Fuarı'nda bir sanayi pavyonunun panolarını hazırlama işi ayarlar arkadaşları... Açılışa iki gün kala, iş adamları ortada pano olmadığını görürler... Otelde yemiş, içmiştir tüm paraları. Son 24 saatte ilgisiz bir pano hazırlar, borçlu kalır!

1936 sonları... Atatürk'ün şişirme fotoğrafları üzerine Fikret Adil bir yazı kaleme alır. Fikret Mualla da bu tür fotoğrafları beğenmemektedir. Bir gün içkiliyken bir meyhanede Atatürk'ün asılı olan bu tür bir resmine kadehini fırlatır. Fotoğrafa değil, resimdeki insana hakaretten aranır... Onu tanıyan emniyet görevlileri böyle bir şey yapmayacağını bilmektedirler... Bu yüzden, akıl dengesinin tesbiti için hastaneye sevki istenir. Bakırköy Akıl Hastanesi'nin 27. servisinde Neyzen Tevfik'le birlikte kalır.

1938... Babası ölür, büyük bir mirasın sahibi olur... Akıl hastesinden bir yılın ardından çıkmıştır... Atatürk'ün öldüğünü duyunca hüngür hüngür ağlar!.. 15 Ocak 1939'da, Sirkeci'den trene binerek ülkeden ayrılır. Paris'te Montparnasse'a yerleşir. Parasızdır yine... Üstelik, II. Dünya Savaşı başlamıştır... İzmaritlerin tütününü pipousuna doldurarak içmektedir!.. Savaşı önemsememesi, ona "Faşist" gözüyle bakılmasına neden olur... "Resmine para yatırılır ya da içki verilir" ressamlar arasındadır. Bir gün kafenin birinde Picasso'yu görür. Arkadaşları onu tanıştırmak isterler: "Picasso mu, tanımıyorum!" Picasso onunla ilgilenir ve bir resmini armağan eder. Bir hafta durmadan içki içmesi karşılığında bir açıkgöz Picasso'nun resmi kapar! Bugün o tablo milyon dolarlarla ölçülüyor!..

Türkiye'den Paris'e giden ressamlar artmıştır. Hepsinden kaçmakta, onları "polis" olarak görmektedir! Roosvelt, Hitler ve Stalin'in kendisiyle uğraştığına inanmaktadır.

Zamanla ünü artar ama daha sorunlu bir hale gelmektedir. Türkiye'ye gönderdiği mektuplara "Bunu yazan tosun, okuyana ....." tekerlemesini yazar! Oturduğu apartmana polis taşınır, adamın kapısını kırar, masasının üstüne içi insan dışkısı dolu bir paket bırakır. Polis sınırdışı etme kararı alır, araya Dine Vienry girer ve onun büyük bir sanatçı olduğunu kabul ettirir. 1954 yılının kasım ayında Paris'te ilk sergisi açılır. Bir iki şarap şişesine karşılık verdiği resimlerinin büyük paralarla satıldığını görünce daha da çıldırır!.. Satılan resimlerinden daha büyük pay ister... Büyükelçiliğe gidip, "Almak zorundasınız" diyerek resimler bırakır. Kalsiyum eksikliğinden dişleri dökülmüştür, eti ancak kıyma halinde yiyebilmektedir.

1956... Apartmana gece vakti zurna çalarak girer, tüm kapıları tekmeler... Sonuç: Tımarhane!.. Bir ay kaldıktan sonra serbest bırakılır. Bir sanayiciyle anlaşma yapar, bir otele yerleşir... ***İki yıl içinde 500 resim yapar!.. Sanayici Lörmi, üst üste üç sergi açar... Bir tablosunu iki kişiye satınca kıyamet kopar, tüm ilişkileri bozulur!*** Madam Angles çıkar karşısına... Bir lokantada yine Fransa başkanına küfür eder. Madam Angles sınırdışı edilmesini engeller... Madam ona Türk çevresinden uzak bir sanat ortamı hazırlar. 1957, dayısının ölüm haberini duyar, çok üzülür. Bir gün Fenerbahçe'nin Nice takımıyla maç yapacağını duyar, kulübe Fransız takımının oyun taktiği hakkında bilgiler içeren uzun bir mektup yazar... "İlginize çok teşekkür ederiz Bayan Mualla" diye yanıt gelir! Çok sevinir!

1962 yılında Sunay Akın doğar. O sırada Fikret Mualla, yatacak yer bulamayınca sabaha dek sokaklarda dolaşır, sol tarafına felç gelir ve sokak ortasına yığılır, kalır... Madam Angles tedaviden sonra onu evine alır. Ama sinir krizleri bir yana, durmadan tuvaletini üstüne yapmaktadır. Madam Angles, güneyde, denize 80 kilometre mesafede bulunan Reillane kasabasındaki evine yerleştirir onu...

Hiçbir karma sergiye katılmaz. Kendi yerini ve gücünü çok iyi biliyordur. Eli fırça tutmaz hale gelince Madam Angles'in kendisini terk edeceği korkusuna kapılır.

1967... Sinir krizleri dayanılmaz olur. Akıl hastanesine sonra da bir dinlenme evine yatırılır. Madam Angles'e şu mektubu yazar: "İmdat benim kurtarıcı meleğim, buradan çıkıp tekrar çalışmaya başlamak istiyorum."

19 Temmuz akşamı yemeğini yer... Neşelidir. "Paris Köprüleri Altında" şarkısını söyler. İki hastayla paylaştığı odasına çıkar. Keyifle bir sigara içer... Bunun yasak olduğunu söyleyen hastabakıcısına hiç sinirlenmez. Sigarayı söndürüp uykuya dalar... Masaj yapılması için uyandırılmak istenir, kalkmaz!

İstediği gibi ölür Fikret Mualla, uykuda ve beyaz çarşaflar içinde...

Akşamsefası

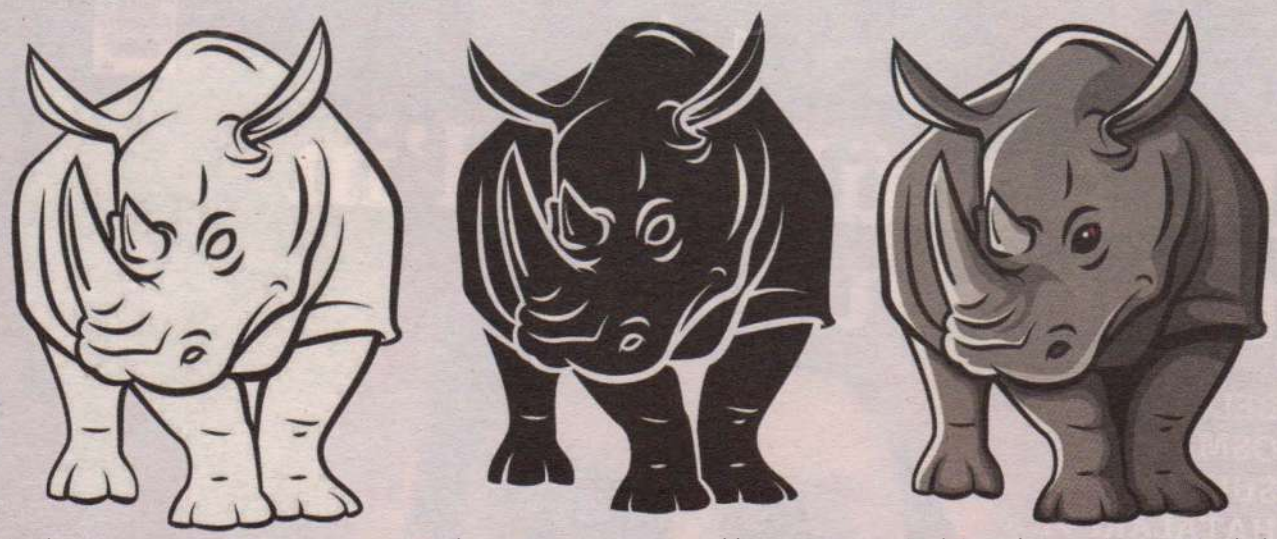
Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Başar Başaran

gergedanlar üzerine bir deneme

Başar Başaran tanıdık bir sevgisizliği yazıyor...

Aynı masalarda oturuyoruz. Bazen suyu uzatıyor, buz var mı diyor. Herkesten çok güldüğünde fark ediyorum dişlerini, ödüm patlıyor. Terli bir su aygırı gibi, nefesini ensemde duyuyorum. Neden kimseyi sevmiyor? Ne bu pencerelerin ışıkları, ne sokağa giren ambulans umurunda... Alışveriş merkezleri, dev hastaneler, aynalı camlı adliyeler, granit kaplı üniversiteler, cep telefonu bayileri, makyaj dükkânları, sahte parfümcüler, reklamlar, afişler, ucuz topukluların üzerinde kırılan kızlar, Zeytinburnu, Kartal, sonu gelmeyen telefon mesajları ve vurulmuş bir hayvan gibi devrilen ülke... Hiçbirisi ona değmiyor. Yüzünde bir lordun donukluğu, eteği düşük bir kadının cazgırlığını andırıyor.

Birisi geçerken ayaklarını hiç toplamıyor.

Kim itiraz edebilir her kelimesi tornadan geçmiş, pürüzsüz sözlerine? Gel gör ki, çapaklarını hep dükkânsızlar topluyor. Arkasından sahibi çekilmişler, yerliler, yenilmişler, haklılar, kemikleri fazlalar ve düşünmeden doğruyu konuşanlar... Değersiz birer vida gibi mazgala düşüyorlar. Karşıma geçmiş parça artıran bir tamirci gibi dünyayı onarıyor. Vazgeçtikleri hep benim önemsediklerim. Bir hesabın bekasına onları yok sayarken nasıl da emin kendinden. Kafalarını soğukkanlı bir katil gibi suya bastırıyor. Deniz yatıyor, hava açıyor. Esir alınmış bir matematiğin onayında söyledikleri hep doğru çıkıyor. Ceberut bir "ceteris paribus", insandan bahsediyor. İçimden iktisadı bilim yapanlara küfür ediyorum.

Niçin en hafif çocuklar hep işletme kantinlerinde oturuyor?

Onu dinlerken bakakalıyorum. Aynı lisanda yabancı bir dili konuşuyor. Sesi tanıdık rengi başka, çatısı aynı cümlesi başka. Öfkesiz bir kavgadan, neşesiz şenliklerden bahsediyor. Yine tornanın sesini duyuyorum. Anlamıyorum. Kelimeleri yuvarlak bu dilde şiir yazılmaz. Az satan gazeteler, iyi romanlar, ateşli fanzinler, intihar ve aşk mektupları, cesur manifestolar yazılmaz. Annenden söz edemezsin, babana kızamazsın, ne dua ne de beddua, kimseye yalvaramazsın. Bir örnek, parlak bilyalar gibi lafızlar. Onlarla çok satan romanlar, alıp okunmayan dergiler, seyahat blogları, Bandista şarkıları, köşe yazıları, tişört mesajları, ödül töreni konuşmaları, Avrupa fonlarına başvuru dilekçeleri ve iddianameler yazıyorlar. Geçer akçe bir lisan öğrenmiş olmanın şehvetiyle, aç kalmayacağının garantisinde konuşuyor. Bir Ajda Pekkan özgüveniyle dalıyor kavramlarıma. Delik deşik oluyorum. Adaletten, demokrasiden, insan haklarından, Türkiye'den bahsediyor. Giderek kulaklarım uğulduyor. Her şeyi var görünüyor.

O halde bizden ne istiyor?

Ünlü gazetecilerin, televizyoncuların, yazarların, şarkıcıların, yönetmenlerin, artistlerin, politikacıların arkadaşı olmuş. Bütün dünyaya ön adıyla hitap ediyor. Selam verdiğinin ciğerini biliyor. Her sözünde söylediğinden fazlasını haiz olduğunun göndermesi var. Sanki onu şaşırtacak hiçbir şey kalmamış. Yalamış yutmuş tüm gerçekleri, bir yerde bizi bekliyor, gelemedikçe çok sıkılıyor. Başkası konuşurken hep saatine bakıyor, telefonunu kontrol ediyor, kuru etinden bir parça kesiyor. Hiçbir havadisten etkilenmiyor. Ürpermiyor, kızarmıyor, yutkunmuyor. Ceset derken aklından manikür randevusu geçiyor.

Bilmiyorum hazdan ve dedikodudan başka neyi ciddiye alıyor?

Kervan yürüsün diye ürüyen itler gibi, gelip ve gideceğim, hiçbir izim kalmayacak.

Hissediyorum. Onu öylece bırakıp gitmek, selamı sabahı kesmek gerek. Hak vermesini ummaktan, bir vicdanı olduğunu varsaymaktan vazgeçmek gerek. Yoruldum. Bilmediğim bir dilde konuşup gülünç duruma düşmekten yoruldum. En sahici dertlerimin haydari tabağında yitmesinden yoruldum. Lafın tamamını söylemekten, yine de yetmemesinden yoruldum. Kendime, kavgama yabancılaşmaktan ve her temasla kirlenmekten yoruldum. Sesim hoşuma gitmiyor. Susmak zamanını bilmek gerek. Ait olanı ait olduğu yere iade etmek, inançsızlıkla arama mesafe koymam gerek. Bu nihilizm bulaşıcı bir hastalık gibi prezervatifsiz dokunmamak gerek. Biliyorum, kelimelerimin mahremiyetini sakınmadıkça aklım ve kalbim beni terk edecek. Tek başına kalmış bir dilin yalnızlığında yüzüm eskiyecek. Kendine katlanamayanların sevgisiz bakışlarını alacak gözlerim. Kervan yürüsün diye ürüyen itler gibi, gelip ve gideceğim, hiçbir izim kalmayacak.

O vakit uzlaşıya dair tüm siparişlerimi iptal ediyorum. Beni artık sevmesinler istiyorum. Bir itirazın hakkını vermek için, içimde yeşermiş bu sahici nefreti koruyabilmek için ***küfürse küfür, kavgaysa kavga, yalnızlıksa yalnızlık, yoksulluksa yoksulluk, önemsenmemekse önemsenmemek*** hepsini göze alıyorum. Kendi kendimin şahadetine herkesten çok güveniyorum. Sanatın, felsefenin ve siyasetin ciddiyetine sığınıyorum.

Yitmemek için...

Akşamsefası

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Bugünü anlamak için...

Kasım sayısı tüm Türkiye'de!

Akşamsefası
Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Feyyaz Yiğit

bizim bir arkadaşın kız kardeşi nasıl yandı?

Ne popüler ne de iyice silikmiş. Onunla ilgili herkesin bildiği şey, bizim bir arkadaşın kız kardeşine bakarak sırıtmasıymış.

Bizim bir arkadaşın kız kardeşinin yanması olayında benim bildiğim şeyler direkt gerçeği yansıtmayabilir. Fakat sonu değişmiyor, kız yanıyor.

Sınıfında bir çocuk varmış, ondan epey hoşlanıyormuş. Aylarca bakışıp sırıtmışlar. Henüz şahsiyetlerini bina edemedikleri, her gün ayrı ayrı şeyler denedikleri için zaman böylece akıp gitmiş. Biri diğerine yanaşıp da konuşmayı becerememiş. Hele ki okul içerisinde zaten bakışmaları bile yeterince meseleye dönüşmüş. Sonra, hocaların ders ortasında fırçalamalarıyla hepten bakışamaz olmuşlar. Lakin bütün yasakları delerek ve her zaman bir yolunu bularak bakışmaya devam etmişler. Çocuk uzun boyluymuş. Ama öyle sınıftakilere nazaran daha enteresan gelişmiş, iyice zayıf ve koca kafalı çok uzun çocuklar gibi değilmiş, orantılıymış. Diğerleri saçlarını dağınık kullanmayı tercih ederken, o yana tarıyormuş. Hem de saçları ince telli ve biraz seyrek olduğundan, bir o yana tarıyormuş bir bu yana tarıyormuş. Bebek saçı gibiymiş, ne istenirse yapılabiliyormuş.

Pantolonu bir miktar daha koyu griymiş. Hatta dediklerine göre bayağı füme sayılabilirmiş. ***Sarı gömlek, siyah süveter ve bordo ceketle ne kadar sevimli olunabilirse o kadar değilmiş fakat bizim bir arkadaşın kız kardeşine hoşlanarak bakıyormuş.*** Gömleğinin kollarını kıvırıyormuş ancak yaka düğmesi hep ilikliymiş. Üzerinde, kros motorcularının kum tepelerinden uçuştuğu bir fotoğraf baskısı olan klasör kullanırmış ama nadiren de olsa ceketinin iç cebine taktığı tek bir uçlu kalemle gelirmiş. Capri-Sun'ın Safari Fruits'ini seviyormuş. Okul çıkışlarında evine giderken içiyormuş. Aynı binada, ilkokul üçe giden bir de erkek kardeşi varmış. Sınıf arkadaşları daha ilk ders arasında, saat henüz 08:45'te gidip kantinden kola alırken, o sadece üçüncü teneffüste, uzun boy avantajını kullanarak herkesin tepesinden sarkıp kardeşine simit alıyormuş. Simitler iki kademeliymiş. Bir küçük simit varmış, bir de büyük simit. Dediklerine göre insan ne kadar simit istediğini her zaman kestiremiyormuş.

Sağlıksız gibiymiş ama sık sık tebessüm ettiği için pek anlaşılmazmış. Sadece anımsamak istediğinizde pek de iyi olmadığını düşünürmüşsünüz. Nefesi hırıltılı duyulurmuş. Sınıfın perdelerini tek seferde sertçe çekermiş. Uçlu kalem kullanıyor olsa da bazen sıra arkadaşının kurşun kalemini açmak için çöpe kalkarmış. Fazla terlemezmiş. Her tuvalete gittiğinde mutlaka saçlarını ıslatıyormuş. Suratı sapsarı, elleri damarlıymış. Sol kaşının arasından alnına doğru uzanan bir adet çok uzun kılı varmış. Bir keresinde kaşından uzayan o kılla dalga geçmişler ve teneffüste gidip koparmaya çalışmış. Onu ilk defa o gün, o kadar üzgün görmüşler.

İnsanlar ona güvenirmiş ama fazla yakınlaşmazlarmış. Ne popüler ne de iyice silikmiş. Onunla ilgili herkesin bildiği şey, bizim bir arkadaşın kız kardeşine bakarak sırıtmasıymış. İkisi arasındaki bu uzaktan uzağa yakınlaşma hadisesi, biraz da alaycı bir tavırla dillendiriliyormuş. ***Sınıflarında hafta sonu buluşup sinemaya giden çiftler bile varken onların böylesine uzun bir süredir sadece karşılıklı tebessüm etmesiyle bazen alenen dalga da geçilirmiş.***

Annesi avukat, babası öğretmenmiş. Evleri kiraymış. Annesinin taşıma ruhsatlı silahı varmış. Her yaz, dedesinden babasına kalan altı dönüm fındığı toplamak için köye gidiyorlarmış. Fındık için çağırılan işçilere katılıp, onlarla birlikte çalışıyormuş. Dört dayısı birlikte oto galeri işletiyormuş. Daha çok klasik arabalar üzerineymiş. Halası, en küçük amcasına taksi plakası satın almak için üç dairesini satmış fakat sonra bozuşmuşlar. O da taksi plakası almaktan vazgeçmiş. Hâlâ, arada sırada evlerini sattığı için sinir krizine giriyormuş. Babası, halasının onlara oturmaları için evlerinden birini, en azından biraz daha uygun fiyata vermediği için başına bunların geldiğini, bu yüzden üç evini birden kaybettiğini düşünüyormuş. Halası ise sadece kardeşine miras bırakılan altı dönümlük fındık arazisi sebebiyle onun hiçbir iyiliği hak etmediğine inanıyormuş. Annesi babasından daha fazla para kazanıyormuş ve kendi arabası varmış. Fakat öyle ahım şahım değil, normal bir arabaymış.

Bir gün bizim bir arkadaşın kız kardeşine bakıp yine gülümsemiş ama karşılık alamamış. Bizim bir arkadaşın kız kardeşi o sırada midesi bozuk olduğu için tuvaletini tutuyormuş, bu yüzden tebessüme geri dönememiş. Devamında hep ona bakar olsa da çocuk bizim bir arkadaşın kız kardeşine çok kızmış ve gün boyu başını bile oynatmamış. Bizim bir arkadaşın kız kardeşi neredeyse ağlayacak gibi olmuş. Okul çıkışında boynunu büküp evin yolunu tutmuşken arkadaş gurubu tarafından etrafı sarılmış ve onu zorla yanan büfeye götürmüşler. Kızlardan birisinin doğum günüymüş ve "Bari biraz durayım." diyerek razı olmuş. Kızlar büfeye vardıktan sonra erkeklerden birkaçı da doğum günü kutlamasına gitmek istemiş ve bizim çocuğu da çağırmışlar. Bizim çocuk, her ne kadar bizim bir arkadaşın kız kardeşine dargın olsa da onu görmek istiyormuş. Öfkeli yüzünü hiç bozmadan erkeklerin peşine takılıp büfeye gitmiş. Önce doğum günü olan kızı tebrik etmişler. Gülüşmüşler, şakalaşmışlar. Sonrasında erkekler sigara içmek için büfenin önüne çıkmışlar. ***Bizim çocuk sigara içmezmiş ama bizim bir arkadaşın kız kardeşine ne kadar öfkeli olduğunu göstermek için arkadaşının sigarasından bir fırt çekmiş.*** Öksüresi gelmiş ama hiç çaktırmamış.

Bir süre bağıra çağıra eğlenmişler ve yavaş yavaş dağılmaya başlamışlar. Bizim çocuk, bizim bir arkadaşın kız kardeşini biraz daha görmek ve bir ihtimal ondan tebessüm almak için ısrarla beklemiş. Sonunda erkeklerden geriye sadece bizim çocuk, kızlardan ise bizim bir arkadaşın kız kardeşi ve bir arkadaşı kalmışlar. Bizim bir arkadaşın kız kardeşi çok heyecanlandığı için kakası gelmiş, tuvalete koşturmuş. Arkadaşı arkasından seslenerek eve gitmesi gerektiğini söylemiş. Bu sayede büfede sadece bizim bir arkadaşın kız kardeşi ve bizim çocuk kalmışlar. O sırada büfenin tam yanındaki tüpçüde büyük bir patlama meydana gelmiş ve bizim çocuk müthiş bir hızla hayatını kaybetmiş.

İşte bizim bir arkadaşın kız kardeşi üç aşağı beş yukarı böyle yandı.

Akşamsefası
Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

GÖRÜLDÜ

Özgür Amed

köpek

Köpek, diliyle yalayarak yaraları iyileştirir. Ağırbaşlıdır ve bu ağırbaşlılık onun ruh kusursuzluğundan gelir.

Son bir aydır istisnasız her gece havlıyor. Saat 10'a doğru başlıyor ve bir saat kadar sürdürüyor. Havlama işini sistematikleştirdiği için geçen gün onun başlamasını beklerken buldum kendimi. Pavlov'un şartlı refleks deneyine tutulmaktan korkuyorum. Sesinin tonundan uzaklığını ölçmeye çalıştım, yakın. Aramızda bir iki duvar var. Dış güvenlik için getirilmiş. "Yüksek" güvenliğin bir parçası oluyor anlayacağınız.

Köpek ve güvenlik meselesi, köpeklere dair yaşadığım ilk paradoks olmuştu. Köydeydik; evi koruyan, gece boyunca amansızca bekleyen ve geçit vermeyen bu emekçiye "Beko" adını vermiştik. Beko (Bekoyê Avan) ünlü Kürt destanı "Mem û Zîn"in kötü karakteridir. Ajan ve işbirlikçidir. İhanet eder. Bu anlamda Kürt toplumsallığında ihanet ve işbirliği çizgisini temsil eden hemen her şey "Beko" adıyla kalıcılaşmıştır. Beko bir anlayışı temsil ettiğinden bugün hala günceldir ve küfür yerine de kullanılır. Tamam da; güvenliğimizi, kendimizi teslim ettiğimiz köpeğe neden Beko diyorduk? Bize nerede ve nasıl ihanet etmişti? Beko'ya olan tarihsel hıncımızı neden köpekten alıyorduk? ***Sevmeyip sövdüğümüz ve yaşam arketiplerimizin dışında tutarak "köpekleştirme" miti üzerinden rasyonalize etmenin dayanılmaz hafifliğini keşfetmem çok zaman almadı.*** Bu kör olasıca kılgısal ontolojik dehliz şeysini lise yıllarımda yaşadığım bir aydınlanmayla daha iyi anlamıştım. Her cuma günü son ders saati sonrası okunan marşı bilirsiniz. Hazır yeri gelmişken buradan yetmiş milyon içindeki eğitim uzmanlarına, pedagoglara, antropologlara ve diğer tüm goglara seslenmek istiyorum: ***Feriştahı kaymış, bir hafta boyunca eğitime maruz kalmış, beyni işgal edilmiş bir öğrenciye son saatte marş okutmak onun milli duygularını şahlandırmaz.*** Tersine milli nefreti körükler. Yapmayın, etmeyin!

Toplumsal mesajımızı da verdik, devam edelim. Bahçede diziliyorduk ama gözümüz kapıdaydı. Önümüzdeki merdivene çıkmış müdür, bizden kopuk kopuk ve başka tınılar duyunca hep yarıda keserdi. İntikamını, tekrar baştan alarak alırdı. Bir şey daha yapardı: İşaret parmağını bize doğrultur, baştan başa göstererek "Karşımda öğrenci değil adeta köppeek sürüsüü görüyorum, adeta it sürüsüüü..." derdi.

Her cuma günü bu hakareti yiyerek liseyi bitirdik. Zaten kanıksamıştık. Gerçekten it olduğumuza inanmıştık. Bazı arkadaşlar konuşmayı unuttu, haw haw demeye başladı. Okulun o arka duvarı var ya? İşte o duvara işeme oranı ikiye katlandı.

Oysa köpek neydi? Neydi Samet? Emekti, sevgiydi.

Gel git, bu köpek meselesinin yapısal olduğuna ikna oldum. ***Hegel'e göre köpeğin tarihi yok. Olsa iyi olurdu, gerçekliğini öğrenirdik. Herkesin bir "köpeği" var.*** Çok parçalı, çok göreceli bir alana indirgenmiş bu hayvan.

***

Mesela Nietzsche çektiği acılara "köpek" adını veriyor. Niçe arkadaş şöyle devam ediyor: "Çektiğim acılar da herhangi bir köpek gibi sadık, sıkıcı, arsız, oyalayıcı ve akıllı. Zorba tavırlarla onu azarlayabiliyor, öfkemi ondan alabiliyorum. Başkalarının kendi köpeklerine, uşaklarına, karılarına yaptıkları gibi."

Sanki kafası biraz karışmış gibi.

Kafası daha net olan birine geçelim, biraz geriye gidelim.

Hallac-ı Mansur da köpeğe ilginç bir yaklaşım getiriyor. Bağdat'ın meşhur Kati'a Çarşısı'ndà, cuma günleri yoksullara bedava yemek dağıtılırmış. Hallac-ı Mansur, yanına bağladığı kara köpeğiyle yemek sırasına girmiş. Aşçıya "Bana istediğin kadar çorba verebilirsin, eti ise şu yanımdaki köpeğe ver" der. Aşçı "Neden eti kendin yemiyorsun? Köpeklerin temiz olmadığını bilmiyor musun?" diye çıkışınca, Hallac'ın binlerce retweetlik şu cevabını alır: ***"Yanımdaki köpeğin adı nefs'tir. Benim temiz olmayan yanımı temsil eder. Eti ona ver."***

> ***"Kendim sandığım şeyin aslında içimdeki engel olduğunu anladığımda engel ortadan kalktı."***

Nefs, insanı bu dünyada itaat altına almaya çalışır. Zincire bağlayarak o kötü benliği ele aldığını düşünen Hallac, nefse köpek üzerinden savaş açar...

Evet, köpek neydi?

Sofie'nin Dünyası romanında köpek yüceltilir. Orada geçen köpeğin adı "Hermes"tir. Bu ad Terzi Hermes'ten gelir. Yani köpeğin felsefik yönü olmaz demeyin!

Başka?

Co ile tanışınca köpeğin oportünist yönünü de idrak ettim. ***Hem ezen hem ezilenin dostu! Bu yönüyle dengeci, orta yolcu...***

İnsanlığın en büyük vahşetlerinden, utancından biri kabul edilen Diyarbakır Cezaevi'nin, 1980'lerde, "Ben buranın Allah'ıyım" diyen Oktay Esat Yıldıran'ın köpeğinin adıdır Co! İşkencelerde kullanılan ve özellikle siyasi kadın tutsaklar üzerine saldırtılan bu köpek, bir dönemin sosyo-politik belleğine en az Oktay Esat kadar kazınır. Bugün zindan vahşetinden, o lal edilmiş zamandan bahsedenlerin asla unutmadığı bir köpektir, aktördür. Co, insanın yarattığı kötülük sarmalında, onun günahına ortak edilerek taraf kılınmıştır... Trajik!

Co'nun antitezine Tenn'i yerleştirebiliriz.

Fransız edebiyatının ünlü ismi Michel Tournier'ın "Cuma" adında bir kitabı var. Robinson Crouse mitini yerle bir etme üzerine kurulu, Batı uygarlığının-akılcılığının ipliğini pazara çıkaran sağlam bir anti-egemen anlatıdır. Bu anlatıda adaya sağlam çıkan bir diğer canlı da köpek Tenn'dir. Adada köpek, Cuma'yla dostluk kuruyor, onu seviyor. Robinson'dan uzak duruyor. Bu duruma kafa

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

yoran Robinson şu sonuca varıyor: "Köpek, talihsizliğin, insanlıktan kopartarak dönüştürebileceği o mide bulandırıcı ve soysuzlaşmış yaratığın değil insanın doğal dostudur. Bundan böyle o iyilik dolu, fındık gözlerinde beni yere doğru eğen korkmuş kadere karşın, insan seviyesinde tutunmayı başarıp başaramamış olduğumu okuyacağım." Kitap boyunca Tenn, Robinson'a o aradığı seviyeyi vermez. Ezilen, hor görülen Cuma'nın yanında mutludur.

Köpeğin doğasına ve onunla ilişkimize kafa yoranlardan biri de Umberto Eco'dur. Eco köpeği uçurur. 1980'lerin popüler kültür ikonu İbrahim Tatlıses, toplumun yıllarca bastırdığı arzularına kışkırtılmış bir talep formuyla girerken kendi sevgisini, isteğini "Allah Allah bu nasıl sevmek!" şarkısıyla ne kadar büyük olduğunu gösterir ya, Eco'da da köpeğin yüceliği öyle böyle değildir! "Allah Allah, bu nasıl köpek" der gibidir büyük düşünür. Eco'ya göre köpek, hayvanların en mükemmelidir. ***"Yediklerini kustuktan sonra aynı besinlerden ikinci kez yararlanması, günah çıkardıktan sonra önceki suçlarımıza dönüşümüzün simgesidir" der.*** Köpek, diliyle yalayarak yaraları iyileştirir. Ağırbaşlıdır ve bu ağırbaşlılık onun ruh kusursuzluğundan gelir. Üstün algılama yetileriyle sahibini tanıması, onu koruması ve bu uğurda ölmesi, öldürülmesi az buz değildir. Kral Lysimachus ateşe atılırken köpeği de kendini onunla beraber ateşe atar. Yine sahipleri öldükten sonra yemekten kesilen köpekleri örnek verir Eco.

Düşününce; Eco ile Dostoyevski, iyi ki aynı dönemde yaşamamış diyorum. Kan dökülürdü! Dostoyevski'nin romanlarda hayata kenardan dahi tutunamayan, horlanan, ötelenen ve kimlik ile vicdan krizi yaşayan tüm karakterleri şaşmaz bir şekilde kendilerini aşağılamayı sever, bu aşağılamayı yine kendilerini "köpek" gibi görerek yaparlar. Özellikle Karamazov Kardeşler ile İnsancıklar yapıtlarında bu durumu kılcal damarlarımıza kadar hissederiz...

Demesem, İnce Memed'teki Müslüm'ü de anmasam ayıp olur. Köpeğe aşk beslemenin adıdır Müslüm. Eline silah alıp dağa çıkar. Niye? Çünkü yüzbaşı onun köpeğini öldürür. "Yüzbaşı Faruk'u öldüreceğim, köpeğimi öldürdü" der ve yerini alır İnce Memed'in yanında.

***

Tamam!

Anladığım kadarıyla bu köpek meselesi karışık. İçinden çıkamayacağım! Fakat konuyu tatlıya bağlayabiliriz.

Efenim, üzerinize afiyet; insanın kendini tanıması, kendi hakikati bilince çıkarmasıyla ilgili şimdiye kadar gördüğüm, okuduğum en güzel hikaye de bir köpek hikayesi. Onu paylaşmak istiyorum.

Şeyh Şibli'ye sormuşlar: "Hakikat yolunu sana kim gösterdi?" diye. "Bir köpek" demiş.

"Bir gün su karşısında, susuzluktan ölmek üzere olan bir köpek gördüm. Köpek, içmek için suya her hamle edişinde, suda kendi suretini görüyor ve bunu bir başka köpek sanıp korkuyla geri kaçıyordu. Sonunda susuzluğu içindeki korkuya üstün geldi ve köpek suya atladı. Atlamasıyla da sudaki sureti kayboldu. Gereksindiği şeyle, kendisi arasındaki engel kendisiydi... Ben de, kendim sandığım şeyin aslında içimdeki engel olduğunu anladığımda engel ortadan kalktı. Ama bana yolumu gösteren ilk bu köpek oldu."

Kanımca mükemmel bir öykü.

Bizimki ise hala havlıyor. İkimizin arasında kalın duvarlar var. Kim bilir nasıl bir hikayeye sahip?! Şu an jandarmaların kontrolünde. Oysa "Neden jandarmalar geçerken başını yana çeviriyor köpeklerimiz?" diye sorar bir yazar.

Neyse, bir sonraki geceyi beklemek üzere şimdilik sağlıcakla...

Çiğdem Canım Yayan

Sabahattin Ali

Frida Kahlo

Metin Altıok

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Coşkun Aral

gerçekler "duterte", hayaller "bektaş"

Otele vardık , resepsiyonda giriş işlemlerimi yapıyorum. Pasaportumu gören resepsiyon görevlisinin ilk sorduğu soru da Yılmaz Bektaş olmasın mı? Kamera şakası mı bu acaba diye merak etmeye başlamıştım.

Yanardağ patlamaları ve tayfunlar gibi doğal felaketlerin sıklıkla olduğu, kazaların kanıksandığı, terörün ülke gündemini yıllarca işgal etmiş olduğu düşünüldüğünde, Filipinler'de kendimi pek de yabancı hissetmiyorum. Bu nedenle Filipinler'e defalarca gitmişimdir. Halkın Marcos rejimini devirdiğine bile tanıklık ettim. 6 yıl kadar önce Manila Havaalanı'nda pasaportumu gümrük görevlisine uzattığımda, Türk olduğumu fark eden görevli yüzüme baktı ve "Where's Yılmaz Bektaş?" dedi. Arkamda biri vardı da ona mı soruyor diye tereddüt ettiğimi hatırlıyorum. Bana soruyordu ve boş gözlerle ona bakıp, bilmediğimi söyledim ben de. İnanmamış görünerek, sıkıntılı bir ifadeyle pasaportumu damgaladı ve delici bakışlarıyla beni uğurladı. Ne sorulduğunu, niye sorulduğunu anlamadan bavulumu beklemeye koyuldum.

Bavulu alıp hızla havalimanı dışında bekleyen taksilerden birine bindim. Uykusuzluk ve yorgunluğa rağmen, konuşkan olduğunu gözüme ilk baktığında anladığım şoförle sohbete koyulacaktık besbelli. Şoför nereli olduğumu öğrenir öğrenmez, bana aynı ismi sordu. "Yılmaz Bektaş'ı tanıyor musun?" Hayır ne tanıyorum ne de nerede olduğunu biliyorum. Neydi bu Yılmaz Bektaş hayranlığı, kimdi bu adam? Futbolcu filan mıydı da bilmiyordum ben.

Yılmaz Bektaş ve Filipinli eşi Ruffa Gutierrez.

Otele vardık , resepsiyonda giriş işlemlerimi yapıyorum. Pasaportumu gören resepsiyon görevlisinin ilk sorduğu soru da Yılmaz Bektaş olmasın mı? Kamera şakası mı bu acaba diye merak etmeye başlamıştım. Odama çıkarken Yılmaz Bektaş'ın kim olduğunu öğrenmem gerektiğini biliyordum. Yılmaz Bektaş ismini duymamış olmam normaldi. ***Bir magazin figürü olan Bektaş meğer 1993 Dünya Güzellik Yarışması ikincisi Filipinli Ruffa Gutierrez ile 2003 yılında evlenmiş ve beş yıl sonra da olaylı bir şekilde boşanmış.*** Bu evliliğe ve boşanmaya ilişkin haberler de Filipinler basınını fazlasıyla meşgul ettiği için bu adalar ülkesinde epey ün sahibiymiş. Ünün sebebi de Bektaş'ın yaptığı harcamalar. Ülkeye giriş yaptığım andan itibaren Türk olduğumu öğrenen herkesin bana neden Yılmaz Bektaş'ı sorduğunu sonunda anlamıştım. Üstelik bir de ikimizin de doğduğu şehrin Siirt olduğunu bilselerdi, muhtemelen Bektaş'ı tanımadığıma inanmazlardı.

Filipinler'i Türkiye'ye çok benzetirim. Ülkede meydana gelen felaketler bizdekilerle yarışır cinsten. İnsanların ruh halleri de doğal olarak felaketlerle yoğrula yoğrula benzer bir şekilde evriliyor. Hayalleri zorlayacak zenginlikler, renkli hayatlar ve eğlence dünyası ülkede hep ilgi görüyor. Bazı ülkelerde dikkat çeken harcamaların kaynağı sorgulanırken, bazılarında da "keşke bende de olsa" misali bir tepkinin gelişiyor olmasının nedenlerini bırakayım toplum bilimciler açıklasın. Ben burada sadece Filipinler'de gördüklerimi anlatayım.

2010 verilerine göre; her 10 Filipinli'nin 8'i koyu Katolik ve Papa Francis ülkede çok popüler. Şehirlerde yüz metrede bir kilise göze çarpıyor. İnanç, Filipinlilerin yaşantılarında belirleyici bir role sahip. Ülkenin yakın tarihinde, belirli aralıklarla başarılı veya başarısız darbeler gündeme gelmiş. Bugünkü devlet başkanı Rodrigo Duterte'nin şiddeti, ayrımcılığı ve ötekileştirmeyi yücelten açıklamaları da gündemden düşmüyor. Radikal fikirlerini henüz eyleme geçirmemiş olsa da niyetini açıkça belli etmekten çekinmiyor. Bir zamanlar Marcos'tan sonra iktidara gelen ülkenin ilk kadın başkanı Corazon Aquino'nun insan hakları ve bireysel özgürlükleri ön plana çıkaran uygulamaları, birkaç darbe girişimiyle karşılaştı. 1992'de görevinden ayrılan Aquino, 2009 yılında hayatını kaybetti.

Her değişimin gelişim olmadığı bir gerçek. Malezya'da yaşayan Filipinli bir göçmenin söyledikleri aklımdan gitmiyor. ***Duterte yerine Yılmaz Bektaş özür dileyip ülkeye başkan olsaymış, ülke Bektaş'ın "prensliği"nde olduğu gibi refaha kavuşur, yatırımlar gerçekleşir ve gelişirmiş.*** Aquino'nun "People's Power" söylemiyle başkan olduğu günlerden bugüne değişim göz kamaştırıcı değil mi? Ne demiş Herakleitos, "Değişmeyen tek şey değişimin kendisidir."

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

KUP!

ÇUK!!!

VUAAAA!!!

Yeni Beetle.

Yuvarlak hatlar keskin ayrıntılarla buluştu.

#edgymeetscurvy

Bu bir ilandır.

Aksam sofası

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Murat Meriç

yağan nur hâlâ bitpazarında mı?

Para kazanmak için yapıldığında, bambaşka bir hale bürünüyor olay. İnen nur, bitpazarından uzaklaşıyor ve başta ürün, her şey sentetikleşiyor.

2000 yılının ortalarında çıkan bir albümle başlayayım kelama: Alt başlığı "Bülent Ortaçgil için söylenmiş Bülent Ortaçgil şarkıları" olan, "Şarkılar Bir Oyundur", memleketin ilk saygı albümü. Ecnebilerin "tribute" dediklerinden. Şebnem Ferah'tan Mavi Sakal'a, Mirkelam'dan Yıldız İbrahimova'ya uzanan bir "uzman" kadrosu vardı; ezber bozmuştu, gereğini yerine getiriyordu: Herkes şarkıları "kendince" seslendirmişti. Bilhassa Mirkelam'ın "Bütün Çiçekler Su İster" yorumu, bir şarkının nasıl dönüştürülebileceğine iyi bir örnekti.

Sonrasında, saygı albümü furyası başladı! Yaşayan sanatçılar için yapılan ve şarkılarının, değişik geleneklerden yorumcularca seslendirildiği bu tür albümler, sahibine bir armağan aslında. Memlekette, her şey gibi bu da yanlış anlaşıldı ve sonrası fena geldi: Ezgi'nin Günlüğü'nden Teoman'a, 3 Hürel'den Orhan Gencebay'a uzadı yol. Murathan Mungan'ın sözlerini yazdığı şarkıları toplayan "Söz Vermiş Şarkılar", bir sosyal sorumluluk projesi olarak "Çocuklar İçin Söylenen Feridun Düzağaç Şarkıları"nı içeren "İyilik Güzellik Spor", Onno Tunç, Uzay Heparı ve Aysel Gürel'in ölümünün ardından hazırlanan albümler derken, külliyat bir hayli genişledi. Cem Karaca (Mutlaka Yavrum), Barış Manço (Yüreğimdeki Barış Şarkıları) ve Ahmet Kaya (Dinle Sevgili Ülkem / ...Sensiz Bir Eksiğiz) unutulmadı. Bu tür albümlerin sayısı elliye yaklaştı ancak yazık ki bunların çok azı gerçek anlamda olayı karşılayabildi. Handikapı çok. Her şeyden öte yapımcılar olaya ket vuruyor çünkü herkes kendi sanatçısıyla çalışmak istiyor ve bir düzenlemeciyi/yorumcuyu ön plana çıkarıyor. Böyle olunca da olay, ticari boyuta geçiyor. Amatör ruhla ve heyecanla yapılması gereken "iş", burada tavsıyor. Sadece bu tür albümlerde değil, ortalığı saran "cover"larda da buna rastlıyoruz.

"Cover" denilen şeyin özü, şarkıyı kendince yorumlamak. Unuttuğumuz şey bu. Eski şarkı, her zaman iş yapar. Ancak biri tutunca, diğerleri onun peşinden geliyor ve herkes tutana benzer bir şeyler üretmeye çalıştığı için olay kör topal ilerliyor. '70'li yılların sonlarında ortalığı saran (Esin Engin, Baha Boduroğlu ve Hurşit Yenigün'ün başını çektiği) pop-fasıl'lar, tuhaf "cover" örnekleri. Gökben, aynı dönemde, eski şarkıları disco düzenlemelerle yorumladığı "Samanyolu" adlı bir "nostalji" albümü yapmıştı. Nilüfer'in aynı tattaki "Geceler"i, '80'li yılların sonunda çok sattı. Memleketin toplama topluluğu Beş Yıl Önce On Yıl Sonra, ondan hemen önce TRT destekli "cover" hamlesini yaptı ve mânâsızca çok sevildi. Ardından gelen yıllarda yapılmış bir-iki masum denemeyi saymazsak, "cover", yeniyetme şarkıcıların albümlerini sattırmak için hoyratça kullandıkları bir alana dönüştü.

'90'lı yıllardaki "patlama"yı müteakip kısır döngüye giren pop, bu alandan "taze kan" çıkarmaya başladı. Şüphesiz şahane çalışmalar da var arada ama çoğu, günü kurtarmak için yapılmış "iş"ler –ki bunda, o dönemin çok satan dizisi "Nostalji"lerin payı büyük. Muazzez Ersoy bunu o kadar abarttı ki, alaturkadan popa sıçradı, söylemediği şarkı kalmadı.

Pop, giderek tekelleşen bir alan. Eskisi gibi herkesin at koşturduğu geniş bir çayır yok artık. Büyük plak şirketlerinin kendi küçük alanlarında yetiştirdiği isimlerin art arda sökün ettiği bir resmi geçitten söz edebiliriz ancak: Kendine bağlı şarkıcıyı, "sözleşmeli" söz yazarı ve bestecinin şarkılarıyla piyasaya sürüyor çoğu. Çeşitlilik azalınca, hemen "cover"lara sığınılıyor ve (tercihen "Hababam Sınıfı" ya da geniş kadrolu Ertem Eğilmez filmleri ya da Hulki Saner işi müzikli dramalarda kullanılan) eski bir şarkıya el atılıyor. Satış garantisi olan şarkılar, albümün lokomotifi oluyor.

Rock cenahı derseniz, daha masum değil. Kendi istediğini yapanlar bir yana, orada da "iş" yapımcıların yönlendirmesiyle ilerliyor çoğu zaman. Bunun için de Seksendört, Hande Yener'le birlikte Ünlü şarkısını söylüyor. Soru şu: Yapımcı istemese, bunu sahiden tercih ederler miydi? Cevap olumluysa sıkıntı yok ama olumsuzsa, bu, ortada ciddi bir dert olduğu anlamına geliyor.

Albümlerinde boylu boyunca "cover" söylemeyi tercih edenler de oldu. Hayko Cepkin, Göksel ve Zuhal Olcay, bu işi iyi yapanlar. Göksel, eski şarkıları "olduğu gibi" söylemeyi tercih etti; Cepkin ve Olcay ise kendi yorumlarını kattı –ki albümler bunun için başarılı oldu: Projeler doğruydu. Para kazanmak için yapıldığında, bambaşka bir hale bürünüyor olay. İnen nur, bitpazarından uzaklaşıyor ve başta ürün, her şey sentetikleşiyor. Önemli olan, insanın içinden geleni söylemesi. Bunu anladığımız anda, her şey çok daha güzel olacak.

GÜZEL "COVER"LAR:

Beyhude – *Pilli Bebek*
Dünya Dönüyor – *Pinhani & Nilüfer*
El Adamı – *Ceylan Ertem*
Estarabim – *Ünlü*
Falcı – *Replikas*
Gönül – *Zerrin Özer*
Gündüz Gece – *Pentagram*
Günün Birinde – *Göksel*
Her Şeyi Yak – *Duman*
İkimiz Bir Fidanız – *Tülay*
Kimbilir – *Özdemir Erdoğan*
Ümitsiz Aşk – *Ayyuka*
Kum Gibi – *Hakan Vreskala*
Lambaya Püf De – *Kurban*
O Çeşme – *Hayko Cepkin*
Sevda Çiçeği – *Mor ve Ötesi*
Sultan Süleyman – *Mabel Matiz*
Üç Kalp – *Hepsi*
Yanıyorum – *Kardeş Türküler*
ve bütün Müslüm Gürses "cover"ları!

Akşamsefası
Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Kaan Sezyum

resimli hisler ansiklopedisi

GENÇLİK - YAŞLILIK

Gençlik çoğu için hayatta bir dönem. Bebetoluk, ergenlik ve gençlik, sonra orta yaşlılık, emekli staylalılık, yaşlılık, dede stayla bir dönem, sonra da rahmet stayla dediğimiz toprak üstü az organik...

Bazıları için ise bir ruh hali sanırım. Gençliği yaşlıları inceleyerek de anlamaya çalışabiliriz. Yaşlılar çok hareket etmek istemez, yaşlılar ses sevmez, yaşlılar yeni müzik dinlemez, yaşlılar her şeyi yiyemez ama buna rağmen daha sabırlı, daha sakin, daha akılcı, daha sağduyulu kararlar alabilir, hiç bilmediğiniz güzel yemekleri yapabilir, gezmelik görmelik yerleri ya da hiç okumadığınız kitaplardaki güzellikleri bilebilirler. En hımhım yaşlı bile bir noktada nefis bir yol gösterici olabilir. Yaşlılar genelde biraz daha heyecansızdır mesela. Zaten kalpleri de dayanmayabilir bu heyecana. İşte gençler de genelde yaşlıların tam tersi gibi davranır. Bu fiziksel fark. Genç zihin meraklı olur, yeni şeylere bakmak ister, insanlar ne konuşuyor merak eder, gözü sağa sola kayar, iyi karar veremez, istediği olsun ister, hatalarından ders almaz ama daha çok hata yapar, her şeyi denemeye hazırdır.

Eğer televizyonda denk geldiğiniz bir pop parçasına "Bu ne ya, ne hale geldi müzik denilen şey" diyorsanız, kusura bakmayın ruhunuz yaşlanıyor. Evet tabii ki beğenmeyeceksiniz ama kızmayın, merak edin, olayı neymiş diye düşünün. "Millet bunun nesini seviyor ya!" değil "Millet bunun nesini seviyor acaba?" deyin. Zararı yok.

Gençliğime komutlar verebilsem, "Sevdiğin şeyin üzerine biraz daha git" derdim. Gençlik yıllarımda ben de tam bir maldım ama. Hiçbir şey yapmak istemiyordum. Okula gidiyordum, bazı dersler ilgimi çekiyordu ama hep başka bi' şey yapmak istiyordum. Davul çaldım orada burada sürekli, arada gazetelere gittim, yazı mazı bi şeyler yazmak istiyordum. Neden yazmak istediğimi de bilmiyorum. Hala da bilmiyorum ama eğlenceli geliyordu. Okuduklarımdan sıkılıyordum, daha eğlenceli, daha anlamlı daha ilham veren şeyler görmek istiyordum. Ne iş olsa yazdım. ***Yazmayı çok seviyordum. Yazarken müzik de dinleyebiliyordum. Okulu uzattıkça uzattım, 9 yıl oldu mimarlık.*** Artık bazı hocalar benden yaşça küçüktü. Hiçbir zaman "Ya şu iş olsa da yapsam" demedim. Aslında bence sizin böyle bir imkanınız varsa yapın. Kendinizi az da olsa odaklayın bir şeye. Diğerleri de gelir yanında.

Gençliğimde deli gibi bilgisayar oynadım. Sonunda çocukluğumdaki yavaş bilgisayarlar gitmiş, yerine 383dx, 486 ve Pentium işlemciler gelmişti. Televizyondan 14 inç monitöre, oradan 17, 19 derken şu anda karşımda eski televizyonumdan daha büyük bir monitöre bakıyorum. Hala bilgisayar oynuyorum. Oyunlar iyidir. Çoğu yeni yapım Holivud filminden daha iyi senaryoya sahip oluyorlar en basitinden.

Bakabildiğim her şeye baktım gençken. Arabalarla, uçaklarla, bilimle, fizikle ilgilendim okulumu okuyacağıma. Başka üniversitelerde derslere girdim kendi okulumda derse gireceğime. O yıllar gerek davulculuk gerekse derslere kaynamacılık sayesinde Boğaziçi Üniversitesi'nde o kadar dolaşıyordum ki, beni okulun öğrencisi zannediyorlardı. Merak ettiğim şeylerin de sonuna kadar gitmedim nedense. Hep başka bir şeyi merak ettim. Hala da öyle neredeyse. Hep kafam karışık, hep yeni bir şeyi görme heyecanıyla dolu. Genç olmak bi' noktada bir tutum. ***Tanıdığım çoğu yazar, çizer ya da karikatürist bi' kere kafadan deli. Onun dışında hepsinin de gözü pezevenk taşı gibi parlıyor. Kafa durmuyor demek ki.*** Kafayı oynak tutmakta fayda var.

Gençliğime komutlar verebilsem, "Sevdiğin şeyin üzerine biraz daha git" derdim.

Gençliğimde olduğum gibi hala disiplinsizim. Biraz disipline girer gibi oldum bi aralar ama sonra yine yaydım. İşe gitmek istemedim, işyerlerini sevmedim ama en yakın arkadaşlarım hep oralardan çıktı nedense. Çalıştığım yerde mutlu olmak istedim. İmkanım varsa kendi kendime takılayım istedim nedense hep.

Şimdi biraz gençliğimin bazı karakteristik davranışlarından kurtulmaya çalışıyorum. İyi de hissediyorum. Hem daha disiplinli hem de daha enerjik olmak mümkün. Vücuduma zarar vermek istemiyorum, artık uzun yolda yanımdaki tek yol arkadaşım o benim. İnceden yaşlanıyor muyum dedim kendi kendime? Saçlar gitmiş keltoş bi şekilde giderek tipim de Münir Özkul'a dönmeye başlıyor zaten. Oysa korkacak bir şey yok. Herkesin kurtuluşu kendi içinde. Ne yapmak istiyorum? Hala karar verebilirim, geç kalmış sayılmaz.

Gençliğin birikmiş sorumsuzluğu şimdi kıçıma yapışacak. Siz kendinizde buna izin vermeyin. Umudunuzu iyi bir yerde saklayın, hiç kaybetmeyin. Güzel günleriniz geriden de olsa gelecek.

Erkan Oğur ve İsmail Hakkı Demircioğlu'nun Anadolu Beşik albümünde şöyle bir söz var: "Gençlik alından öper gider", bir yandan da çok mantıklı, her şey zamanında güzel.

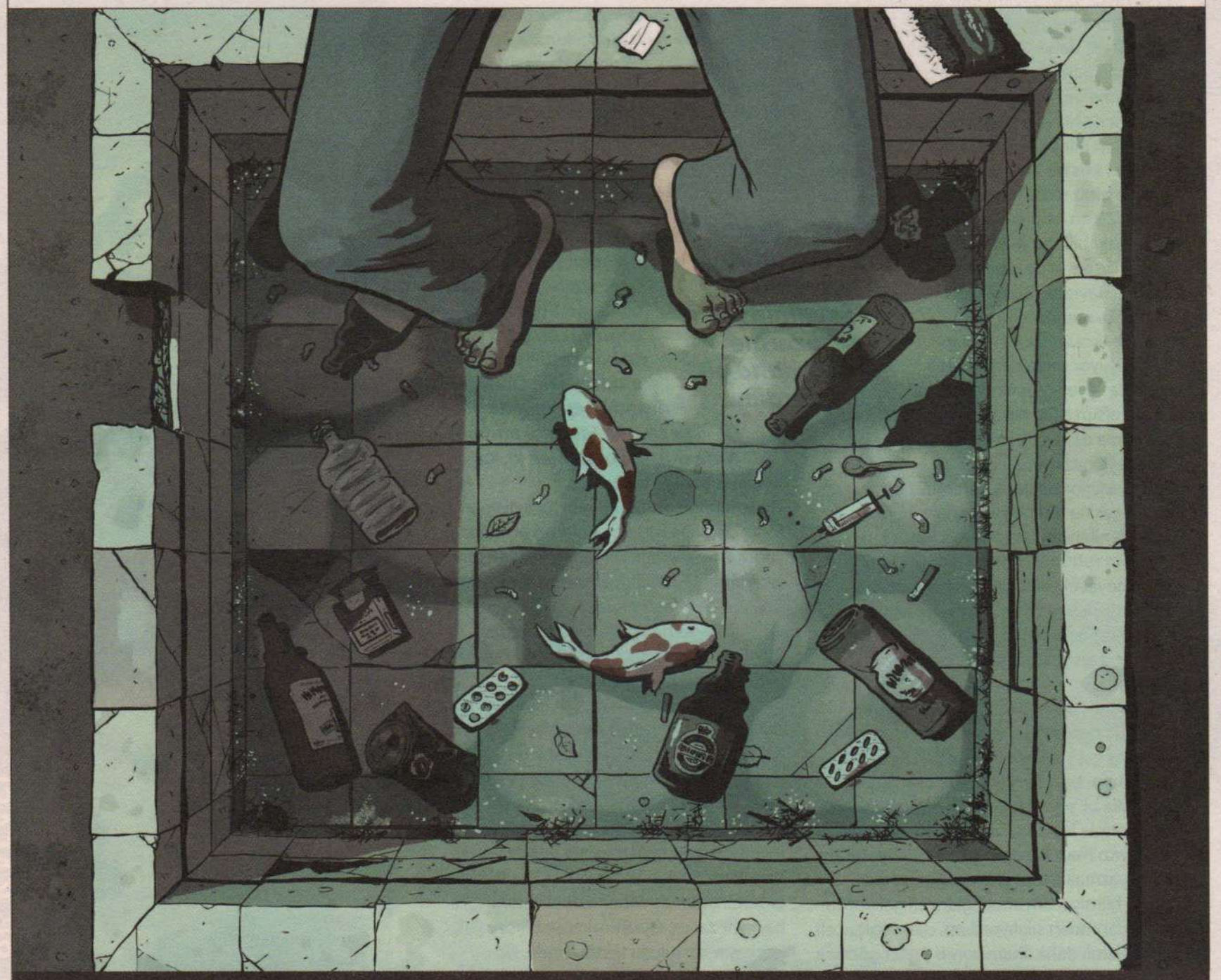

Akşamsefası
Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

KİTAPÇILARDA...

EMRAH SERBES

müptezeller

iletişim

Akşamsefası
Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://rantey.org

www.iletisim.com.tr iletisim@iletisim.com.tr facebook.com/iletisimbirikim twitter.com/iletisimyayin vimeo.com/iletisim instagram.com/iletisimyayin Genel Dağıtım PUNT

Zeynep Miraç

onun filmleriyle büyüdüysek yanlış nerede?

Hiç tanışmadığınız, karşı karşıya gelmediğiniz, kan bağınız olmasa da gönülden bağlı hissettiğiniz akrabalarınız oldu mu hiç? Gördüğünüz anda yüzünüze tebessüm, içinize ferahlık getiren akrabalar? Ayşen Gruda benim için böyle bir akraba. Kendisi bilmese de hafızamda, anılarımda haklı hürmetli bir yerde duran bir akraba...

"Her şey ihtiyaçtan olur"

Yıl 1945. II. Dünya Savaşı henüz sona ermiş. İstanbul'da, Osmanlı döneminde karargah olarak kullanılmış bir köşkte bir kız çocuğu doğar. Erman ailesinin ikinci kızıdır, tren makinisti babası ona Ayşen adını koyar. ***Annesinin güzel sesiyle tangolar söylediği akşamları hatırlar çocukluğundan; sık sık gittikleri sinemaları, tiyatroları... Bir de bir zamanlar Halit Ziya Uşaklıgil'in çalıştığı odada oynadığı oyunları.*** Radyodan piyesler, anneannesinden masallar dinleyerek ve bahçenin bir köşesine kıvrılıp okuyarak geçen yıllardır.

Tiyatroya profesyonel olarak ilk adım atan ablası Ayten olur. Henüz kendisinin de, dört yaş küçük kardeşi Ayben'in de bu mesleği seçeceğini bilmiyordur Ayşen.

Avukat olacaktır. Kararlıdır. Hayat izin vermez. "Her şey ihtiyaçtan olur" diyecektir yıllar sonra. Babasını kaybettiğinde lise ikinci sınıftadır; çalışması, evin bütçesine katkıda bulunması gerekir. İlk parasını tiyatrodan kazanır. İlk rolü, ablasının da sahneye çıktığı Tevhid Bilge Tiyatrosu'nda, "Kongre Eğleniyor" oyununda hizmetçi rolüdür. Yıl 1962. Turnede kazandığı bütün parayı eve yollar.

Bu tiyatrodan sonra Muammer Karaca'yla çalışmaya başlar. Arkasından ver elini Ankara, Meydan Sahnesi... Burada hâlâ soyadını taşıdığı, kızının babası Yılmaz Gruda'yla tanışır ve kısa sürede evlenirler. İstanbul'a döndüğünde artık Devekuşu Kabare kadrosundadır.

1977, hayatında bir dönüm noktasıdır. Tek kanallı yılların TRT'sine çekilen eğlence programında bir karakter yaratır: Domates Güzeli Nahide Şerbet. Bir gecede ünlü olur. 15 yıllık tiyatro birikimi ve televizyonun getirdiği şöhret geçimini sağlamaya yetmez. Dertlerini paylaştığı yakın dostu Adile Naşit bu gidişata bir dur demeye karar verir ve Ayşen Gruda'nın adını yönetmen Ertem Eğilmez'e fısıldar.

Artık Arzu Film'in çekirdek kadrosundaki vazgeçilmez isimlerden biridir Ayşen Gruda.

Maziye takılmadan...

O zamanların büyülü olduğunu düşünenlere her zamandaki gibi gerçekçi bir cevabı vardır: "O zaman o zamandı, bu zaman bu zaman. O dönem o insanlar çok revaçtaydı, çok seviliyorlardı, hâlâ da seviliyor. Ertem Eğilmez akıllı bir adam olduğu için bu insanları bir araya getirdi. Biz öyle birbirimizin elini tutup da hadi film çekelim demedik. Ben maziye takılıp kalmam". Maziye takılmadığını söylerken samimidir, eski filmlerini oturup yeniden seyretmez artık. "Ben o işi yaptım, seyrettim, parasını aldım, yedim, bitti. Adile Abla (Naşit) yok, Kemal (Sunal) yok, tabii ki o anda çok duygusal şeyler yaşıyorsunuz. Çok çok. Ama onları tekrar tekrar yaşamak travma demektir".

"Kime, nasıl anlatacaksın?"

"Neşeli Günler", "Hababam Sınıfı", "Gülen Gözler", "Şekerpare", "Tosun Paşa"... Gün gelip de Tosun Paşa'nın hamam sahnesinin TRT tarafından sansürleneceğini hiçbiri tahmin etmiyordur o yıllarda.

Geçen yıl Hürriyet Kelebek'e verdiği söyleşide "Artık hoşgörü yok!" diyecektir; "Bu anlamda cidden kötü bir dönemden geçiyoruz. Mesela 'Büyük Şamata'da Uğur Yücel'le Demirel taklidi de yaptık, Özal da... Ama o zamanlar her şeye hoşgörüyle bakılıyordu. Bir insanın karikatürünün yapılması, o insanın buna değer bulunmasındandır. Karikatür seni aşağılamıyor, aslında yükseltiyor. Ama şimdi sen bunu kime, nasıl anlatacaksın ki?"

"Nerede yanlış yaptım?"

1980'ler ardı ardına filmlerle geçer. Bugün televizyonlarda sabah akşam gösterilen filmlerin ona tek katkısı bir kuşağın mizah hafızasına bir aile ferdi olarak yerleşmesi olur. Çünkü bu ülkede telif hakları oyuncudan yana değildir.

Gün gelir, "50 senedir hak ettiğim parayı alamıyorum" diye isyan eder. Hem de Türk sinemasının 100. yılının kutlandığı gecede ödül alırken... Her zaman olduğu gibi birkaç gün gündemi meşgul eder bu konu, sonra tavsar gider. Ayşen Gruda'yı öfkelendiren sadece telif adaletsizliği değildir. "Biz sizin filmlerinizle büyüdük" cümlesi de onu öfkelendirmeye yeter.

"Deliriyorum! Cevabım 'Hımmm' oluyor. Bu 'Hımmm' içinde yatan şey şu: 'Siz bizim filmlerimizle büyüdünüzse, ben nerede yanlış yaptım? Biz nerede yanlış yaptık, sizi büyütürken?' Bir yerde yanlış var çünkü..."

Haksız bir serzeniş değildir bu. Eğer o filmleri, oyunları seyrederek büyümüşsek bunca kötülük nereden çıkmıştı?

2013'te Taraf gazetesine verdiği söyleşide hem askerlerin hem de PKK'lıların onun filmleriyle büyüdüğünü, çözüme bir katkısı olacaksa Kandil'e gitmeye hazır olduğunu söyler:

"Mağaralara kadar gitmeye razıyım. PKK mağaralarına giderim. Çünkü onlar bana bir şey yapmazlar. Onlar da benim filmlerimle büyüdüler. Ben de endişeliyim ki o filmlerin neresinde yanlış yaptığımı düşünüyorum. Bana bir şey yapmazlar. Bu devlet bana bir görev verirse ben korkmadan ama hiç korkmadan mağaralara gidip o insanları ikna ederim. Masal anlatsam bile beni dinlerler."

Çabası naif bir girişim olarak kalır, her geçen gün çözüm yerine daha çok şiddet getirir. Bu söyleşiden iki yıl sonra, Antalya Film Festivali tarafından verilen onur ödülünü alırken bir kez daha vicdanıyla konuşur:

"Bütün dünya duysun, bu ödülü Aylan bebek için alıyorum. Onun anısına. Hırslı politikacı amcaları, teyzeleri yüzünden okula bile gidemeden, dünyayı tanımadan aramızdan çok çabuk ayrılan dünya çocuğu Aylan bebek için alıyorum. Bütün dünya duysun..."

Bir söyleşide yöneltilen "Yıllar sonra nasıl hatırlanmak isterdiniz?" sorusuna "Hatırlanmak istemem hiç. Hatırlanmayı sevmem ben. Hatıralardan nefret ederim. İleriye bakmak lazım. Hep ileriye bakmak lazım..." diye cevap verse de yazının başında söylediğim gibi hafızamızdaki yeri çoktan belli...

Bir zamanlar iyiliğin galebe çaldığını hatırlatan; adaleti, merhameti, birlikte ve bir olmanın tadını anlatan bir yer.

"Hatırlanmak istemem hiç. Hatırlanmayı sevmem ben. Hatıralardan nefret ederim. İleriye bakmak lazım."

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Akgün Akova

SEVİNDİR BENİ

harflerime dokun sevgilim, sevindir beni
indir gökyüzünden soluğumu
çağlayanımda yıkan, tenini üstüme yık
kurulan bulutlarımla
eğil yamacıma, kanatlarımı tut
ağzımın merdivenini in dudaklarınla
uçur peribacamı, yankımı yüzüne vur
dizlerine yatır ışığımı

ve ekmek yap bizden
doyurmak için sevgilileri

DÜŞME ZAMANI

dolunaya doğru yükselen asansörüm
süt rengi kapından uzaklaşıyor
ve gök boşluğuna yaklaşıyor hızla
eteğinin ucu yakıyor mumumu
samanyolum cayır cayır
tütmeye başlıyor bacam

pencerene dayamışım yağmur damlalarımı
gelmişim dünyanın ucuna kadar
gün olmuş borçlanarak sana, çıkmışım koyu bir yalnızlıktan
gün olmuş fırına dönen göktaşıymışım bakışlarınla
atmosferinde yana yana kor olmuşum bir gece
kendimden kopup yaklaşmışım ağzındaki rüyaya
ama o kadar güzelmişsin ki sevgilim
nerene düşüp böyle param parça olmuşum
hiç anımsamıyorum bak şimdi

YANGIN YERİNDE

her zaman beni böyle öp ve çılgınca dağıt sevgilim
tutuşmuş iskambil kağıdı
eriyen şeker
büyükbaş hayvan sürüsü gibi, dereyi geçen
teninin denizine gömülen ada gibi öp
ve devam et çağlayanın üzerinde koşan at gibi
kopart beni
kopart, yakadan fırlayan düğme
kopart, sarsılarak çıkmış akıl gibi
çünkü ayrı düşersek bir gün sevgilim
yangın yerinde
elimde boş kovalarla bir dünya
bana kalacak olan

Emrah Akbaş

okudum çizdim

İVAN İLYİÇ'İN ÖLÜMÜ

Yakın bir dostun ölümünü duyan herkesin hissettiği gibi, ölenin kendisi değil de başkası olması sevincini uyandırmıştı. *(syf 11)*

Sorgu yargıcı olduğunda herkesi, en gururlu ve kendini beğenmiş insanları bile avucunda tuttuğunu hissediyordu. Antetli bir kağıda yazacağı belli birkaç kelime o gururlu, kendini beğenmiş insanları sanık veya tanık olarak ayağına getirtmesi için yetiyordu. *(syf 23)*

İnsan, evlilik ödevini hakkıyla yapmak, yani nezih, toplumun uygun bulduğu bir hayat sürmek isterse, memurlukta olduğu gibi bir taktik bulmalıydı. *(syf 27)*

Ölüm uçurumunun kenarında yalnız başına, yanında bir anlayıp acıyanı olmadan böyle yaşamaktı kaderi... *(syf 47)*

"İş ne körbağırsakta, ne de böbrekte; hayat ve ölümde... Öyle ya. Bir hayat vardı; şimdi de gidiyor... Gidiyor ve onu tutmak elimde değil... *(syf 51)*

İvan İlyiç, kendi kendine, "Ne istiyorsun?.. Ne istiyorsun?" diye tekrarladı. Sonra cevap verdi:
"Ne mi? Acı çekmemek. Yaşamak."
Kendini o kadar kaptırmıştı, öyle gerilemişti ki, ağrıları bile dikkatini çekmiyordu. İçindeki ses gene sordu:
"Yaşamak mı? Nasıl yaşamak?"
"Evet, yaşamak. Evvelce yaşadığım gibi: iyi, tatlı..." *(syf 73)*

Geriye gittikçe anılardaki canlılık artıyordu. Hayatın iyi yönleri az değildi; daha doğrusu dört başı mamur bir hayat yaşamıştı. Bunlar birbirine karışıyordu. "Acılar nasıl gitgide ağırlaşıyorsa bütün hayat da böylece hep kötüleyerek gidiyor..." diye düşünüyordu. *(syf 77)*

Birdenbire, bilinmeyen bir güç onu göğsünden, böğründen itti, soluğunu daha çok sıktı. İvan İlyiç deliğe düşüverdi... Orada, deliğin dibinde bir parıltı belirdi... Yolculukta, bazen, tren geri geri giderken ileri gittiği sanılır, sonra birdenbire gerçek yönün farkına varılır. Böyle olmuştu. *(syf 84)*

"Acıyorlar bana. Ben ölünce daha iyi olacak..." Bunu söylemek istedi. Ama söylenecek hali kalmamıştı. "Zaten iş söylemekte değil, yapmak gerek," diye düşündü. *(syf 84)*

İçinde, ölüme karşı her zamanki korkuyu arıyor, bulamıyordu. Hani ölüm? Ne ölümü? Hiç korku yoktu! Çünkü ölüm de yoktu. Ölüm yerine ışık vardı. *(syf 85)*

Lev Tolstoy - İvan İlyiç'in Ölümü
Can Yayınları / 7. basım

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Nihat Sırdar

62...

Yıllar sonra kendi arabamın sahibi oldum ama hep aklımda 56 vardı. Şeref Abi onu çoktan satmış, en son izini Aliye dizisinde bulmuştuk. İlhan Şeşen'in dizide kullandığı bordo beyaz araba bizimkiydi.

Eskiden Florya'ya giderken yolun sol tarafında, tam uçakların iniş pistinin karşısında geniş ve boş bir alan vardı. Otomobil kullanmayı öğrenmeye başlayanlar için doğal pist haline gelmiş bu alanda zaman zaman iki acemi kafa kafaya gelir, özellikle çokça arabanın tecrübe edindiği zamanlar onları izlemek çok keyifli olurdu.

Çocukken, araba kullanmayı bilen ailedeki tek büyük Ali Dayı, zaman zaman teyzemi ve küçük dayımı buraya getirir, araba kullanmayı öğretirdi. O zamanlar Karamürsel sepeti boyutunda olan ben ise arka koltuktan olanı biteni izleyerek öğrenmeye çalışırdım.

Yıllar yılları kovaladı ve artık otomobil kullanmayı becerebileceğimi düşündüğüm boyutlara geldim. 13-14 yaşlarında arkadaşların babalarından kaçırdıkları arabalarla ehliyetsiz gezmeler, polis görünce ilk sokağa sapmalar başladı. Ama illa bilen birinden ders almak gerekiyordu.

İşte bu noktada bize kıyamayacak ve yaşımıza rağmen bize ders verecek bir abi arayışı başladı. Hem karşı komşumuz ve hem de abimiz Şeref Abi bu iş için biçilmiş kaftan göründü gözümüze ve kendisine yazılmaya başladık.

Üstelik Şeref Abi'nin arabası 56 model bir Chevrolet Belair'di.

Gözümüzde son derece görkemli görünen bordo beyaz arabanın içinde park halindeyken akşamları oturup kaset dinleyerek ufaktan Şeref Abi'yi ikna çalışmalarına başladık İsmail ve Serdar'la.

Arada çaktırmadan arabayı çalıştırıp gaz vermeler, ileri geri hareket ettirmeye çalışmalar falan derken tam tahmin ettiğimiz gibi Şeref Abi bize kıyamadı ve Florya pisti yolları göründü.

Bazen üç kişi bazense mahalledeki tüm gençler doluşarak bindiğimiz 56'yla sayısız kez gittik o boş alana ve ilk şoförlük bilgilerimizi orada aldık.

Şeref Abi'nin "Debriyajı birden bırakma, frene o kadar sert basma, yavaş ulan tren yoluna uçacaksın, açıktan al açıktan" fırçaları eşliğinde günler günleri kovaladı.

Yine Şeref Abi'yi kafaladığımız akşamlardan birinde Mesut'un da 56'yı kullanmayı istemesi, direksiyona geçtikten sonra daha hareket etmeden koldan vitesli arabanın viteslerini karıştırması ve kilitlemesi, ardından Şeref Abi'nin kaputu açarak vitesi düzeltmeye çalışırken Mesut'un çat çat kornaya basarak Şeref Abi'nin aklını alması ve hepimizin gülmekten altına yapması gibi anıları doldurduk Florya'da 56'nın bagajına.

Yıllar sonra kendi arabamın sahibi oldum ama hep aklımda 56 vardı. Şeref Abi onu çoktan satmış, en son izini Aliye dizisinde bulmuştuk. İlhan Şeşen'in dizide kullandığı bordo beyaz araba bizimkiydi. Ama sonra izine rastlayamadık.

İnternet üzerinden yaptığım araştırmalar sırasında Antalya'da bir 63 Impala buldum. Olurdu, olmazdı derken Antalya'dan arkadaşlarım gidip baktılar ve alabilirsin onayı verdiler. Noterler vasıtasıyla yapılan satıştan sonra ilk klasik otomobilim İstanbul'a gelmek üzere yola çıktı. Dışı siyah, döşemeleri kırmızı 63 bana epey bir tecrübe kazandırdı. Mesela özellikle döşeme ustalarının asla söz verdikleri tarihte işi bitirmediklerini, yolda kalan arabanın benzin deposundaki sorunu anlamak için hortumla benzini çeken abinin ağzına gelen tatla "95 oktan bu" diyebileceğini, klasik otomobil parçalarını bulmanın epey zor olduğunu, artık Türkiye'de antika araba kalmadığını, Amerika'da bu arabaların parçalarının en ufak vidasına kadar bulunabildiğini, internet üzerinden alınan bu parçaların illa bir şekilde sayın gümrüğe takıldığını, sayın devletimizin bu parçalara aşırı sevgi dolu vergisel müdahale yaptığını hep siyah 63 sayesinde öğrendim.

Ama bana asıl kazandırdığı klasikçi dostlar oldu güzel arabamın. Elektrikçi Cemal Usta, mekanikçi Hakan Usta gibi işini sanat gibi yapan ustaları, Hakan Abi, Semih Abi, Atilla Andiçen gibi dünya güzeli adamları, İstanbul Klasik Otomobilciler Derneği gibi bu işe gönül vermiş, zar zor bir klasik sahibi olmuş ve gözü gibi bakan insanlardan oluşan toplulukları tanımama vesile hep siyah 63'üm oldu.

Onun sayesinde camianın içine girdim anlayacağınız.

Sonra dernek buluşmaları ve toplu yapılan seyahatlerde, tamirhane muhabbetlerinde gözüme onu kestirdim. Bel altı sütlü kahve, tavanı kırmızı bir güzellik.

Ben tanıştığımda sahibi Cüneyt Abi'ydi. Sonra bir ara Rami muhtarı almış. En son Kemikçi Ali Abimizdeyken artık iyiden iyiye kesişmeye başlamıştık.

1962 model, direksiz, pırıl pırıl bir Impala. Orijinal hali lacivertmiş. Hatta Bursa'da düğün arabası olmuş halinin bir fotosunu bile bulmuştum. Sonra Bursa'nın ünlü ustalarından Kıbrıslı Mehmet ana restorasyonunu yapmış ve rengini değiştirmiş. İhtiyaç olup satmak zorunda kalınca yolu İstanbul'a düşmüş.

62'yle aramızda tuhaf bir elektrik olmuştu. Onun da beni kestiğini hissediyor, 63'e ihanet mi ediyorum acaba duygusu bir taraftan içimi kaplıyordu.

62'yle aramızda tuhaf bir elektrik olmuştu. Onun da beni kestiğini hissediyor, 63'e ihanet mi ediyorum acaba duygusu bir taraftan içimi kaplıyordu.

En sonunda dayanamadım ve Kemikçi Ali'ye konuyu açtım. Ali Abi gözümdeki ışıktan etkilendi tahminim ve kıyamayarak kabul etti satmayı.

63'le epey duygusal bir vedalaşma yaşayarak kendisini Safranbolu'ya uğurladık. Sonra Ali Abi'nin 62'yi park ettiği garaja gitmek üzere Şeref Abi'yle yola koyulduk.

Kaderin garip cilvesine bakın ki 62'nin garajı Florya'da bizim eğitim alanımızın hemen yakınındaydı.

Otomobil kullanmayı 56'sında öğrendiğim Şeref Abi'yle kendi klasik otomobilimi almak için yine Florya'ya gidiyorduk yıllar sonra.

Florya'daki garajdan çıkıp Menekşe'ye uzayan bir tecrübe sürüşü yaptık. Mutluluktan uçuyor ama çaktırmamaya çalışıyordum. Şeref Abi "Çok istediğini belli etme" diye pazarlık taktiği vermişti çünkü.

Garaja dönünce Ali Abi'nin söylediği ilk fiyatı kabul ederek Şeref Abi'nin verdiği tüm pazarlık taktiklerini gömdüm ve ona kavuştum.

Dört camını açıp pikabına bir Behiye Aksoy plağı takıp yola çıktık ve yavaş yavaş Paşa'ya geldik.

Belki de hayatımın en keyifli sürüşüydü o yolculuk.

Sonra mahallede kendisine özel bir garaj inşa ettik. Amerika'dan özel brandalar, eksik parçalar derken hem hayatımın vazgeçilmezi, hem ailenin bir parçası haline geldi 62.

Annem yetişemedi ama babamla çok güzel gezdik.

Onun gençliğinde aldığı plaklarla Boğaz'da Sadri Alışık, Müzeyyen Senar, Safiye Ayla dinleyerek ağır ağır Hisar'dan Sarıyer'e kadar gittik mesela.

Babama vedayı da birlikte yaptık 62'yle anlayacağınız.

Aşkımız devam ediyor gayet nikelajlı, benzinli ve homurtulu bir şekilde.

O artık aileden biri ve hep öyle kalacak.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

ALAYINA İSYAN

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

yazan: levent cantek
çizen: sefa sofuoğlu

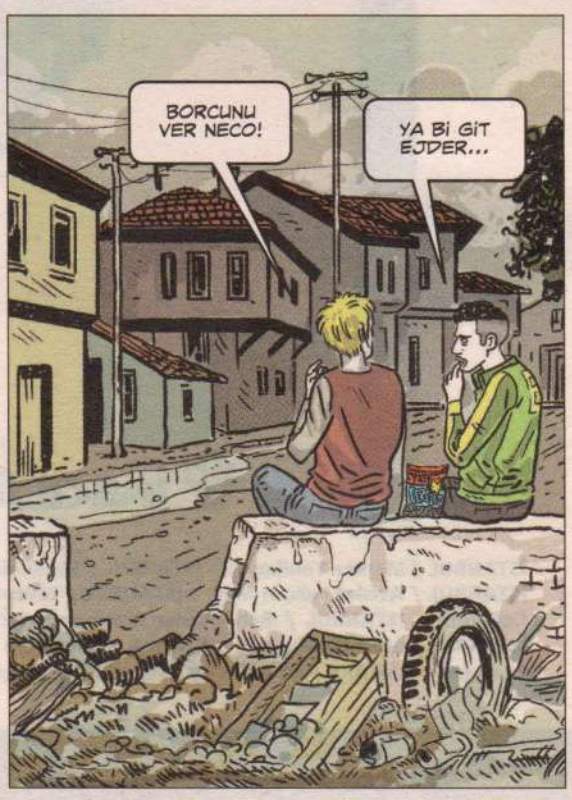

Akşam Kafası
Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

NİHAT SIRDAR

KOCAMUSTAFA PAŞA 35 C TAKSİM

otuz BEŞ'i BEKİERKEN

İNKILÂP

İSTANBUL / Merkez Yenibosna • İSTANBUL / Sanal Mağaza • İSTANBUL / Fatih Historia • İSTANBUL / Avcılar Pelican Mall • İSTANBUL / Levent Metrocity • İSTANBUL / Acarkent Coliseum • İSTANBUL / Bahçelievler Metroport • İSTANBUL / Beykent Perla Vista • İSTANBUL / Ataşehir Migros • İSTANBUL / Cağaloğlu Sirkeci • İSTANBUL / İNKILAP KIDS Acarkent • ANKARA / Atlantis City Avm • İZMİR / Balçova • İZMİR / Çiğli • BURSA / Nilüfer

www.inkilap.com

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

/inkilapkitabevi /inkilapkitabevi /inkilapkitabevi

Ataol Behramoğlu

lermontov

Lermontov'un şiiri de, yine tıpkı Puşkin'in ve birçok çağdaki birçok büyük şairinki gibi lirik ve epik kanallarda ilerler.

Rus şiirinde ilk göz ağrım ustası Aleksandr Puşkin'den de önce Mihail Lermontov'dur.
Onun şiiriyle ilk kez Milli Eğitim Bakanlığının Tercüme Dergisinde Sefer Aytekin'in harika çevirileri sayesinde tanıştım.
Anımsadığımca bu üç çeviri, özellikle de "Hem Üzüntü Hem Keder" adını taşıyan şiirle "Yapayalnızım Önümde Yollar" dizesiyle başlayan şiir, bizde şiir çevirisinin başyapıtları arasındadır.
(Sefer Aytekin konusunda bir bilgiye hiçbir yerde ulaşamadım. Enver Gökçe kendi kısa öz yaşam öyküsünde, Ankara'da üniversite öğrenciliği sırasında "Ülkü" dergisi çevresinde birkaç yeni arkadaş tanıdığını söyleyerek "Bunlardan bir tanesi Sefer Aytekin'di. O zamanlar çok devrimci bir rol oynayan Sefer Aytekin hayatımda unutamadığım insanlar arasındaydı" diye devam ediyor. Aleviliğin temel eserleri sayılan "Buyruk" elyazmalarının 1958'de Ankara'da derleyici ve yayıncısı Sefer Aytekin'in aynı kişi olduğunu tahmin ediyorum.)
Mihail Lermontov (1814-1841), Puşkin'in **1836'da bir düelloda aldığı yara sonucunda ölmesi üzerine yazdığı "Şairin Ölümü" adlı şiiriyle birdenbire büyük ve haklı bir ün kazandı** ve kendisinin de yine bir düelloda sona eren 27 yıllık kısacık yaşamına karşın, şiirleri, poemaları, "Maskeli Balo" adlı oyunu ve ünlü romanı "Zamanımızın Kahramanı"yla tıpkı Puşkin gibi Rus ve dünya edebiyatının ölümsüzleri arasına girmeyi başardı.
"Şairin Ölümü", planlandığı kuşkusuz bu düelloyla Puşkin'in ölümünü hazırlayan saray ve çevresini, ilk dizelerdeki "kurşun" sözcüğünü çağrıştıran kurşun sertliğinde dizelerle suçlar ve yargılar:

Şair öldü, kuluydu namusun
Düştü, karalanmış, söylentilerle
Düştü intikam özlemiyle, göğsünde bir kurşun
Eğerek gururlu başını yere

Lermontov'un şiiri de, yine tıpkı Puşkin'in ve birçok çağdaki birçok büyük şairinki gibi lirik ve epik kanallarda ilerler.
Bir yanıyla hüzünlü, bir yanıyla toplumsal adaletsizliğe karşı öfke ve isyanla doludur.
Bu şiirleri dilimize çevirmeye üniversitenin son yılında, 1960'lı yılların ortalarına doğru çevirmeye başladım ve bu çalışmam yakın zamanlara kadar sürdü.
"Düşünce", "Çok Kez Karmakarışık Bir Kalabalıkla Çevrili", "Anayurt" başlıklı şiirler ve daha başkaları, çağdaşımız bir şairce yazılmışlar gibi yepyeni bir duyarlılık ve zekâyla ışıldar.
"Şair" adlı şiirinin kimi dizeleri, bütün zamanların şairlerine bir sesleniş gibidir:

Şiirin tanrısal bir ruh gibi kalabalığın üzerinde
Uçup dururdu ve soylu düşünceler, yankılanan
Çınlardı o çan gibi; halkın bayram ve yıkım günlerinde
Kurultay kulesi üstünde çalan

Fakat bu şair ve şiiri şimdi "gururlu dil"iyle sıkıcı olmuş, "parlak pullar ve aldatılar"la bir eğlence aracına dönüşmüştür.
Şiir şu muhteşem dizelerdeki sorularla sona erer:

Ey alay edimli peygamber, yeniden uyanacak mısın?
Ya da intikam çağrısına hiçbir zaman
Altın kınlardan çıkarmayacak mısın
Kılıcını, hakaret pasıyla kaplanan?

Lermontov'la ilgili unutulmaz anılarımdan biri, 1964 ya da 65'te Türkolog Radi Fiş'le birlikte Türkiye'ye gelen Konstantin Simonov'un DTCF Rus Dili ve Edebiyatı Bölümünü ziyaretinde, bölümümüzün kitaplığında kendisini karşıladığımızda, ona Lermontov'un "Yelkenli"sinin Rusça olarak ezbere okuyuşumdur. (Radi Fiş yıllar sonra "İnostrannaya Literatura" dergisinde "Bir Gün Mutlaka" başlıklı yazısında bu görüşmeyi ve olayı anlatır.)
İkinci unutulmaz anım 2001'de Kabardin-Balkan Cumhuriyeti'nde, Lermontov'un kısa bir süre yaşadığı müze evde, onun çalışma masasının başında, koltuğuna oturarak fotoğraf çektirişimdir...
Lermontov şiirinden "Hançer" adıyla yıllar önce yayınladığım ve birkaç basım yapan çevirilerim, 2014'te "İblis" ve "Mtsıri" poemalarının eklenmesiyle bir kez daha yayınlandı. Bu mucize şairin dilimizde kitap oylumunda ilk çevirmeni olmakla mutluyum.

Hançer

Seviyorum seni çelik hançerim,
Parlak ve soğuk arkadaşım.
Bir Gürcü, öç gününde dövdü seni örste,
Özgür Çerkez, kanlı bir savaşa biledi.

Zambak bir el taşıdı seni bana
Ayrılık anında, anmalık olarak;
Ve ilk kez kan değildi üstünden akan
Acının inciden gözyaşlarıydı, parlak.

O kara gözler, dikilen üstüme,
Gizemli bir tasayla doluydular;
Çeliğin gibi senin, titrek bir alevde,
Ansızın bulanıyor, parlıyordular.

Aşkın dilsiz güvencesi ve yol arkadaşımsın sen,
Seni hep örnek olarak göreceğim;
Değişmeyeceğim ben de, ve ruhum hep
Senin gibi sert kalacak, demirden dostum benim.

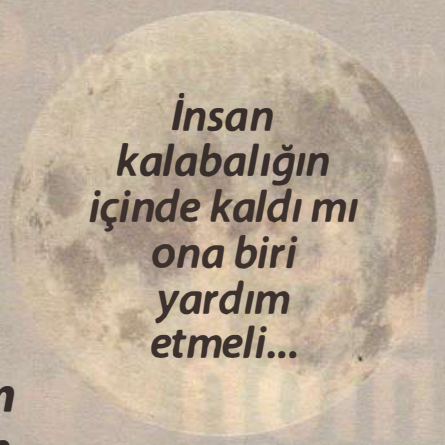
Çeviren: Ataol BEHRAMOĞLU

Akşamsefası

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Kaan Koç

bir metrekare

Her sabah aynı iç çekişle evlerden çıkmalar, asansörün soğuk kapısını tutup çekmeler, işine gücüne gidenlerin asansör kabininde bıraktığı parfüm partikülleri, yorgun uğultusu metal aletin, trak, geldin. Hayat; sıfırıncı kat.

"Bütün o savaşların ve uygarlıkların kimseye bir yararı olmadı. Her yer kanla kaplı ve insanlar barış için dua ediyor."
Henry Miller

Yatakta gözlerini açtığın, rüyaların tüysü labirentinden gerçekliğin köşeli mobilyalarına uyandığın an uzağa gidiyorsun. Bacakların sızlamış gece, üşümüş olmalısın ya da düşlerin arasında sakıncalı şeyler düşünmüş... Farkı yok; biraz zaman tanı kendine, geçecek, şimdiye dek binlerce kez geçti, bu sefer de öyle olacak. Kainatta olaylar birbirini farklı renklerde tekrar eder. Renkler, sadece renkler farklı. Yetersiz. Uzaklaşıyorsun. Pencerenin kirli camından, artık bir gün yaşama sevincini yükseltip şu camları silsen iyi edersin, pencerenin evet kirli camından içeri güneş her sabah değişik tonlarda sızıyor suratının meydanına. Suratının meydanında, suratının meydanında beklediğin kişiler birikmiş yine sabahın köründe; öğretmenlerin, sınıf arkadaşların, çocukluğunun yaşlı kadınları, aşık olduğun arkadaşları annenin, sonra eski bisiklet tamircin, kardeşin, eski sevgililerin, yeni sevgililerin, sevgili olmak istediğin milyonlar, meydanlaşmak, suratın gittikçe dağılıyor gibi; oysa tersi söylenir, insan yaşlandıkça demlenir, değil. Suratının meydanında toplanmış yeri dövüyorlar; o öğrendiği gülümsemeyi 20 senedir tekrar eden bakkal, arkadaşların, roman kahramanları, kahraman olamayan roman kişileri, insan kalabalığın içinde kaldı mı ona biri yardım etmeli. Yorgan sıcacık, yatak da öyle; kötü kullandığın bedenini esnetirken yatak örtüsünün üzerinde bir parça ip görüyorsun. Korkunçtur bu; bir parça iplik, kötü şans getirir. Kopuşu anlatan her şey de öyle; sen de. Suratının meydanı bomboş kalıyor birden; herkes vardı, herkes yok. Çünkü uzaklaşıyorsun.

kime gittim kime sarıldımsa orada sıcak damarlar vardı
atom, kan, bilimle açıklanan her şeyden nefret ettim
bilinmeyen eşyaların yanına yazdım adımı
ve kainat karardı

Şimdi yerinden kalktın, tabanların henüz gençliğinin ateşiyle koşmak isterken ağır aksak banyo kapısını geçip mutfağa gidiyorsun. Gece uyumadan önce salonda değil mutfakta sigara içmeyi seviyorsun. Uzaklaşıyorsun. ***Mutfak, annesiz bir evin, hiçkimseye ait olmayan ama herkesi kendine muhtaç bırakan tek köşesi çünkü.*** Sigaranı sar, tütün sarmaktan sararmış parmağına gülümse, yak, çıplak ayaklarının altında 3 kat insan var. Taşlar soğuk. Bu cümleyi not et aklına, belki bir şiir kitabının ismi olabilir. Taşlar soğuk. Çünkü uzaklaşıyorsun. Sigaranı bitirip, belki bir şeyler atıştırıp bir bardak su içip yüzünü yıkama git. Gidiyorsun. Aynadaki lekeler paralel evrenlerden söz ediyor gibi; lekelerin oluştuğu ana dönsen, musluğun başında birkaç saniye fazla dursan belki her şey değişirdi. Akış elinde mi? Bilmem, sanki daha çok ellerin akışta. Yüzünü yıka. Yüzünü yıkarken dikkat ettiğin o eski mesele geliyor aklına; avuçlarından tenine bulaşan her damlayı hissetme arzusuyla dolardın. O çağlar geçti; şimdi civa ve barut. Gün başladı; eteğini kaldırıp yürümeye koyulan günle beraber toplum kavramı yine omuzlarında; devlet yine kafanın tam ortasına bir bıçak gibi inip duracak 18 saat. ***Saat kelimesi sana tek bir anlam sunuyor artık; hiç. Uzaklaşıyorsun.*** Kedi Pomat, ayaklarına sürtünüyor sen giyinmeye çalışırken. Islak mama? Evet. Hayır. Şimdi olmaz Pomat. Uzaklaşan biri uzaklaşmaya devam etmeli, geri dönmek yolu uzatır. Seni sevemem. Tişörtünü kokla; temiz, giy. Gıcırdayan gardrop kapısını kapat, gardrobun içine girip bir süre orada oturmak istiyor olsan da. Bunu yapamazsın, çocuk değilsin, sakalların var artık. Sakallarından uzaklaşıyorsun.

büyük bir sıkıntının tablosu ben en büyük
evrenin sonsuz sıkıntısı karanlıkların karekökü
iki kere ikinin kaç ettiğini savaşçılar bilir ben değil

Hazırsın. Giyinik, düzgün konuşan, sokak tabelalarını ve fişleri okumasını bilen bir medeni olarak hazırsın. Seninle kimse uğraşamaz, kendinden başka. Son bir sigara daha içmek iyi fikirdir, çıkmadan önce oyalanmalar seni önündeki günden biraz daha uzaklaştırabilir. Takıl öyleyse, aldat kendini birkaç dakika daha. Tamam. Bitti. O zaman kalk ve evin kapısına gidip anahtarı çevir. Her sabah aynı iç çekişle evlerden çıkmalar, asansörün soğuk kapısını tutup çekmeler, işine gücüne gidenlerin asansör kabininde bıraktığı parfüm partikülleri, yorgun uğultusu metal aletin, trak, geldin. Hayat, sıfırıncı kat. Hemzemin. Aç kapıyı, kapı açılmıyor. Kapıyı it, itilmiyor. Uzaklaşıyorsun. Şehir, asansör boşluğunda kalmış galiba. Yukarı çık tekrar o zaman; çıkılmıyor. Ayna var asansörde, asansörde binlerce öpüşme var, birileri bırakmış. Çöp torbaları, küfürler, kavga dövüş binilmeler asansöre; birileri asansörde kalmış. İyi bir serüvenci boğulacağı anı da bilmeli; yere oturup bekliyorsun. Sana bu kadarı yetebilirdi; 1 metrekarelik bir ev. Boşluğun ortasında; uzaklaşacak kimselerin kalmadığı, kafan bozulunca kendini bile kovabileceğin bir ev. Yok. Trak, trak, trak. Seni kurtarmaya gelecekler ve asansör hareket edecek. Bunu bilmek tekrar huzurunu kaçırıyor. Sen, medeniyetin alt ettiği bir çağ adamısın ve topraktan, ağaçlardan, yerlilerin ayak izlerinden haberin yok. Nasibin, içinde yazarları ağırlayan bir hapishanenin duvarlarıyla eşit; utanç. Hoş sesler bırakmaya mecalin de yok yüzün de. Dünyadan uzaklaşıyorsun.

Akşamsefası
Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Nereye Bakıyor Bu Adamlar, 1976, Yönetmen: Osman F. Seden, Senaryo: Ahmet Üstel

Devekuşu Kabare, Aşk Olsun - Genelev, 1974
Yönetmen: Metin Serezli, Metin Yazarı: Kandemir Konduk

Köyden Indim Şehire, 1974
Yönetmen: Ertem Eğilmez, Senaryo: Zeki Alasya, Sadık Şendil

Devekuşu Kabare, Yasaklar - Hanzo'nun Sünneti, 1985
Yönetmen: Zeki Alasya, Metin Yazarı: Kandemir Konduk,

Devekuşu Kabare, Reklamlar - Turistler, 1985
Yönetmen: Zeki Alasya, Metin Yazarı: Umur Bugay,

Zeki Metince, Yılbaşı Özel Bölümü 1993
Yönetmen: Zeki Alasya, Senaryo: Ali Can Yaraş

Petrol Krallığı, 1978
Yönetmen: Zeki Alasya, Senaryo: Zeki Alasya

İllüstrasyon: Burak Ağdemir

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://kraken.to

"Zeki'yle olmak bir mutluluktur"

Ayça Derin Karabulut

- Bize biraz Zeki-Metin'i anlatır mısınız?

Ben İstanbul Aksaray'da doğdum büyüdüm. Zeki ise Aksaray'a çok yakın olan Laleli'de... Biz sanat gözlem ve birikimimizi aşağı yukarı aynı popülasyondan aldık. O yüzden de düşünce boyutunda zaman zaman aynı düşünmesek de birbirimize tahammül etmeyi, birbirimize karşı demokrat olmayı, birbirimizle kader birliği yaptığımızda birbirimizin önünü kesmemeyi öğrendik. Esasında yapmak istediğimiz işi; beslendiğimiz popülasyonun sorunlarına çare üretmek boyutunda düşündüğümüz için, doğru, etik, güzel ve estetik işler yapmak zorunda olduğumuzu; doğru, adil, iyi ve etik boyutunda özen göstermeyi öğrendik.

Ben sanatta sanatsal kaygı, endişe ve özeni her zaman isterim. Popülasyonun istediğini verirseniz, onu biraz yukarı çekemezsiniz. Oysa biz hakkını savunduğumuz popülasyonu biraz daha yukarı çekmek, biraz daha sınıf atlatmak, biraz daha rafine ve kaliteli boyuta getirmek için çaba sarf ettik. İşte Zeki-Metin böyle iki kişi. Ben fatalist yani yoğun kaderci değilim ama Zeki'yle bir yazgımızın olduğu kanaatindeyim. Bir defa semtler, beslendiğimiz malzeme aynı, babalarımız aynı işyerinde çalışmışlar ama birbirlerini tanımıyorlar. Annelerimiz birbirlerine çok benzerler duygu ve akıl itibarıyla. Onun annesi de benim annem de köşesinde oturup, her yeri idare ederdi. Onların ölümlerinde ikisinin de imamı aynıydı. Böyle bir yazgı... Böyle bir ortak yan... Böyle bir enerji... İşte bu bizi karşı karşıya getirdi. Milli Türk Talebe Birliği'nde. Yıl 1962. Ondan sonra o Kargalar Okulu'yla Arena Tiyatrosu'na geçti, ben de Gözlerimi Kaparım Vazifemi Yaparım'la Uygurlar Tiyatrosu'na geçtim. 1 sene ayrı kaldık, sonra Zeki de Uygurlar Tiyatrosu'na geldi. Zeki-Metin beraberliği böyle gelişti.

- Peki Kabare Tiyatrosu nereden çıktı?

Kabare Tiyatrosu bizim hiç bildiğimiz bir şey değildi. Bunu yapan, uygulayan, üreten Haldun Taner'dir. Haldun Taner'in ifadesiyle "Zeki-Metin turnelerde yaramaz ve haylaz çocuklar, herkesi güldürüyorlar, taklit yapıyorlar. Ben de kendi kendime heh işte bunlar kabareci olur dedim" diye izahı vardır. Haldun Taner müthiş bir insan, müthiş bir kültür kumkuması, 2 dili anadili gibi konuşur. Muhsin Ertuğrul, Haldun Bey için şöyle der: "Türk Tiyatrosu ne zaman tık nefes olsa, Haldun oksijen yetiştirir." Yani Türk Tiyatrosu ne zaman bir çıkmaza girse, biraz dallansa, sarsıntı geçirse, Haldun Taner onu canlandırır, yeniden ayaklandırırdı. Shakespeare diyor ki "Sahne dünyanın aynasıdır." Haldun Taner diyor ki "Kabare Tiyatrosu dev aynasıdır." Biraz büyütür. Yanlışı izleyicinin gözüne sokar ki bir daha öyle yapmasınlar. Pis kokuyu burnuna burnuna üfler ki onun pis bir koku olduğunu anlasın ve o kokuyu koklamasın. Haliç'in kokusuna alışıldığı gibi alışılmasın. Kabare Tiyatrosu ayrıca bir şaka, alay ve ironi tiyatrosudur. Şaka ve ironi arasında bir fark var; şaka ve alay sadece güldürmeyi amaçlayan bir okul ama ironi içinde hüzün de içeren bir okul. Bizde hem güldüren hem düşündüren diye bir laf vardır. Doğru bir laf değildir o. Zaten düşünen insan güler. Bu şaka, alay tiyatrosu o zaman yetişen faşizme karşı bir başkaldırı ve isyan tiyatrosudur. Biz adımıza Kabare Oyunları dedik. Bizim yaptığımız geleneksel Türk tiyatrosuyla, çağdaş tiyatronun bir sentezi. Yapısı politik hicivdir. Genel prensibi şudur: İktidara ve yukarıdakine vurur ama düşene asla vurmaz.

- Kabare Tiyatrosu şimdi neden yok?

Türkiye'de 16-17 tane kabare tiyatrosu oldu. Giderek elendi ve bugün hiç yok. Çok büyük bir eksiklik bence. Ama içinden geçtiğimiz dönem itibariyle yeni yeni kımıldanmalar var. Devlet tiyatrolarının, balenin, operanın durumu malum. Şehir tiyatroları her şehirde yok. Onun için gençler kafa dengi arkadaşlarıyla bir araya gelip mahalle tiyatrosu diyebileceğim; semt tiyatroları ve çeşitli türde tiyatrolar oluşturmaya başladılar. Ben bunu çok seviyorum.

- Zeki Bey'le her konuda ilksiniz. İlk Kabare Tiyatrosu, ilk Hababam Sınıfı, bu kadar uzun süre yan yana kalabilen ilk ikili...

Evet, Hababam Sınıfı'nı tiyatroda oynamıştık. Zeki-Metin'i izleyici yarattı. Biz ikimiz de meşhur komikler olduk. Seyirci bizi çok zor seçti ama seçtikten sonra da bırakmadı. Kabare Tiyatrosu bir dönem Şehir ve Devlet Tiyatrosu'nun kestiği biletten daha fazla bilet kesiyordu. Bu çok övünülür bir şey. Bizim ilk seyircimiz 13 kişiydi. Oynadık ama... Biz de prensiptir 1 kişi bile gelse oynarız. O zaman hukuk müktesebatında kabare diye

Akşamsefası
Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

bir şey yoktu. Biz de dernek kurduk; kabare oyunlarını tanıtma derneği diye. O derneğin üye kayıt fişini bilet diye satıyorduk. Çünkü aksi halde biz pavyon artisti oluyoruz. Benim mor vesikam var. Ben vesikalı bir aktörüm. (Gülüyor) Gittikleri zaman sordular "Bu oyun mu evet, müzik var mı var, orkestra var mı, yok ama piyano var.""O zaman burası pavyon" dediler. Müzikli güldürü falan nerden bilsinler? Sonra davalar falan açıldı da biz kazandık. O zaman hukuk varmış demek ki ülkede. 1962'den 1992'ye kadar süren bir beraberliktir bu. 73'te sinemaya başladık. Ertem Eğilmez hocamız Allah rahmet eylesin, ustamız ve Münir Abi... Halit, rahmetli Tarık, Kemal... hepimiz ilk sinema ürünlerimizi Ertem Eğilmez sinemasında verdik. Ertem Abi bize sinemayı öğretti, biz de ona gülmece konusunda katkıda bulunduk.

- Zeki Bey'le aslında çok da çatışan iki karaktersiniz. Birbirinize bunca yıl nasıl tahammül edebildiniz?

Kader birliği önemli bir etken... Bizi bir arada tutan şey duyguydu, para değil. Para falan yok o zaman hepimiz açız. Aksaray'da köşede bir bayi vardı, onun önünde dururduk. Zeki'nin çok büyük becerileri vardı. Mesela bir aile boyu kolayı bir dikişte ağzına dökerek içerdi. Orada dururduk, iddiaya girerdi gelen müşteriler, Zeki kazanırdı. Bir küçük votka alırdık. 2-3 şişe daha içince cips, meze falan da alırdık. Sonra eve gider içerdik bir güzel. Bu başka bir şey; bu iki insan arasında olduğu gibi, iki şehir arasında, iki ülke arasında ve bütün evrende de olması gereken bir şey. Nedir o? Demokrat olmak... Demokrasiyi bize hep aynı şekilde düşünen insanların beraber ve mutlu olduğu bir yer diye anlattılar. Hayır efendim, öyle değil. Tam tersi! Hiç birbiri gibi düşünmeyen hatta birbirinin tam aksi düşünen insanların şiddet unsuru olmaksızın birlikte yaşayabildikleri, kuram ve kuralların olduğu rejime demokrasi denir. Bunu lütfen manşet at. Bugünlerde çok ihtiyacımız olan bir şey. İşte biz Zeki'yle bunu uyguladık. Ben-sen değil biz dedik. Menfaat birliğimiz var, çıkarımız beraber ve birbirinden zevk alan insanlarız. Zeki'yle olmak bir mutluluktur. O da yaşasaydı benim için aynı şeyi söylerdi. O yüzden bu beraberlik doğru ve kavgasız, dövüşsüzdü. İnanır mısın bunca sene ortak olduk anlaşamadığımız konularda sesimizi asla yükseltmemişizdir.
Bağırmadık hiç birbirimize.

- Sahnede ilişkileriniz nasıldı?

Sahnede birbirimizi çok iyi anlardık. Paranoya sayılabilecek derecede 5 hamle sonrasını bilerek, tahmin ederek oynardık. Oyun nereye gidiyor, şimdi ne söyleyecek, ne espri yapacak, gözündeki ışıktan algılardık birbirimizi. Karşılıklı doğaçlamayı çok iyi yapardık. Bir keresinde 7 dakikalık sahneyi 45 dakika oynamıştık.

- Bir üniversitenin konservatuarında Kabare Tiyatrosu eğitimi veriyorsunuz. Umutlu musunuz yeni nesilden?

Onlara siz kimsiniz, niye buradasınız, ben kimim, niye buradayım ve bizler beraber ne yapacağız diye soruyorum. Bu işi seven, arzulayarak gelen gençler başarılı olurlar. Ama şunu anlıyorum; gençler kitap okumuyorlar, dünya klasiklerini okuyan 1-2 kişi ya var ya yok. Biraz da bu akıllı aletler çıkınca bu iş böyle oldu. Bıdı bıdı sürekli ellerinde; yaklaş, uzaklaş... Her şeyi orada zannediyorlar. Ama arama motorlarında aslında çok fazla bilgi kirliliği var. Oradan doğru bilgiye ulaşmak çok zor. Gençlerin bununla yetinmemesi lazım. Eğer tiyatroyu seçtilerse, özellikle de kabare seçtilerse, bilgi birikimlerini doğru doldurmaları lazım. Bunun da yolu okumaktan geçer. Dünya klasikleri okunacak! Başka çare yok.

- Siz çok kitap okur musunuz?

Çok okurum, çok. Şimdi çok fazla okuyamıyorum, yaşlandım. Ama çok okudum. Ben yatarak kitap okumam mesela. Masada oturarak, çalışarak, not alarak okurum. Yazarak öğrenilen şey kaybolmaz. Yeni öğrendiğiniz bir şeyi 6 saat içinde yinelemezseniz beyin onu siler, unutur. 48 saatte tamamını siler, atar. Onu tekrarlayacaksın. Ya birine anlatacaksın, ya yazacaksın. O zaman eklektik kalmazsın, okuduğun şeyden öğrendiğin doğrular senin yaşam felsefen olur. Yani yeni neslin en büyük sorunu okumak. Bir de tabii öyle bir geçiş dönemindeyiz ki çocuklarda yön kaybı var. Yani nereye gitsin? Sağcı mı olsun, solcu mu olsun? Kapitalist mi olsun? Bu doğrultuda müthiş bir kafa karışıklığı ve kargaşa var. Buralarda biz hoca olarak yol gösteriyoruz. Ben iki tarafı da anlatırım. Seçim onlara aittir.

- Başucu kitabım dediğiniz bir kitap var mı?

Dönem dönem değişir. Ama Montaigne'nin Denemeler'i uzun süre başucumda kaldı.

- Ülkeyle ve sanatla ilgili endişeleriniz var mı?

Çok çok endişeliyim, hatta biraz şikayetçi ve öfkeliyim. 1938'den beri Türkiye'nin iyi yönetilmediği kanaatindeyim. 1938'de güneş battı biliyorsunuz. Ondan sonra yönetime her şey karışır oldu. 1950'de Demokrat Parti iktidara geldiğinde ki demokrasi adına büyük bir başarıdır. Ama ondan sonra bugüne kadar gelen yönetim benim müstahak olduğum bir yönetim değil diye düşünüyorum. Ben böyle düşünüyorum. Bunu düşünmekte özgürüm. Düşündüğümü paylaşmakta da özgürüm. Hatta bu doğrultuda siyasi parti kurup iktidara ortak veya aday olma şansım da var. Demokrasi de zaten bunu gerektirir. Ana unsur nedir? Şiddet unsurunu kullanmaksızın... İnşallah her şey iyi olacak.

- 2009 yılında "İmam öğretmeni yenemedi, yenerse bu ülke biter" demişsiniz.

Çok doğru demişim. Bu din eğitim olmaması, imam yetiştirilmemesi anlamında değil. Tabii ki çağdaş imamlar olmalı. İmamlık doğru yapılmalı ama mesela Türk Hava Kuvvetleri İmamı olur mu? Adalet İmamı olur mu? Olmaz. Benim demek istediğim bu. Gerçekten bu son dönemde AKP'yi beğenirsiniz beğenmezsiniz bilemem ama ihtilalin başarısız kalması Türkiye'nin müthiş bir şansıdır.

- Sanatçıların politik duruşunu nasıl değerlendirirsiniz? Her zaman tartışılır...

Sanatçı apolitik olmaz. Hele kabaretistse tam politikanın içinde olacak. Biz satir yapıyoruz. Satir; politik hiciv demektir. Satırı vurdun mu kesiyoruz. Hacav bizim adımız; eleştiren, hicveden. Onun için bizatihi siyasetin içinde olacağız. Sanatçı topluma uymak zorunda. Hatta toplumun biraz önünde olmak zorunda. Dünyayı politikacılar yönetmese de bilim insanları ve sanatçılar yönetseydi, belki daha iyi olurdu.

- Günümüz mizahını nasıl değerlendiriyorsunuz? Artık bu ülkede mizah yapılamıyor mu?

Çevre bizden daha komik valla. Biz kabarede mizah diye yaptığımız olaylarla güncelin gerisinde kalıyorduk. Onlar daha komikti. Nitekim hala öyle... "Ölmüş eşinizle 6 saat içinde cinsel ilişki kurabilirsiniz. Hatta çok açsanız bir kısmını da yiyebilirsiniz" diyor, bu doğru mu?! Biz bunu kabarede söylesek tiyatroyu kapatırlar. Yok mu bunun ortası, akıl ve bilim yolu? Günümüz mizahını eleştiriyorlar. Süleyman Demirel taklidi yapılıyor da Erdoğan taklidi yapılamıyor mu? Biz de yaptık. Süleyman Demirel ve Erbakan'ın çok ekmeğini yedik, Allah rahmet eylesin. Onları eleştirdik yıllarca, çok da para kazandık. Herkes ve her şey eleştirilir. Yeter ki sözü iyi bul.

- Toparlarken yine Zeki Bey'le bitirelim... Zeki Bey gittikten sonra hayatınızda neler oldu?

Zeki'siz olmak çok büyük bir eksiklik. Çok büyük bir yoksunluk. Anlatılmaz. Kocaman bir adam yok. Ama Tarık'ta da şunu anladım, biz de umarım öyle oluruz; sanatçı ölmüyor. Sabit eserler bırakıyor. Öyle yaşıyor, öyle de yaşamalı. Şimdi eşi ve kızıyla ortak olduk o ölünce. Galiba ortaklığımızı tasfiye edeceğiz. Yeni bir şey de üretmiyoruz. Ben Zeki'siz bir şey yapmam zaten. Yani Zeki-Metin ikilisi bitti, tarihe yazıldı artık. Ama buradan şunu duyurayım: Kabare Tiyatrosu Müzesi yapmayı amaçlıyorum. Ciddi bir arşiv var. Aşağı yukarı 30-35 senelik kostümler, terlikler, ayakkabılar... Her şeyi saklamışız. Öyle yaşayan bir müze yapabilirsek çok mutlu olacağım.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Not: Metin Akpınar'ın hiçbir sosyal medya hesabı yoktur.

Onur Koray Gülşen

kötülük abideleri

Keyser Söze (Kevin Spacey) - Olağan Şüpheliler
Türk olduğu iddia edilen gaddar mafya lideri. Daha kim olduğu bilinmeden öylesine bir karizma yaratmıştır ki, ismini duyanlar onun "yokluğundan" dahi ürpermiştir. Kimse onu tanımaz, onun gerçek olduğuna inanmaz. Kimse onunla çalışan veya onu tanıyan birini bilmez. Varlığını ve gücünü, "yokluk" üzerine kurmuştur. Tecavüze uğradı diye karısını öldürebilecek kadar cani ve sapkındır. Macar mafyasının evine baskınından sonra yaşamaktansa tüm ailesini ölü görmeyi tercih etmiştir. Yaşadıklarından sonra geçmişe dair ne varsa yakıp yıkar. O günlerden sonra bir daha kimse onu görmez.

The Joker (Jack Nicholson-Heath Ledger) – Batman
Beyazperdenin en sempatik kötüsü, Batman'in en "sevilen" düşmanıdır. Şiddet ve kaostan beslenir, aklındaki türlü arızalı fikirlere hayranlık duyar. "Saf kötülük" denince akla ilk gelen karakterdir. Çünkü Joker; ihtiras, iktidar, güç veya para için kötülük yapmaz. Onun için dünya şiddet ve oyundan ibarettir. Batman'in kendisinin en iyi oyun arkadaşı olduğunu düşünür. Yaptığı tüm pisliklerden keyif alır, bunun için yaşar. Anarşinin sinemaya uyarlanmış en güçlü kötülerindendir. Şüphesiz Joker'in kazandığı bu ünde Heath Ledger'ın kusursuz performansı ve dramatik hikayesinin katkısı büyüktür.

Jigsaw (Tobin Bell) – Testere
Dünyadaki adaleti kendi kurallarına göre sağlamaya çalışan, profesyonel "tartışmalı" katil. Neden mi tartışmalı? Çünkü kimilerine göre asla katil olmadı Jigsaw. Kimseyi vurmadı, kimseyi kesmedi. Belki "sebep" oldu ama katil hiç olmadı... Jigsaw, kendi kurduğu düzeneklerle insanları günahlarıyla sınayıp, zayıflıklarıyla yüzleştirir. Kurbanlarına "hayatı" bir bedel ödeterek hayatlarına devam etme şansı tanır. Zekası ve cesaretiyle kendine hayran bırakan karakter, "I want to play a game" sloganıyla kendince "Tanrı" kimliğine bürünerek "günahkarlardan" hesap sorar.

Hannibal Lecter (Anthony Hopkins) – Hannibal
"Dahi" psikopatların en gelişmiş versiyonu. İnsan eti üzerinde gurmeliği ilke edinmiş, halk dilinde bilinen adıyla "yamyamdır." Zekası ve bilgi birikimiyle hayran bırakır. Klasik müzik sevgisi ve edebiyata merakıyla tam anlamıyla bir entelektüeldir aslında Hannibal Lecter. Estetik kaygısı, zeka ve vahşetle birleşince ortaya "kusursuz" bir seri katil çıkmıştır. Diğer yandan psikopat kimliğinin altında sevdiğinin canı acımasın diye kendi elini kesmeyi göze alacak kadar duygusal bir delikanlı yatar. Kimilerine göre karizması ve yetenekleriyle bir katilden çok bir dahidir.

Colonel Hans Landa (Christoph Waltz) - Soysuzlar Çetesi
Tarantino'nun, "insan sarrafı", acımasız Nazi askeri. Muazzam bir nezaket ve kibarlıkla giyindiği "canilik" üniformasını dünya sinemasında en hakkıyla taşıyan karakter. Sükunetinin verdiği gerginlik, tuzak diyaloglarındaki başarısı sizi her an gerilimle burun buruna hissettirir. Almanca dışında 3 dil bilmesinin avantajını o kadar iyi kullanır ki, aksan bilgisi düşmanlarını belirlemesinde turnusol kağıdı etkisi gösterir. İnsanı tebessümüyle strese, kahkahasıyla dehşete sokabilecek bir yapıya sahiptir. Detayları iyi yakalar, süt içmeyi sever. Nazi Almanyası'nın devamı için "son ana kadar" halka ve düşman askerlere korku salar. Beyazperdenin gelmiş geçmiş en sükunet sahibi kötülerinden biri olarak adını tarihe yazdırdı Komutan Hans Landa.

Ajan Smith (Hugo Weaving) – Matrix
Milenyum çağının en "teknolojik" kötüsüdür. Bir dönem takım elbise giyen adamların var olan bütün iyi imajını yerle bir edecek kadar kötüdür hem de. Karşısındakini sakinliğiyle çileden, iğrenç kahkahasıyla zıvanadan çıkarır. Her zaman "tek başına" da değildir. Matrix dünyasının nimetlerinden olağanüstü şekilde faydalanır. Her ne kadar bir "virüs" olsa da, her ne kadar başka karakterlere bürünüp Neo'ya tuzak kursa da, bir döneme damga vurmuş, gönüllere taht kurmuş kötülük abidelerinin başında gelir Ajan Smith.

Norman Stansfield (Gary Oldman) - Leon
Bir aileyi çoluk çocuk demeden tüm soğukkanlılığıyla öldüren cani. Kirlenmiş bir polis, dibine kadar uyuşturucu batağına saplanmış bir bağımlı. Hem de oldukça şahsına münhasır bir bağımlı... Klasik müzikten hoşlanır, vücudunun belirli bölgelerini kütürdeterek konsantrasyonunu sağlar. Buna çenesi de dahildir... Belirli bir felsefesi yoktur. En temel gayesi saf kötülüktür. Mathilda'nın hayatını mahveden bir manyağın bu denli sevilmesinde, Gary Oldman'ın başarısı tartışılmaz.

Akşamsefası
Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

EĞLENCENİN ZAMANI, MEKANI OLMAZ!

İZLEME ALIŞKANLIĞINA GÖRE İÇERİK ÖNERİLERİ

NASIL HİSSETTİĞİNE GÖRE İÇERİK ÖNERİLERİ

NE İSTEDİĞİNİ TAHMİN EDEN, HALDEN ANLAYAN ÖZELLİKLERİYLE DIGITURK DİLEDİĞİN ZAMAN VE DİLEDİĞİN YERDE SENİNLE.

© Warner Bros. Entertainment, Inc. © 2016 Home Box Office, Inc. All Rights Reserved.

digiturk
Hayallerine dokun

digiturk.com.tr | (0212) 473 73 73 | / / / Vine digiturk

Salon kanallarındaki filmler, her film ayrı olacak şekilde kiralanabilir. Salon filmlerine 201, 202, 203 no'lu kanallardan, www.digiturkdilediginyerde.com.tr/salonlar adresinden veya uydu alıcınızı internete bağlayarak Dilediğin Zaman uygulamasındaki salonlar kategorisinden ulaşabilirsiniz. 201, 202, 203 no'lu salon kanallarında yayınlanan salon filmi kiralamak için 3555'e gönderilen SMS'ler, KDV ve ÖİV dahil olmak üzere; Turkcell, Vodafone ve Türk Telekom aboneleri için 3 KR/SMS, Yurtdışı operatörleri kullanan aboneler için 8,7 KR/SMS olarak ücretlendirilir. Ek olarak www.digiturkdilediginyerde.com.tr/salonlar adresinde ya da Dilediğin Zaman uygulamasındaki salonlar kategorisinde kiralama ve satın alma seçeneği bulunmaktadır.

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://rantey.org

Melih Anık

oyun atölyesi'nde iyi bir oyun: pencere

Orta sınıfın bu birden palazlanan, kibirli, sonradan görme yeni zenginlerin elinden kurtularak kendi ayakları üzerinde durmak için diretmesinin öyküsü Pencere.

David Hare'in "Skylight" isimli oyunu Oyun Atölyesi'nde Haluk Bilginer tercümesinden Pencere ismiyle sahnelendi. Oyun 1996 yılında Devlet Tiyatroları tarafından sahnelenmiş, aynı yıllarda Filiz Ofluoğlu tercümesiyle İstanbul Büyük Şehir Belediyesi Tiyatroları tarafından da oynanmış. Oyunun dünyada ilk oynanış tarihi 1995. Çok ödüllü bir oyun. David Hare de çok ödüllü bir yazar.

Restoranlar zinciri sahibi Tom, karısı Alice'in ölümünden bir yıl sonra Kyra'yı ziyaret eder. Kyra geçmişte altı yıl Tom ile karısı Alice'in yanında çalışmış, o sırada Tom ile duygusal bir ilişki yaşamışlardır. Tom'un karısı Alice'in ilişkiyi öğrenmesi üzerine Kyra onların yanından ayrılmıştır, üç yıldır gelir düzeyi düşük bir çevrede öğretmenlik yapmaktadır. Tom karısı Alice'in ölümünden sonra dağılmıştır, Tom'un oğlu Edward Kyra'dan babası için yardım ister. Oyun, Kyra'nın baba ve oğulla yeniden karşılaşması üzerine kurulmuştur.

Pencere'yi İngiltere'de 1990 yılına kadar iktidarda olan Margaret Thatcher düzeninin bir artçısı olarak görmek çok da yanlış olmayacak. Vahşi liberalleşme Thatcher ile hayatımıza giren bir kavram. ***Hür teşebbüs, serbest piyasa, liberal özgürlük o dönemlerin çok kullanılan kavramları idi. Birilerinin aşırı ve hızlı zenginleşmesi için birilerinin yoksullaşması gerekiyordu.*** Azgın kapitalizmin dişleri yoksul kesimi ısırdı, sindirdi. Böyle baktığınız zaman Pencere'deki restoranlar zinciri sahibi Tom, o dönemin yarattığı bir iş adamı tipi. Bir zamanlar onun yanında, evinde çalışmış Kyra da Tom'un karşısındaki kesimin simgesi. Pencere, görünüşte bir yarım kalan aşk hikâyesi iken aslında bir düzen eleştirisi. Orta sınıfın bu birden palazlanan, kibirli, sonradan görme yeni zenginlerin elinden kurtularak kendi ayakları üzerinde durmak için diretmesinin öyküsü Pencere. Tom gibi insanlar için insan, onlara yaradığı sürece değerlidir. İnsanlar envanterde kayıtlı bir maldır. Onlara karşı gelinmez, onlar en iyiyi bilir, onların dediği olmalıdır. Onlar terk edilmez, terk ederler. Her şeyi satın alabilirler, aşkları da. Aşkların bitişine onlar karar verir ancak. Kendi istedikleri gibi bitmemişse akılları takılı kalır, bir gün o defterdeki hesabı kapatmak isterler. Mutlaka onlardan birine rastlamışsınızdır. Yaşadığımız dönemdeki zenginliklerin temelinde onlar vardır. Köksüz oldukları unutulmuştur. Yeni dönem onların köksüz algısı üzerine yükselmektedir. Onun yarattığı rüzgârı Özal döneminde Türkiye de yaşadı. Bizdeki yansıması 'Bırakınız yapsınlar, bırakınız geçsinler' oldu.

Tom gibi insanlar için insan, onlara yaradığı sürece değerlidir. İnsanlar envanterde kayıtlı bir maldır.

David Hare mükemmel bir yapı kurmuş. Haluk Bilginer tercümesini başarılı buldum. Kyra, geldiği köklere bakacak olursak, rahat yaşamaya daha yatkın. Tom'un yanında çalışmaya başladığında 18 yaşında imiş. Tom ve Alice'in yanında geçirdiği altı yılın onun üzerinde etki yapmamış olması olası değil. Zaten yıllar sonra Edward ile konuşurken o da 'inventory' kelimesini kullanıyor. Öte yandan oğlu ile çatışır gibi görünse de Tom ile Edward'ın kullandıkları dil de çok ayrı sayılmaz. Edward 'içinde tuttuğun her şey bir gün patlar' diyor ki bu o baba yanında yetişmiş bir çocuğun dili. ***Yazar aslında bu yeni yetme zenginlerin (ve de yeni düzenin) toplum içine bıraktıkları tohumların filizlerini gözlerimize içine sokuyor (sanki).*** Kyra'nın düşük gelir grubunda öğretmenlik yapması onları anlamasına yardım etmiş tabii ki ama bu bakış açısının Tom'un tam karşıtı olduğunu söylemek de mümkün değil. Evet Tom ile Kyra arasında bir çatışma var ama oyun sonunda bu çatışmanın mutlak ve kalıcı olduğu konusunda çok da emin değiliz. Bu ve buna benzer bir çok durum ve soruyla karşılaşacağınız bir oyun Pencere.

Pencere ismi ile aynı fikirde değilim ama oyunu seyredecek seyircinin oyunun özgün ismi olan 'Skylight'ın 'göğe açılan pencere' olduğunu hatırda tutmasını isterim. Bu oyunun ruhunu daha iyi yansıyor.

Yönetmen Birkan Uz metni iyi "okumuş". Kadroda da çok iyi oyuncular var. Benim çok beğendiğim bir oyuncu Esra Bezen Bilgin. Bu oyundaki Kyra için son derece doğru bir seçim. Bilgin, oyundaki her repliğin hakkını veriyor. Haluk Bilginer gibi bir oyuncu karşısında oyunun terazisini dengede tutuyor. Bu oyun sanki Haluk Bilginer düşünülerek yazılmış. Haluk Bilginer de tercüme ederken elbiseyi tam üstüne göre dikmiş. Mükemmel oynuyor. Zorlanmadan âdeta su içer gibi rahat, ayrıntılarda geziniyor. Ustalık da bu bence. Oyunun 'öğrencisi' Kürşat Demir'ı yakın zamanda Kadir Has'daki mezuniyet oyununda seyretmiştim. O kadrodan çok iyi oyuncular geliyor. Kürşat Demir onlardan biri ve en şanslısı. Zira iki çok iyi oyuncu ile sahnede birlikte olma fırsatı yakalamış.

Gamze Kuş'un tasarımı ayrıntısına kadar iyi düşünülmüş bir çalışma. Kemal Kayacan'ın ışık çalışması da öyle. Müzik ise beni doyurmadı. Çağrı Beklen'den daha iyisini beklerdim. Aynı motif oyun boyunca tekrar etmiş gibi geldi bana. Oysa oyunda değişen tansiyon kendini müzikte de gösterebilirdi.

Pencere seyredilmeye değer bir oyun.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Kerimcan Kamal sen kimsin?

Bir dağ zirvesinde Yunan medeniyetinden Perslere, oradan Hristiyanlığın ilk kökenlerine kadar sırlar barındıran tarihin unutulan Kommagene'si şimdi etsiz çiğ köfte restoranı.

Artık popüler oldu.
Biliyorsundur.
12 bin yıl önce Göbeklitepe'de Yaradan'ı arıyordun.
Dev taşları yan yana dizip bilinen ilk tapınağı yaptın Urfa'da.
O Urfa ki nemrut kral Nemrut'un Hz. İbrahim'i ateşe attığı yerdir.
Şükür olsun ki Yaradan yine oradaydı da ateşi suya döndürdü.
Şimdi Balıklıgöl diye geziyorsun.
Nemrut'a ne mi oldu?
Burnuna sinek kaçıp öldü.
Ve fakat o Nemrut'un yine senin memleketin Adıyaman'daki Nemrut Dağı'nın 2 bin küsur metrelik tepesinde koca koca heykeller diken Kommagene krallarıyla bir alakası yok.
Farklı dinlerden insanlarını barıştırıp, batıyla doğuyu kaynaştırıp yönetti onlar binlerce yıl önce.
Bir dağ zirvesinde Yunan medeniyetinden Perslere, oradan Hristiyanlığın ilk kökenlerine kadar sırlar barındıran tarihin unutulan Kommagene'si şimdi etsiz çiğ köfte restoranı.
Güzeldir herhalde. Ben yemedim bilmiyorum.
Uzatmayayım.
4,5 bin yıl önce orada Kızılırmak etrafında Hattiler'din.
Anadolu yoktu o zamanlar.
Hatti ülkesi derlerdi.
Onlar zamanla Hitit oldular.
Sen onları da ortaokulda öğrettikleri, Mısır'la tarihin ilk yazılı antlaşmasını yapan ve adıyla kıkırdayarak dalga geçtiğimiz Şuppiluliluma'dan hatırlayacaksın.
Şuppi saf demek.
Luli'de kaynak.
Adıyla bu kadar dalga geçeceğimizi bileydi bu büyük kral herhalde daha basit bir şey seçerdi.
Pardon, bu arada Asur'u atlayıp Kayserilileri kızdırmayayım.
Biliyorsun büyük tüccardı bunlar.
En büyük merkezlerinden biri Kayseri'ydi.
Kayserililerin ticaretteki maharetinin sebebi ta onlara dayanır derler.
Öbür tarafa geç. Truva Prens'i Paris, Yunan prensesi Helen'i kaçırdı.
Helen'in eniştesi Agamemnon Çanakkale'ye geldi.
Truva'yı yerle bir etti.

Hasılı kelam padişahını tahttan indirip Yedikule'de boğan da sensin. Kanuni olup dünyayı titreten de.

Ama asıl olan Paflagonyalılara oldu.
Bunlar Bartın'da yaşıyordu.
Demir atlılar derlerdi adlarına.
Truva'da, Truvalılara destek verip Yunanlara yenilince sürüldüler.
İtalya'ya.
Venedik'i kuranların atasıdır derler onlara.
Arada yeni demir atları bisikletlerle oradan buraya geliyorlar.
Atalarını anmaya.
Bu arada dost mu arkadan vuran düşman mı bilemediğimiz süper abimiz ABD'nin kurulduğu, adı "kardeşlik sevgisi" anlamına gelen Filedelfiya kentinin isim babasının Manisa Alaşehir deki antik Filedelfiya kenti olduğunu bilirsin.
İncil'deki en kutsal yerlerdendir.
Meşhur Roma imparatoru Sezar'ın "geldim gördüm yendim-Veni Vidi Vici"sini Tokat Zile'de zamanın kralını yenip dediğini bilmeyen yok artık.
Orada yazıyor hala.
Ha bu arada Roma'yı yıllarca titretip de son dakika yağmalamaya kıyamayınca çarşafa dolanıp kaçan, filleriyle meşhur Kartacalı Hannibal'in, Kocaeli'deki Bitinya kralına sığındığını, Romalılar peşinden gelince de Gebze'de intihar ettiğini de bilirsin.
Atlaya atlaya gidiyorum.
Bu Hititler'den sonra Frigyalılar geldi.
Midas'ı tanıyorsun.
Eşek kulaklı.
Bunların en büyük kralıydı.
Garibimin sonradan yapılan kafatası incelemesinde gerçekten kulaklarının anormal olduğu anlaşıldı.
Çirkinliğini serpuşunun altında gizlermiş.
Ama çok da kibirliymiş zat-ı muhterem.
Ta ki Van tarafından gelen Kimmerler, Ankara yakınındaki başkenti Gordion'u yıkana kadar.
Evet evet, şu çizgi roman kahramanı Kimmeryalı Conan'ın anavatanı da sensin.
Gordion'u da İskender'den biliyorsun. Düğümünü çözemeyince kesip atan büyük İskender de buradaydı.
Sinoplu filozof Diyojen'e "Dile benden ne dilersen" diye büyüklük taslayan ve "Gölge etme başka ihsan istemem" cevabını alınca moraran büyük İskender.
Aristo'nun okulu da sendeydi.
Asos'ta.
Lidya'da ilk parayı bastın.
İznik'te İncil'i yeniden yazdın.
Antakya'da Hz. İsa'yı Tanrı'nın oğlu ilan ettin.
İstanbul'u Konstantin olup sen kurdun.
Fatih olup sen aldın.
Edirne'ye Roma'nın mimar imparatoru Hadrian'ın duvarını inşa edip ismini verdin.
Bin yıl sonra bu kez Mimar Sinan olup muhteşem Selimiye'yi diktin.
Amazonlar Karadeniz'deydi.
Alpaslan Malazgirt'te üzerine şehadet kefeni giyip, atının kuyruğunu bağladığında ordusunda Kürtler de vardı.
Bizans imparatoru Diyojen de Sivas'ta prenslerini katlettirdiği Ermeni'ler savaştan çekilince yenildi.
Söğüt'ten dünyaya yayıldın.
Mustafa Kemal'in doğum yeri Selanik neredeyse 500 yıl senindi.
Sultan Abdülhamit'e kızıp Balkanlar'da dağa çıkan ilk ittihatçılardan Resneli Niyazi olup ilk geyik muhabbetini de muhtemelen sen yaptın.
Zira Resneli'nin yanından ayırmadığı, adına da padişaha gönderme yaparak "Rehber-i Hürriyet" dediği bir geyiği vardı.
Akıbeti fena oldu yalnız geyik muhabbetinin.
Koruması tarafından vurulunca Resneli, ahalinin diline "ne şehittir, ne gazi, pisi pisine gitti Niyazi" diye dolandı.
Hasılı kelam padişahını tahttan indirip Yedikule'de boğan da sensin.
Kanuni olup dünyayı titreten de.
Maraş'ta "dokunmayın bacımın örtüsüne" deyip Fransız'a ilk kurşunu sıkan Sütçü İmam da sensin,
Çanakkale'de Osmanlı üstteğmeni iken gazi olup sonradan İsrail'in ikinci başbakanı seçilen Moshe Sharett de.
Affedin.
Yazarınız tarihçi değil.
Hatası, yanlışı, kusuru olabilir.
Ama azı yok, sen bunlardan da çoğusun.
Ve sen kimsenin fakir aklında tektipleşmeyecek kadar zengin,
Ve kardeş savaşlarının hain tüccarlarına yenilmeyecek kadar kadar büyüksün.

"Onlar ki
toprakta
karınca,
suda balık,
havada kuş
kadar
çokturlar;

korkak,
cesur,
cahil
hakim
ve çocukturlar

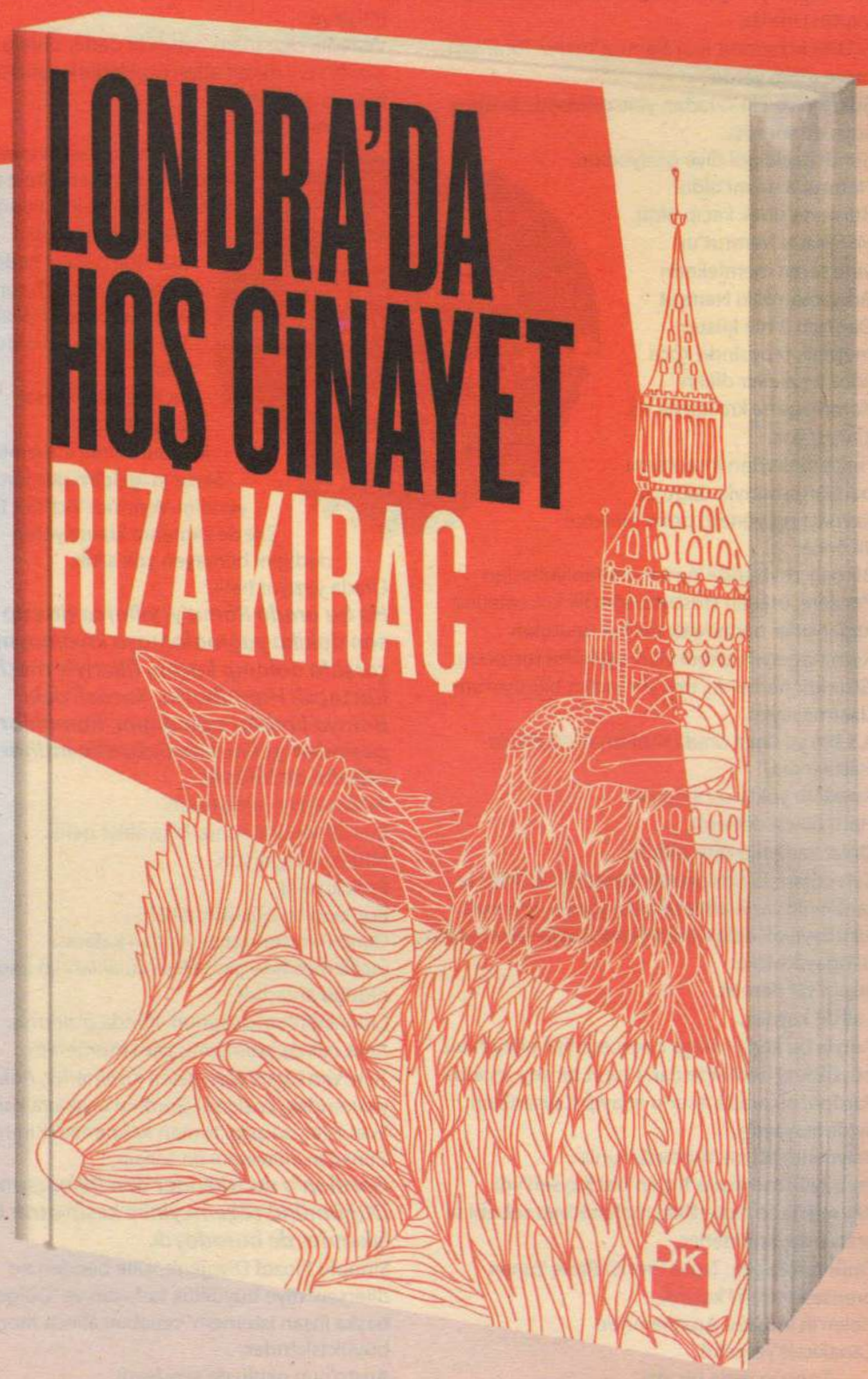
ve kahreden
yaratan ki onlardır,
destanımızda yalnız
onların maceraları
vardır."

Nazım Hikmet

İNSANOĞLU KAFASI

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Cinayetlerle gölgelenen bir hesaplaşmanın Türkiye'den Londra'ya uzanan olağanüstü hikâyesi...

"Önümde koca bir yakın tarih, yakın pislik, yakın ihanetler, yakın entrikalar, yakın adilikler, muhtemelen yakın zamanda işlenmiş cinayetler vardı; bunların hepsini bir romana nasıl dönüştürecektim?"

DK DOĞAN KİTAP

Akşamsefası

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Rıdvan Akar

usul usul musul...

Şimdi "masaya oturma" ya da "sahada olma" sendromunun adı bir kez daha "Musul'un kurtarılması" olarak pazarlanıyor. Kimden? Bölgenin en kanlı ve acımasız örgütlerinden biri olan IŞİD'in işgalinden kurtarılacak.

Tarihin yeni bir dönemindeyiz. Fetih dönemi 2. Dünya Savaşı'nda bitti. Uluslararası hukuk artık fetihçi ülkelerin sömürgeciliğini "Topraklarına kattı" diye tanımlamıyor. En çıplak haliyle "İşgal etti" deniyor. Ama tabii işgal de işgalciden işgalciye değişiyor. Örneğin Saddam Hüseyin Kuveyt'i işgal ediyor ama Irak'ı Amerika işgal ettiğinde "kamuoyu" bunu "müdahale" diye tanımlıyordu. İşgalin meşruiyeti nedense "koalisyon kurmaktan" geçerdi. "Hadi beraber işgal edelim"in Türkçesi olan bu koalisyon gücüne girdiğinizde, "devletler arası polislik" misyonunun sıkıntısı olmazdı.

1922'de yazdığı "Kamuoyu" kitabında, ***"Basının gücü, haberlerin kendi içinde akışından çok, gazete editörünün kişiliğinde ifadesini bulur"*** diyen Walter Lippman aslında o yukarıda vurguladığımız "kamuoyu"nu özetlemiş oluyordu. **İşgalde ne olduğu değil, o haberi gazete editörünün meşrebine göre nasıl verdiği önemliydi. Basın bir ideolojik aygıt olarak işgali nasıl tanımlarsa kitleler de ona inanırdı.**

Dedik ya, tarihin bu yeni döneminde en son Rusya Kırım'ı ilhak etti. Ukrayna'yla yaşadığı kriz sonrası, Karadeniz'i askeri olarak kontrol ettiği Kırım'daki üssünü terk etmek yerine, bölgedeki demografik yapıyı meşruiyet karinesine dönüştürüp, referandumla Ukrayna toprağına el koydu.

Kırım'da petrol olmadığı için uluslararası kamuoyunda çıkan vaveyla öyle pek de yüksek sesle yükselmedi. Ancak 1. Dünya Savaşı'nda, tam 100 yıl önce İngiltere ile Fransa'nın Osmanlı'ya karşı imzaladığı Sykes-Picot Anlaşması'ndan bu yana Ortadoğu paylaşılmaya devam ediyor. Yalanlar, üç kağıtlar, asparagas haberlerle hazırlanan batılı kamuoyu her defasında işgallerin haklılığından emin, bir sonraki yalana kadar işgalcileri alkışlıyor.

Ağzımızı büzüşümüzden konunun Musul'a geleceği anlaşılmış olsa gerektir. Misak-ı Milli üzerinden sürdürülen ve Irak'ın toprak bütünlüğünün teyidiyle devam eden çift dilli dış politika kaygı verici gelişmelere gebe görünüyor. Zira ne dünyada "Musul ve Kerkük Misak-ı Milli gereği Türkiye'ye verilmelidir" diyen bu uluslararası düzen var ne de 1926'da Musul ve Kerkük'ten çıkan petrol gelirinin tam 25 yıl boyunca yüzde 10 gelirini alma karşılığında bu topraklardaki iddiadan vazgeçildiğine ilişkin imzalar unutuldu.

Dünyanın en düşük maliyetle çıkarılabilen ve en kalitelileri arasında sayılan verimli Musul petrolleri bütün emperyalist güçlerin iştahını kabartmaya devam ediyor.

Asimetrik örgütler, farklı dönemlerde farklı emperyalist güçlerin taşeronu olarak bölgede bu kanlı oyunun aktörleri biçiminde faaliyet gösteriyor. "Emperyalizmin ilerici rolü" 20. yüzyılın başında bitmesine karşın, o ülkelerin bayrakları kimi zaman kuleleri süslüyor. Çünkü Musul petrolü tam 4.5 trilyon dolarlık bir rezervi ya da "milli ihtiras sahiplerinin" ilgisini çekecek şekilde Türkiye'nin 300 yıllık petrol ihtiyacını karşılayacak bir potansiyel içeriyor.

Yalanlar, üç kağıtlar, asparagas haberlerle hazırlanan batılı kamuoyu her defasında işgallerin haklılığından emin, bir sonraki yalana kadar işgalcileri alkışlıyor.

Şimdi "masaya oturma" ya da "sahada olma" sendromunun adı bir kez daha "Musul'un kurtarılması" olarak pazarlanıyor. Kimden? Bölgenin en kanlı ve acımasız örgütlerinden biri olan IŞİD'in işgalinden kurtarılacak. Öyle ki 3 bin IŞİD militanının tek mermi atmadan 25 bin Irak askerinin kaçmasıyla eline geçirdiği Musul için akıllar yeni baliğ olmuş görünüyor.

Bir yandan Suriye topraklarında Amerikanvari -piyade olarak paramiliter güçleri kullanan- bir siyaset, diğer yanda Musul için Irak ordusuyla savaşmayı göze alan bir kabadayı söylem... Ülke içinde giderek derinleşen ekonomik kriz, bölgeden her gün gelen çatışma ve şehit haberleri, 15 Temmuz Darbe girişimiyle bozulan siyasi istikrar ve kuvvetler ayrılığının belirsizleşmesinden kaynaklanan rejime dönük kaygılı bir gelecek tahayyülü...

Karamsar bir yazı oldu. Bu neyin "Kafa"sı ya da pek mi "Kafa'sız" bir içerik mi bilmiyorum ama içimden geldi.

Türkiye emperyalist heveslerini Ulusal Kurtuluş Savaşı'ndan sonra terk etmişti. İttihatçıların Pan-Türkçülüğü ve Abdulhamit'in Pan-İslamcılığı bugün pasif bulunan "Cihanda Sulh" ilkesiyle ikame edilmişti. Onca problemin arasında tarihin yeniden tekkerrür etmesi ne garip değil mi?

Akşamsefası

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Celil Nalçakan

veda

KADIN - *Diş fırçanı almayacak mısın?*
ADAM - *Yenisini alırım...*
KADIN - *Bunu da yeni almıştın...*
ADAM - *İstemiyorum... Gerçekten...*
KADIN - *Ben napayım sen gittikten sonra senin diş fırçanı? Al işte, koy çantana.*
ADAM - *Bak... Çantamı bir diş fırçası için açmayacağım tekrar, anladın mı? İstemiyorum diş fırçası filan...*
KADIN - *Ya cebine koy o zaman... Kalmasın burada!*
ADAM - *İstemiyorum dedim!!!!!*
KADIN – *Ne yapayım ben senin diş fırçanı ya?*
ADAM – *Allah'ım! Ne büyük sorun oldu bu sikindirik diş fırçası...*
İstemiyorum! Diş fırçasını istemiyorum, şu anda çantamda olanların dışında hiçbir şey istemiyorum!
KADIN - *Başka şeyler de mi bıraktın?*
ADAM - *Hayır... Bırakmadım. Aldım her şeyimi. Her şeyim çantama sığdı. Bu eve taşınırken, ne çok şey almıştım. Kaç valizle geldiğimi hatırlamıyorum ama artık ne kadar azaldıysam, şimdi her şeyim bir sırt çantasına sığdı!*
KADIN - *Ne demek şimdi bu? Azaldım ne demek?*
ADAM - *Beni kaç kere terk ettiğini hatırlıyor musun? Ben hatırlıyorum. Çok! Her kavgada çekip gittin ve sinirin geçince geri geldin. Ben bekledim... Anladın? Bekledim... Sinirinin geçmesini, dönmeni... Her gidişinde, benden bir parçan da gitti. Ama onlar seninle beraber dönmedi. Azaldım... Bendeki sen azaldı.*
KADIN - *Hani aşk bitmezdi?*
ADAM - *Aşksa bitmez...*
KADIN - *Bizimki?*
ADAM - *Tiryakilik...*
KADIN - *Nasıl ya?*
ADAM - *Sigara gibi bırakıyoruz birbirimizi... Sen, bir sabah uyanıp, bırakacağım bu mereti diyorsun... Sonra canın o kadar istiyor ki, dayanamayıp, tekrar başlıyorsun...*
KADIN - *Sen? Azaltarak mı bırakıyorsun?*
ADAM - *Azalarak...*
KADIN - *Çantanda ne var?*
ADAM - *Son paket... Yarın biter.*
(Adam kapıyı acar, tam çıkacakken)
ADAM - *Ateşin var mı?*
KADIN - *Kalmadı.*

Akşamsefası

hangi film, hangi sahne?

Hazırlayan: Pınar Aksel

Akasya Asıltürkmen

Adenoid Hynkel: Askerler! Zorbalara itaat etmeyin. Onlar sizi eziyor; düşüncelerinizi, hislerinizi ve hareketlerinizi planlıyor, sizi koyun yerine koyuyorlar. Sizi aç bırakıp, hayvan terbiye eder gibi şartlandırıp topun ağzına sürüyorlar. İnsanlıktan çıkmış, beyni ve kalbi makineleşmiş kişilere teslim olmayın. Sizde nefret yok, sevilmeyen kişiler nefret eder ancak. Askerler! Esirlik için değil, hürriyet için savaşın. Şöyle der Luka İncili'nin 17. bölümünde 'Tanrı'nın krallığı insanın içindedir.' Bir kişiye, bir gruba değil, herkese açıktır. Siz insanlar, makineleri yaratacak güçtesiniz, mutluluğu yaratacak güçte. Bu güçle yaşamı hür ve güzel yapın, harika bir maceraya dönüştürün.

The Great Dictator / *1940*
Yönetmen: Charles Chaplin - Wheeler Dryden Senarist: Charles Chaplin

Sinan Tuzcu

Don Corleone: Dinlen. Bir ay sonra bu meşhur Hollywoodlu istediğini verecek.
Johnny Fontane: Çok geç. Bir hafta içinde başlıyorlar.
Don Corleone: Ona reddedemeyeceği bir teklif yapacağım.

The Godfather / *1972*
Yönetmen: Francis Ford Coppola Senarist: Mario Puzo - Francis Ford Coppola

Damla Sönmez

Nemo Nobody: Ölmekten korkmuyorum. Yeterince canlı olamamış olmaktan korkuyorum. Tüm okulların kara tahtalarına yazılmalı: "Hayat bir oyun alanıdır. Başka hiçbir şey değil..."

Mr. Nobody / *2009*
Yönetmen: Jaco Van Dormael Senarist: Jaco Van Dormael

Ebru Cündübeyoğlu

Eliseo Orefice: Ay çiçeğini düşün... Güneşe doğru eğilir. Fazla eğilmiş bir ayçiçeği ölmüş demektir. Servis yaparken şunu aklından çıkarma ki, sen bir köle değilsin. Hizmet büyük bir sanattır, tanrı en büyük hizmetkardır. İnsanlara hizmet verir ama insanların kölesi değildir, bunu aklından çıkarma.

Life Is Beautiful / *1997*
Yönetmen: Roberto Benigni Senarist: Roberto Benigni - Vincenzo Cerami

İllüstrasyon: Burak Ağdemir

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Alper Canıgüz

türkiye'nin parlayan yıldızı: yandaşlık sektörü

Güce tapma, iktidara yanaşma, kraldan çok kralcılık ve neme lazımcılık hep iddialı olduğumuz konular. Ancak son dönemlerde ben bu konuda kendimizi aştığımızı ve dünyaya örnek teşkil edecek hale geldiğimizi düşünüyorum.

Biliyorsunuz, ekonomi çok önemli, bilhassa da ihracat. Sebze ve meyve, dokuma ve tekstil ürünleri, krom, bor, pamuk, tütün... vs. Dünyaya ihraç ettiğimiz başlıca ürünler bunlar. Gurur verici tabii ancak fındık karşılığı uçak almak durumunda bir ülke olduğumuzdan neticede ortaya çıkan tablo çok da lehimize görünmüyor. Kimileri bu menfi tabloyu tersine çevirmek için Türkiye'nin bilime yatırım yapması, teknoloji üretmesi, üretim temelli bir kültür geliştirmesi, yaratıcı fikirler geliştirmeye uygun bir habitat oluşturması gerektiğini ileri sürüyor ve bunun da daha gelişmiş bir demokrasiye bağlı olduğunu söylüyor. Gaflet ve dalalet ve hatta belki de hıyanet içindeki bu odaklar, ülkemizi parçalamak isteyen yabancı güç odaklarının ekmeğine yağ sürüyor elbette. Bu zevatın bir kısmının kendince iyi niyetli olduğunu varsaysak bile, kendi değerlerine olan yabancılaşmaları affedilecek gibi değil. ***Halbuki biraz gözlerini açıp etraflarına baksalar, Türkiye'de dünyayı sarsacak müthiş bir sektörün varlığını görecekler: Yandaşlık.***

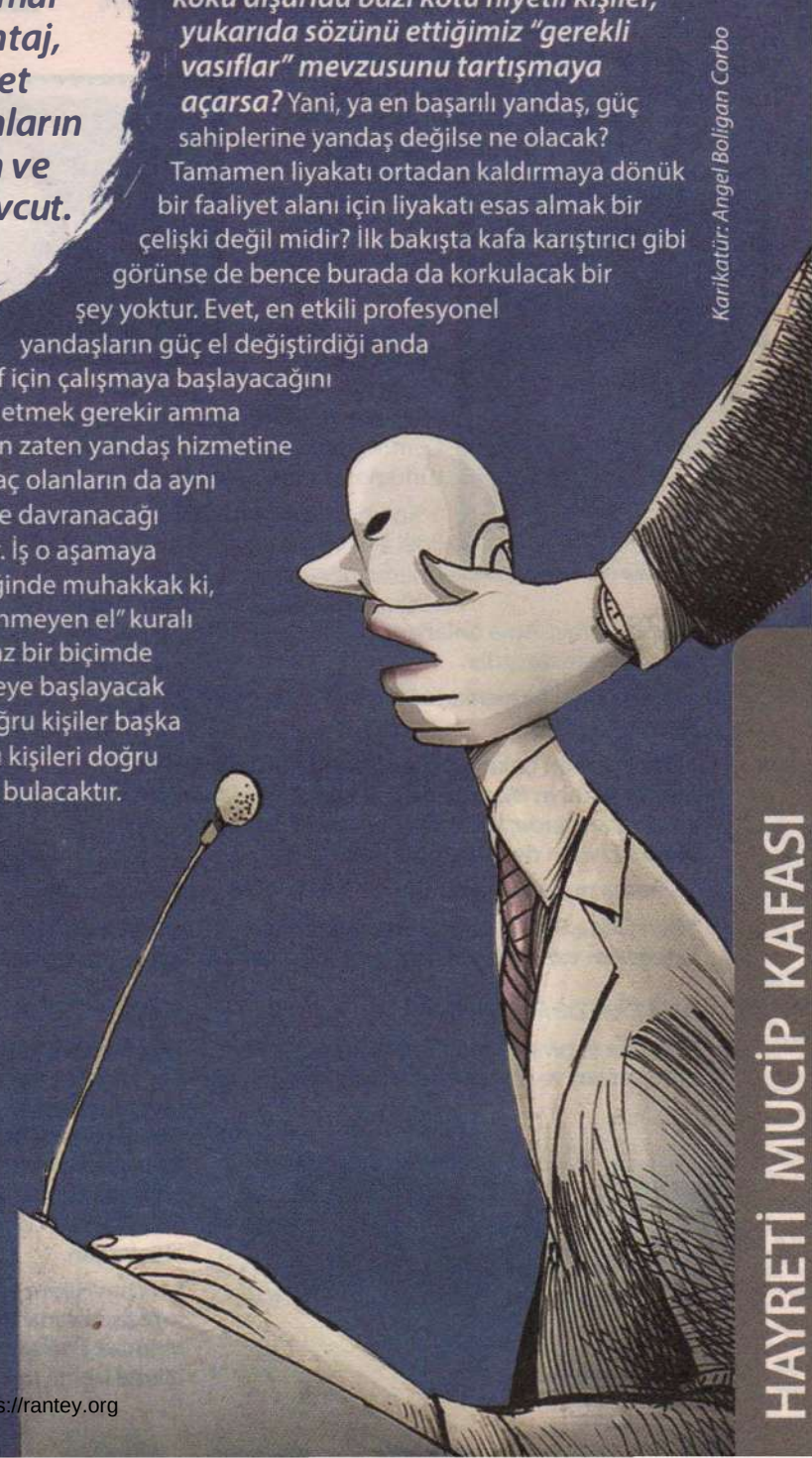
Dezenformasyon, demagoji, ortalığı bulandırma, çamur atma, iftira, şantaj, tehdit... Cennet vatanımızda bunların hepsi en yetkin ve etkili haliyle mevcut.

Ülkemiz tarihi boyunca bu konuda sağlam bir geleneğe sahip olagelmiş. Güce tapma, iktidara yanaşma, kraldan çok kralcılık ve neme lazımcılık hep iddialı olduğumuz konular. Ancak son dönemlerde ben bu konuda kendimizi aştığımızı ve dünyaya örnek teşkil edecek hale geldiğimizi düşünüyorum. Post-gerçekçi diye tanımlanan, yani gerçeklerle bağını neredeyse bütünüyle kopartmış, son dönemlerde "algı operasyonu" diye nitelenen ve aslında bildiğimiz sahtekarlık ve yalancılık üstüne kurulmuş siyasi akımların zirvede olduğu bir dönemi yaşıyoruz. ***Trump, Le Pen, Boris Johnson, Putin gibi karakterler dünyanın en güçlü ülkelerinin kaderini belirleyecek duruma gelmişken ve doğal olarak ortada bu kadar büyük bir pazar varken, bu konulardaki olağanüstü birikimimizi değerlendirmemek büyük bir hata olacaktır.***

Dezenformasyon, demagoji, ortalığı bulandırma, çamur atma, iftira, şantaj, tehdit... Cennet vatanımızda bunların hepsi en yetkin ve etkili haliyle mevcut. Kraldan öyle bir kralcı olmak ki, krala, "Eh bu kadar da olmaz ama," dedirterek, onu bir de demokrat gösterecek dehaya sahip yandaşlık sektörümüzün kendini artık Türkiye'yle sınırlamaması, büyük düşünmesi gerekiyor.

İşbu cihetle, memleketimizin bütün yandaş erbabı örgütlenmeli ve öz değerlerimizle harmanlayıp, zirveye taşıdığımız bu "know-how"ın ihracatına başlamalıdır. Bu şekilde sadece büyük bir ekonomik değer yaratmakla kalmayıp aynı zamanda Türkiye'nin dünyaya hiçbir şey katamamış bir ülke olduğu yolundaki fesat dolu propagandaya da gerekli cevap verilmiş olacaktır. Devlet de bu konuda üstüne düşeni yapmalı; özendirici fonlar, eğitim ve destek programları geliştirmeli, sektöre yatırım yapma konusunda müteredditt kalan iş adamlarına gerekli güvenceyi vermek üzere, ileride trol ordusu olarak istihdam edilecek yüz binlerce ara eleman yetiştirme çalışmalarına hız vermelidir. Hükümet tarafından oluşturulacak komisyonlar, irili ufaklı profesyonel yandaşlık hizmeti veren işletmeleri mercek altına almalı, gerekli vasıflara en çok sahip olanların yurt dışına açılması için teşvik fonları vermelidir.

İmdi bu noktada dikkatinizi çekmek istediğim çok önemli bir husus ortaya çıkıyor. ***Ya kökü dışarıda bazı kötü niyetli kişiler, yukarıda sözünü ettiğimiz "gerekli vasıflar" mevzusunu tartışmaya açarsa?*** Yani, ya en başarılı yandaş, güç sahiplerine yandaş değilse ne olacak? Tamamen liyakatı ortadan kaldırmaya dönük bir faaliyet alanı için liyakatı esas almak bir çelişki değil midir? İlk bakışta kafa karıştırıcı gibi görünse de bence burada da korkulacak bir şey yoktur. Evet, en etkili profesyonel yandaşların güç el değiştirdiği anda o taraf için çalışmaya başlayacağını kabul etmek gerekir amma velakin zaten yandaş hizmetine muhtaç olanların da aynı şekilde davranacağı açıktır. İş o aşamaya geldiğinde muhakkak ki, "görünmeyen el" kuralı şaşmaz bir biçimde işlemeye başlayacak ve doğru kişiler başka doğru kişileri doğru yerde bulacaktır.

Karikatür: Angel Boligan Corbo

HAYRETİ MUCİP KAFASI

Akşamsefası

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Nilay Örnek

hababam sınıfı'nın pulu bile yok

Sinema pulları koleksiyonuyla sadece Türkiye'de değil, dünyada özel bir yere sahip Şerif Antepli. Ve ondan öğreniyoruz ki, bir iki örnek dışında ne oyuncularımızın, ne filmlerimizin, ne de dizilerimizin pulu var!

Şerif Antepli, gazetecilik kökenli bir yayıncı. Şu sıralarda Fotoğraf ve Collection Dergileri'ni yayınlıyor. Türkiye'nin tanınmış koleksiyonerleri, araştırmacıları ve sanatçılarından oluşan Collection Club'ın (2002) kurucusu.

Kendisi de çok önemli bir koleksiyoner. Minyatür şişe, yüksük, shot kadehi ve kaşıklardan oluşan "birikimleri" dikkat çekici. Ancak, önceden serifantepli.com adresine bakmasam, o, bunların adını bile geçirmiyor. "Koleksiyon ile biriktirmeyi ayırt etmek gerekir" diyor.

Aslen pullar, zarflar, damgalar gibi filatelik malzemelerin koleksiyonunu yapıyor. Filatelide sinema, filatelide futbol, filatelide iletişim, Türkiye Cumhuriyeti, Kıbrıs Türk Cumhuriyeti gibi bölümleri var.

25 yıldır sinema pulları özel ilgi alanı. Filatelide İletişim, Filatelide Sinema adlı kitapları olan, "İstanbul'un 100 Koleksiyoneri" kitabını hazırlayan, "Sinemanın 10. Yılı Sinema Pulları Sergisi'ni de kitaplaştıran Antepli'yle spesifik olarak sinema pullarından bahsettik.

TÜRKİYE'DE BASILAN HER PUL VAR

* 10 yaşımdayken başladığım koleksiyonumda 1922'den günümüze kadar çıkan tüm Türkiye Cumhuriyeti pulları var. Türkiye'de çıkan her türlü posta pulunu kapsıyor.

* Sinemayı çok sevdiğim için sinema pullarıyla ilgili ayrı bir kategori oluşturdum. Başka sinema objeleri de topluyorum; afişler, broşürler, reklamlar, sinema kitapları gibi... Ama onlar artık benim esas koleksiyonumu tamamlayan unsurlar.

* En çok pulu basılanlar: Marilyn Monroe, Elvis ve Charlie Chaplin.

* Bir de şu var: Çakma pullar. Biz onlara "etiket" deriz. Mesela Marilyn Monroe en çok taklidi yapılandır... Pulların katalogları vardır, katalogda olmayan pul, hiçbir şey ifade etmez. Elvis'in de sahte pulu çoktur.

* Sinema pulları konusunda ABD, Fransa ve İngiltere ilk üçte.

* Ben Greta Garbo'yu özellikle beğendiğim için, onunla ilgili ayrı kategorim var. Pullarını, afişlerini, kitaplarını ayrıca biriktiriyorum.

DİZİLERİN DE PULLARI VAR

* Türkiye yapmıyor ama artık sadece filmler için değil, televizyon programları ve diziler için de pul basılıyor. Game of Thrones puluna hiç rastlamadım mesela ama Uzay Yolu var, Hobbitler'in pulu var. Filmlerden Star Wars da çok pulu olanlardan.

* Nazım Hikmet aynı zamanda senaristtir. Mümtaz Osman takma isimle pek çok senaryo yazmış, Türk Sineması'na katkıda bulunmuştur. Ruslar Nazım Hikmet için pul çıkardı ki, o pul da, koleksiyonum için ayrı önemlidir.

* Eskisi kadar mektup gönderilmese de koleksiyonerler için pul her zaman basılır. Özellikle ABD, çocuklar için animasyonlardan pullar basar. Mesela Toy Story'nin, Kayıp Balık Nemo'nun hep pulları vardır.

Festivallere, Oscar'a özel de pullar basılır. Oscarlı aktör ve aktrislere özel pullar çıkar.

* Pul sergileri hep karma sergilerdir; ilk defa ben 1995'te sinema pulları üzerine kişisel pul sergisi açtım.

PULDA TÜRK SİNEMASININ ADI YOK!

* Türk sinemasında pulu yapılması gereken onlarca sanatçı var. Bedia Muvahhit ve Muhsin Ertuğrul pulları basılmış. O da, Türk Sineması oyuncuları oldukları için değil, tiyatro sanatçısı oldukları için.

* Klasik filmlerimizin, Hababam Sınıfı'nın pulları yok! Hiç akıllara gelmemiş gibi; asla yapılmamış. "Selvi Boylum Al Yazmalım" için basılmış iki pul var. O kadar kısır, o kadar az ki! Ve buna emek verilmiyor.

1995, Dünya Sineması'nın 100. yılıydı. Hemen her ülke, bunu kutlamak için değişik pullar çıkardı; kendi ülkelerinin önemli sanatçılarını bastılar pullara ya da bir anlamda sinemayı keşfeden Lumière kardeşlerin görsellerini kullandılar. Biz ne yaptık biliyor musunuz? Bir mavi gökyüzüne 15-20 tane yıldızcık koyup "Dünya Sineması'nın 100. yılı" yazdık! İsyan ettim. Tamam felsefi bir yaklaşım olabilir ama hiç mi değerli filmimiz, oyuncumuz yok! İki sene evvel, Türk Sineması'nın 100. yılıydı, benzeri oldu.

DÜNYADA İLK 3'TE

* Hep aklımda olan, fiyatları 20-30 bin doları bulan pullar da var. Ama sinema alanında her şey bende var gibi. Sinema pulları modern pul olduğu için daha kolay bulunur. Ama önemli olan onları belli bir sistem içinde toplayabilmek.

* Ülkemizde sinema pulu toplayan birini tanımıyorum ama dünyada sinema pulları koleksiyonu yapanların arasında ilk üçte olduğumu düşünüyorum.

* Benden sonra kızımın koleksiyonlarıma sahip çıkacağını düşünüyorum. Belki sağlığımda bir müzeye devredebilirim.

* Mehmet Akif Ersoy serisi, bugün pulcularda 5 liraya satılıyor. Ama benim için paha biçilmez. Çünkü o pul, 8 yaşında postaneye gidip harçlığımla aldığım ilk pul serisidir.

Akşamsefası
Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Emre Barca

uzlet

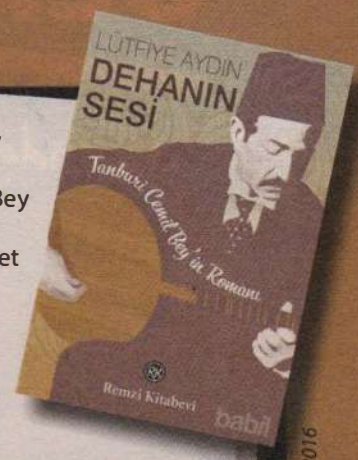
Tanbur denir bir saz vardır. Yuvarlak gövdeli, uzun saplı, neşe halindeyken bile gözü yaşlı, insan denen mahluka pek derinlerden yaklaşan, onu kavradı mı sıcacık ve yumuşacık bir elle ama sımsıkı tutan bir saz. İşte bu sazı çalanlara tanburi denir ya, Tanburi Cemil Bey deyim yerindeyse tanburilerin piridir, şahıdır. Dönemleştirme sevdalılarına göre neo-klasik dönemi kapatıp, modern dönemi açan hazret aynı zamanda yaylı tanburun da mucididir. Bir gelenek başlatmıştır ki mahdumu Mes'ud Cemil'den Necdet Yaşar'a bugün hala sürmekte, bize insaniyetimizi hatırlatmaktadır.

İnsaniyetimizden olsa gerek, onluk sistemle ölçüp biçtiğimiz dünyada zamanı da on, yirmi, elli, yüz senelik dilimlerle hatırlanır kılıyoruz ya, bu sene Tanburi Cemil Bey'in bu dünyadan göç etmesinin yüzüncü yılı olarak hatırlandı. Dehanın Sesi isimli biyografik metin de bu hatırlama, hatırlatma, hatta ne yazık ki acıklı tanıtma çabasının bir mahsulü olarak "Tanburi Cemil Bey'in Romanı" alt başlığıyla yayımlandı. Bir yazı emekçisinin el emeği, göz nuru olarak, belgesel niteliğinde, mükellef kütüphanelerde bulunması gereken bu eserin yanı sıra, Mes'ud Cemil'in kaleme aldığı ve yakın zaman önce yeniden basılan Tanburi Cemil'in Hayatı'nı da unutmadan anmak gerekir.

1873 yılında dünyaya gelen Cemil Bey, 43 yıllık ömründe tanburdan kemençeye, viyolonselden lavtaya, enstrümandan enstrümana geçerek hep sesi aramış, musikiyi bulmuş ve dünyaya öylece veda etmiştir. Ömrünün ekseriyetini II. Abdülhamid Han'ın saltanatında geçiren Cemil Bey zoraki olduğu nakledilen bir memuriyetin ardından hocalık yapmış, plak doldurmuş, nihayet "Cemil Musikisi"nin yaratıcısı olmuştur. Pek sık olduğu gibi, döneminde ismi büyük saygı görmüş, kendisi ise uzletgahında musikiyle meşgul olmuştur.

Merhum Tanburi Cemil Bey göçeli yüz koca yıl olmuştur da dünya hep aynı hep farklıdır.

Öyle ya dünya hayatı bir oyun ve eğlenceden ibaret değilse, bir tecessüsün bir sanat şeklinde tecessümünden başka bir şey değildir. Hepimiz değil ama bazılarımız işte bu lanet-armağanla yaşar. Merhum Tanburi Cemil Bey göçeli yüz koca yıl olmuştur da dünya hep aynı hep farklıdır. Bakınız, Yahya Kemal ne diyor hazret hakkında:

"Bir erganun âhengi yayılmakta derinden...
Duydumsa da zevk almadım İslav kederinden.

Zihnim bu şehirden, bu devirden çok uzakta,
Tanbûri Cemil Bey çalıyor eski plâkta."

Yahya Kemal'in, Tanburi Cemil Bey'in musikisini uzla, uzaklıkla birlikte anmasına benzer şekilde, "bu şehirden, bu devirden çok uzakta" olabilir şu an Tanburi Cemil Bey. Fakat korkunç soru, kendi zamanında da "o şehirden, o devirden çok uzakta" olup olmamasıdır ve bu soru basit bir "zamanının ötesinde"liğe indirgenemez. Nihayet, "kendine ait bir oda"sına "uzletgâh" adını vermiştir Cemil Bey. Yani uzlet, çekilme, bir başınalık mekanı. Aslında evin içinde saz çalınmasından pek hazzetmeyen eşinin onca itirazına rağmen, büyük viola da gamba üstadı Monsieur de Sainte Colombe'u anımsatarak, evinin bahçesindeki kulübeye yerleşmiş ve musikiyle meşgul olmuştur Cemil Bey de.

İşte dünyanın hep aynı ve farklı olmasındandır ki Cemil Bey'in uzletgâhından bu şehre, bu devre uzanan bir şeyler vardır. Muhafazakar ve nostaljik olmak lüksüne katlanmadan da umulur ki bu bağ kurulabilir kendi uzletimiz içinde. Hepimizin bu şehirden, bu devirden çok uzakta olduğu bir an ve mekan varsa, dünyamızda Cemil Bey'e de, artık çoktan geride kalmış, uz, uzak saydığımız bir musikiye de yer ve zaman vardır belki de.

Bestekar-ı Şehr Tanburi Cemil Bey yaşadı, musiki yaptı ve göçtü. Bu Heidegger'ci biyografi buyruğu bizi müellife değil eserlerine yöneltir. Oysa, Cemil Bey'in giderken dillendirdiği incelik, uzletin bitimsiz bir sancısı olarak, kulaklara apayrı bir küpe olsa gerektir: "Sizler için hep bir bad-ı ıstırap oldum; beni bağışlayınız."

Dehanın Sesi, Lütfiye Aydın, Remzi Kitabevi, Eylül 2016

Meral Işık

azmin zaferi

Tarih: 6 Aralık 2014 Cumartesi. Yaşam koçluğu yaptığımı öğrenen bir baba, kızının günlerdir bir sorunu olduğunu fark ettiğini fakat bir türlü ne olduğunu öğrenemediklerini ve zaman zaman ağladığını söyleyerek benden yardım istedi. Randevulaştık. Birkaç gün sonra kızıyla birlikte buluştuk. Karşımda melek gibi bir genç kız oturuyordu. Elleri titriyordu heyecandan. Zaman geçtikçe aramızda sıcak bir sohbet başladı. Git gide açılıyordu konuştukça. Konu, onu üzen problemin ne olduğuna geldi. Beni henüz yeni tanıyordu ve bu yüzden her şeyi açık açık söylemek konusunda tereddütleri vardı. Ona, görüşmelerimizin koçu olarak, konuşulacak her şeyin aramızda kalacağını söyledim. Gül, 11. sınıfta bir anadolu lisesinde okuyan, bugüne dek başarıyla gelmiş bir kızdı ama fen derslerindeki ilk notları kötüydü. 9. ve 10. sınıf derslerine dair eksiklerinin onu YGS'de zorlayacağını düşünüyordu. Gül'ün tek hedefi Cerrahpaşa Tıp'ı kazanmaktı.

Gül, yaşına göre o kadar bilinçliydi ki, kendini çok rahat ifade ediyor, eksiklerini, onu etkileyen arkadaş, çevre vs. gibi etkileri tek tek sıralıyordu. Benim içinse yıllardır yaptığım öğretmenliğimle, koçluğu harmanlama zamanıydı. Yaşamında olan her şeyi paylaşıyorduk. Gül, bir yılı hedefine ulaşmak için büyük çaba göstererek tamamladı. Öğretim yılının son günleriydi. Bir haziran akşamı beni telefonla aradı. "Hocam sizinle acil görüşmek istiyorum" dedi ve gecenin karanlığında Kadıköy'den Kartal'a geldi. Okulundaki öğretmenlerinin büyük bölümü başka yerlere atanmıştı. 12. sınıfı emin olamadığı şartlarda, bu okulda okumanın onun hedefine ulaştıramayacağını, okul değiştirmek istediğini anlattı. Çok riskli bir karardı bu. Elini taşın altına koyan herkes sorumlulukta ortaktı. Para ödemeden okuduğu İstanbul'un en iyi anadolu liselerinin birinden, çok büyük paralar ödeyeceği özel bir liseye geçmek, tüm arkadaş ve öğretmenlerinin tamamen değişecek olması psikolojik ve sosyal yönden çok kritikti onun için. **Yeni okuluna adapte olması, sınav hazırlığındaki stresli süreç gibi sorunlarla birlikte maddi manevi bir sürü problemi göğüsleyeceğinden emin olması gerekiyordu.** Asıl yadsınamaz bir nokta da, eğer şimdiki okulunda devam eder ve dereceyle son sınıftan mezun olursa üniversitelerin dereceyle mezun olan öğrencilere ayırdığı kontenjan hakkını da kaybedecek olmasıydı. Hepsini tek tek konuştuk Gül'le. Görüşme bittiğinde ise kararı kesindi; değiştirecekti okulunu. Gül'ün bu kararını ailesi de onayladı ve başka bir okula geçti. Öyle bir hırs ve azmi vardı ki, aldığı bu karardan sonra hedefe ulaşacağından emindim. Her sınavdan sonra sonucu tüm detayıyla mail atıyordu bana. Değerlendirip neler yapması gerektiğini planlıyorduk. Sınavlar başladı... Sınavlar bitti. Şu an Ekim 2016. İki yıllık azmin, mücadelenin sonu. Gül, bugün İstanbul Marmara Üniversitesi İngilizce Tıp Fakültesi öğrencisi. Verdiği kararın ne kadar doğru olduğunu ailesine, bana, onun gibi öğrenci olan arkadaşlarına ve hatta tüm ülkeye ispatladı. Artık gülen gözleri daha çok cıvıldıyor, o titreyen sesi farklı tonda nağmeleniyor. İki yıllık serüvenin başarı ödülü onun, manevi ödülü de benim oldu. Benim iki yılda kavrattığım değerleri bir gün onun hastalarına uygulaması dileğiyle. Her şey gelip gider ama geriye çok değerli hikayeler kalır.

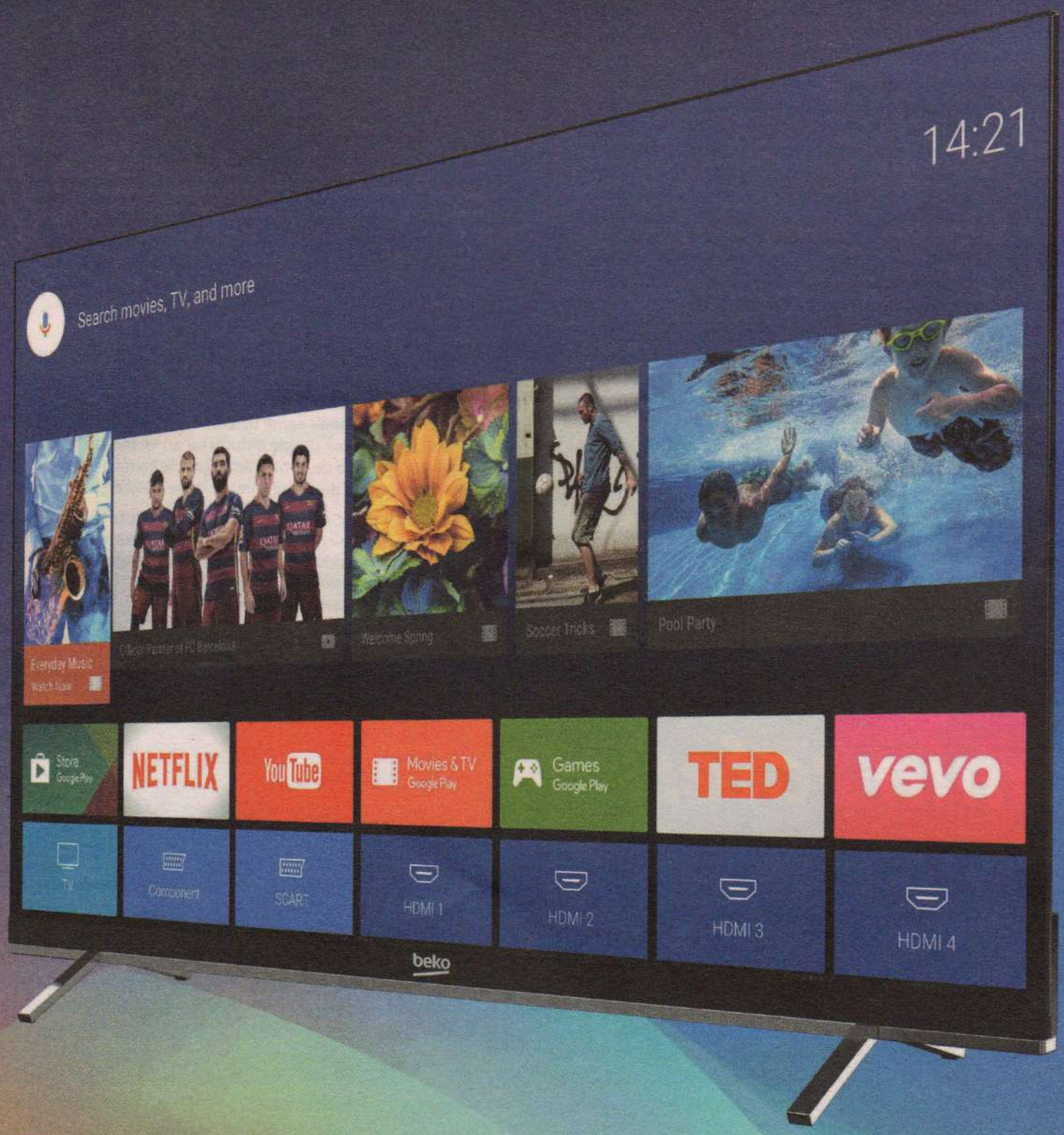

Akşamsefası
Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

beko

Yanındayız.

Türkiye'nin İlk 4K Android Ultra Slim Televizyonu!

Ultra Smart Android™ TV

Ultra Slim 8,5 mm

Ultra HD 4K Yayın

beko android tv

Koç

www.beko.com.tr

444 0 888

Yetkili Servis

Akşam Gazetesi

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Hayko Bağdat

ölmez ağacı...

Mahsul vereceksin, çoğalacaksın bu topraklarda... Çocukların sofralarında hep olacaksın ki onlar da büyüyebilsinler. Diren be zeytin.

Mardin'de zeytin ağacı yoktur diye bilinir, yalandır...
100 yılı geçmiş olmalı...
Paravon Dede, ev halkının çığlıklarına, koşuşturmalarına aldırmaksızın daha yeni filiz vermiş zeytin fidanının dibine çömelmiş hararetle toprağı eşeliyordu.
"Dede kooooş... Dede geliyorlar... Dede, Dedeeee..."
Fakat Paravon Dede seslere aldırış etmeksizin elinde küçük bir tırmık olduğu halde zeytin fidanının kulağına doğru mırıldanmaya devam ediyordu.
"Büyüyeceksin sen zeytin. Ölmez Ağacı'dır senin adın. Mahsul vereceksin, çoğalacaksın bu topraklarda... Çocukların sofralarında hep olacaksın ki onlar da büyüyebilsinler. Diren be zeytin. Bizden sonra da diren. Büyü be zeytin. Bizden sonra da büyü."
Candarma köye varıp Paravon Dede ve tüm ailesini dipçikleyerek kafileye katarken görgü şahitleri Dede'nin küçük bir bakır kutunun içine gizlediği bir kağıda yazdığı üç cümleyi zeytin fidanının dibine gömdüğünü anlattılar hep sonradan.
O esnada İstanbul Bâbıâlisi "Vatan haini Ermeni toplulukları devletimizin gayretli çabalarıyla etkisiz hale getiriliyor" diye duyurdu dünyaya olan biteni.
Devlet, halkının bekası için davranmalıydı elbet.
Vatan için, toprak için, hepimiz için vurmalıydı.
Sokaklarda kime sorsan gerekliydi bu tedbir.
Hain Ermenilerden kurtulunca daha mutlu olacaktı topraklarımız.
Eğer devlet öldürüyorsa öldürülen hak etmiştir diye biliriz biz arkadaş...
...
80 yılı geçmiş olmalı...
Dersim kayalıklarına sığınmış, 14 gündür bebeleri açlıktan ölmesin diye tabiattan yiyecek arayan bir grup Dersimlinin artık dayanacak gücü kalmamıştı.
Geçen hafta askerin köylerde yaptıklarına şahit olanlar hiç kimsenin mağaradan dışarı çıkmaması için yalvarır haldeydi neredeyse.
Üstelik daha önce hiç görmedikleri tayyare diye uçan bir araba, çıkardığı korkunç gürültüyle, yere vurduğunda duman çıkaran bir şeyler atıp duruyordu tepelerine.
O dumanı soluyan 4 bebe, gözlerinin önünde yüzleri yemyeşil olup can vermişti.
1915 yetimliğinden devşirme bir kadın pilot kullanıyormuş tayyareyi.
Asker mağarayı keşfettiğinde millet çığlıklar, koşuşturmalar içinde kaçışırken Ali Haydar Dede gürültüye aldırmaksızın Munzur Dağları'nın kulağına bir şeyler fısıldıyordu.
Görgü şahitleri o günden beri Munzur'da ne zaman sert bir rüzgar esse Ali Haydar Dede'nin mırıldandıkları duyulur diye anlattılar hep sonradan...
O esnada İstanbul Bâbıâlisi "Vatan haini Alevi toplulukları devletimizin gayretli çabalarıyla etkisiz hale getiriliyor" diye duyurdu dünyaya olan biteni.
Devlet, halkının bekası için davranmalıydı elbet. Vatan için, toprak için, hepimiz için vurmalıydı. Sokaklarda kime sorsan gerekliydi bu tedbir.
Hain Alevilerden kurtulunca daha mutlu olacaktı topraklarımız.
Eğer devlet öldürüyorsa öldürülen hak etmiştir diye biliriz biz arkadaş...
...
35 yılı geçmiş olmalı...
Darbe sonrası oluşturulan toplama kamplarından en fenası diye anılan Diyarbakır Cezaevi'nin lağım basmış havalandırma koridoruna döve döve çıkarılmış bir düzine tutsak sabah ayazında titriyordu artık.
Gördükleri işkenceden ayakta durmakta zorlananlar yere düştükçe kafalarına dipçik iniyor, kafalardan duyulan kemik sesi o zindanın rutin seslerinden biri haline geliyordu.
"Yerdeki bokları yiyeceksiniz ulan" diye bağırdı köylüden devşirme bir onbaşı bir düzine tutsağa.
"Tertemiz olacak bu koridor, bir tane bok kalmayacak etrafta..."
Görgü şahitleri elini lağımın pisliğine batırıp lağım iziyle koridor duvarına bir şeyler yazmaya çalışırken yediği dipçikle oracıkta can veren Kürt Muzaffer'i anlattılar hep sonradan...
Yazacağını yazamadan kulağından kan gelmiş de canı çıkmış hemencecik.
O esnada İstanbul Bâbıâlisi "Vatan haini anarşist toplulukları devletimizin gayretli çabalarıyla etkisiz hale getiriliyor" diye duyurdu dünyaya olan biteni.
Devlet, halkının bekası için davranmalıydı elbet. Vatan için, toprak için, hepimiz için vurmalıydı. Sokaklarda kime sorsan gerekliydi bu tedbir.
Anarşistlerden kurtulunca daha mutlu olacaktı topraklarımız.
Eğer devlet öldürüyorsa öldürülen hak etmiştir diye biliriz biz arkadaş...
...

Sokaklarda kime sorsan gerekliydi bu tedbir. Berkin'den kurtulunca daha mutlu olacaktı topraklarımız.

En fazla birkaç yıl oldu...
14 yaşında bir çocuktu Berkin.
Mahallesinde tanıdığı bütün abileri, ablaları sokağa çıkmışlardı.
Ellerine ne geçirdilerse yol başında birikmiş çevik kuvvetin üzerine fırlatıyorlardı. Galiba İstanbul'un tüm sokaklarında durum aynıydı. ***Evden ekmek almaya diye çıktı. Ya da mahalleden tanıdıklarının arasına karışmak istedi merakla. Ne fark eder ki? Fark ediyormuş.***
Kafasına nişan alarak duman çıkaran bir şey attı devlet. "Cebinde misket vardı, ekmek almaya gitmemiş ki" dedi devlet.
Çocuğun bedeni, can verene kadar geçen sürede yaşından aza düşmüş kilosuyla el kadar kaldı.
Anası mezarı başında ağlamaktan kısılmış sesiyle bir şeyler söyledi Berkin'in kulağına.
O esnada İstanbul Bâbıâlisi "Vatan haini Gezici toplulukları devletimizin gayretli çabalarıyla etkisiz hale getiriliyor" diye duyurdu dünyaya olan biteni.
Devlet, halkının bekası için davranmalıydı elbet. Vatan için, toprak için, hepimiz için vurmalıydı. Sokaklarda kime sorsan gerekliydi bu tedbir.
Berkin'den kurtulunca daha mutlu olacaktı topraklarımız.
Eğer devlet öldürüyorsa öldürülen hak etmiştir diye biliriz biz arkadaş...
...
Son KHK'larla görevinden alınıp tutuklanmış bir terör hakiminin eşi aradı geçen beni.
"Bu zulme sessiz kalanlar bilmez mi ki ülkemize felaket çöker. Bunca ah sesi lanet getirir topraklarımıza. İstanbul Bâbıâlisi 'Vatan haini topluluklar devletimizin gayretli çabalarıyla etkisiz hale getiriliyor' diye duyuruyor dünyaya olan biteni.
Devlet, halkının bekası için davranmalı elbet diyor komşular. Vatan için, toprak için, hepimiz için vurmalı diyorlar. Sokaklarda kime sorsam bu tedbir gerekli diyor. Nasıl olur böyle bir şey. Nasıl kimse duymaz bu sesi. Günah be..."
Geçmiş olsun diyebildim sadece. Bir adres verdim ona. Mardin'de bir köyde tüm ihtişamı ve bilgeliğiyle dimdik duran bir zeytin ağacının yerini tarif ettim.
Ağacın dibinde azıcık toprağı kazınca bakır bir kutu bulmuş. Üç cümle yazıyormuş içinde.
"Devletin kime yaptığına değil ne yaptığına bakın. Dünya sussa da zulümdür bu toprağın mahsulü insanına kıymak. Felaket gelir, lanet gelir toprağımıza..."

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Can Yılmaz

gençler birbirini sevmiş

"Şair ne kazanır ayda?" dedi. Soru çalışmadıkları yerden gelmişti, manav Yusuf "Bu soruyu ben niye düşünemedim" der gibi baktı oğlunun gözlerine... Cevabı bir tek Basri biliyordu, bir şair ne kazanıyordu hakikatten?

"Gençler birbirini sevmiş" dedi Basri'nin babası, gençlerden biri oğlu, diğeri karşısında en sevimsiz haliyle kendisine bakan Vahit'in kızı Filiz. Yalan yoktu hakikatten sevmişlerdi birbirlerini ve artık yeterliydi gizli gizli beş sokak ötedeki muhallebicinin tadı tuzu olmayan keşkülüne kaşık sallamaları...

Belediye şoförlüğünden taze emekli olmuş Vahit kızına baktı, Filiz gözlerini ayağının altındaki annesinin çeyizi el halısının desenlerine sabitledi. Vahit abi yutkundu, 25 yıllık karısına aile içi şifreleme yöntemiyle kaş göz etti. Bahriye Hanım "Sen bilirsin bey" bakışını atıp boynunu eğdi. Vahit Abi "Vahit Baba" olmadan evvel son bir kez Vahit Abiliğin tadını çıkarmak için o meşhur soruyu sordu: "Oğlunuz ne iş yapar?"

Manav Yusuf çok isterdi, "Oğlum doktor olacak" demeyi ama burası yalan söylenecek bir yer değildi: "Şair olmak istiyor" dedi, "edebiyat okuyor son senesi..." "Oku oğlum bir şiirini" dedi sonra boş bulunarak.

Gençlerin birbirlerini sevmesi şu ana kadar sadece onları ilgilendiriyordu ama şu andan itibaren ailelerin meselesi olmuştu. "Şair ne kazanır ayda?" dedi. Soru çalışmadıkları yerden gelmişti, manav Yusuf "Bu soruyu ben niye düşünemedim" der gibi baktı oğlunun gözlerine... Cevabı bir tek Basri biliyordu, bir şair ne kazanıyordu hakikatten?

Basri yutkundu, "Birkaç dergi de şiirim çıksa, onları da bir rutine bağlarsam evi rahat döndürürüm, öğrencilere ders mers de verirsem rahat ederiz" dedi. Vahit Abi sorusunun cevabını pek beğenmemişti. Makul mantıklı bir cevap arıyordu, lisede biz de yazdık bir şeyler demesini kimse beklemiyordu. O da doğru olanı yaptı ve bir soru daha sordu: "Bir şiir kaç para?" Gözler Basri'ye döndü, öyle ya koca evi çekip çevirecek şiir kaç para ediyordu? Basri domates fiyatı sorar gibi, şiir kaç para diyen müstakbel kayınpederine gülümsedi: ***"Şiirin bir bedeli yoktur, yazarsın okunur. Para eden benim mesaim. Yoksa duyguları parayla satın almak mümkün mü?"*** dedi. Kız tarafı kalabalık görünsün diye takıma alınan ayakkabıcı enişte tüm zevzekliğiyle güldü: "Çok saçma, ben şimdi ayakkabı satıyorum ayda 20 çift satsam kafam rahat eder, sen kaç şiir yazsan mutfak tüpünü değiştirebiliyorsun mesela?" Filiz sevimsiz eniştesinin, sevimsiz sorusunu bu kez makul bulmuş gibiydi: "Hadi cevap ver" der gibi Basri'ye baktı. Basri ortamdaki kalabalığın edebiyat dünyasına uzaklığını biliyordu, enîstenin ve Vahit babasının duymak istediğini söyledi: "Şiirin tipine göre, modeline göre fiyat değişir, dörtlük olur ayrı fiyat, beş kıta yazarsın ayrı fiyat, misal sipariş gelir adamın zevkine göre yazarsın o ayrı fiyat, bazen çok birikir kitap yaparsın, o zaten alır başını gider, hesabını bile tutamazsın."

Enişte şiirin muhasebesini anlamış gibi başıyla onayladı, çiçeği burnunda kayınpeder Vahit ise hiçbir şey anlamadığını başıyla onayladı. Basri, Filiz'e baktı, Filiz bıyık altından gülümsedi. Basri bu hoş gülümsemeden aldığı gazla ayağa fırladı, "Şimdi bir misal verelim şu şiir 400 lira ediyor: Yağmurdu ellerin ve Islanıyorduk biz" Enîstenin gözleri fal taşı gibi açıldı: "İki laf 400 lira mı?" "Evet" dedi Basri, "şu haliyle 400, ama şöyle yaparsam 1000 eder... Yağmurdu ellerin ve ıslanırdık biz sıcak bir ağustosta yanan kumların üstünde... Al oldu sana 1000 lira" dedi. Manav Yusuf abi, Bahriye Abla'nın karın boşluğuna vurduğu dirsekle irkildi. Bahriye Abla yılların ustalığını konuşturup ağzını kıpırdatmadan konuştu: "Kalk gidelim rezil olduk."

> ***"Şiirin bir bedeli yoktur, yazarsın okunur. Para eden benim mesaim. Yoksa duyguları parayla satın almak mümkün mü?"***

Yusuf Abi, rezil olmaktan ziyade rakamlarla ilgileniyordu: "Şimdi bu laf, ağustos, kum, yağmur 1000 lira mı?" "Evet" dedi Basri, "şu haliyle 1000 lira ama istersem 1200 lira yapabilirim. Cümlenin sonuna gökkuşağı gibi gözlerin dersem 1200 eder, keyfime kalmış."

Kız istenecek salonda belki de ilk kez şiir konuşuluyordu. Vahit Abi "Eee iyiymiş bu iş, yaz yaz dur ne ki bu?" Enîstenin yüzünde lüzumsuz bir sevinç belirdi: "Ne güzel işmiş bu ya, biz de yazalım iki şık şık bi tık tık!" Basri hızını alamadı, ortaya bir sandalye çekip üstüne çıktı. "Mesela şöyle de yapabilirim o zaman satırı 500'ü geçer, iki dörtlüğü bir şarkıcıya satarsam rahat beş bin gelir, ben genelde o işi yaza doğru düşünüyorum ki parayı çar çur etmeden tatil de yapabilelim."

Müstakbel damadı salonun ortasında yeşil kadifesi solmuş sandalyenin üstünde gören ev halkı birbirlerine bakıyordu. Şu andan itibaren para mevzubahis değildi ve damadın akıl sağlığı gündeme gelmek üzereydi. Tehlikeyi fark eden Bahriye Anne yerinden kalktı, oğlunu kolundan tutup sandalye tepesinden indirdi. "Biraz yorgun bu aralar" dedi zoraki gülümseyerek... Enişte, damadın tozutmasından ziyade rakamlara takılmıştı: "Ben ayda 40 çift satsam hadi çantası kemeri yine tatil yapamıyorum" dedi. Enîstenin tatil planıyla kimse ilgilenmedi. Filiz mutfaktan getirdiği buz gibi suyu Basri'ye uzattı, Basri soğuk suyu bir hamlede içti: "Oh" dedi. "Ohhh demek bile senin yanında huzur veriyor, yüreğim atmazdı belki şu su olmazsa, su değil bir can suyu adeta hayat pınarı gözlerin..." ***Filiz, Basri'ye baktı ve oradaki herkes biliyordu ki o gözler birbirlerine son kez değiyordu.***

Kayınpederliği askıya alan Vahit Abi bu saçmalığa daha fazla dayanamadı, yerinden kalkıp Basri'yi kolundan tuttu "Hadi güzel kardeşim, hadi evinize... Benim size verecek kızım yok. Deli lan bu." Minik hesap makinesiyle şiir hesabı çıkarmaya çalışan enişte hesabı bırakıp ayaklandı. Yusuf Abi, Bahriye Anne'ye baktı: "Ne diyorsun kardeşim ayıptır?!" diyecekleri bir durum yoktu, bildiğin rezil olmuşlardı. Bu gecenin mahalle kahvesinde sahnelenmesi 24 saat bile sürmeyecekti, enîstenin "Ne güzel oturuyorduk" tadındaki can simidi cümlelerini kimse yakalamadı. Tekne su almaya başlamıştı bir kere, suya gömülmeden çıkıp gitmek en iyisiydi. Kapının önünde asker düzenine sokulmuş ayakkabılar giyilirken Basri Filiz'le göz göze geldi, dudaklarından dökülen belli belirsiz kelimeleri Filiz'den başka duyan olmadı: "Şiir gibi bir hayat dilerim sana ama iyi bir şiir ha, sanki Nâzım yazmış üşenmemiş, sanki Orhan Veli çiziktirmiş bir çay molasında, belki Sunay Akın düzeltmiş satırlarını, Can Baba'nın mıh gibi beynimize çaktığı bir küfür de olur o şiirin arasına, Orhan Veli kızar belki bir cümleme, olsun hepsi olur hepsi, ben olmayayım da, şiirin güzel olsun yeter..."

İSTEME KAFASI

Akşamsefası

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Murat Özer

manchester'da fantastik bir torbacı

Temel direkleri "insan" olan üç film... Üçünün de sırtınızdaki yükü katlayacağını öngörmekse zor değil!

SALONLARDA

Kaptan Fantastik

Gerçek bir hikâyenin adımlarını özenle takip eden Sean Penn başyapıtı "Özgürlük Yolu"nu (Into the Wild; 2007) hatırlarsınız, vahşi kapitalizmi arkasında bırakarak "küçülen" Chris McCandless'in ölüme kadar uzanan serüvenini. Chris'in hayatta kalmayı başardığını, aynı "kafa"yla çoluk çocuğa karıştığını düşünün; aktör olarak bilegeldiğimiz Matt Ross'un ikinci yönetmenlik çalışması "Kaptan Fantastik"teki (Captain Fantastic) Ben karakteri, tam da "o adam" işte! En azından böyle hissetmemize neden olan verilerle vücut buluyor. Viggo Mortensen dehasının ete kemiğe büründürdüğü bu karakter, "rüya"dan kaçırdığı altı çocuğuna -doğanın bütün nimetlerini de arkasına alarak- evde karma eğitim veriyor. Ve klasik tabirle olaylar gelişiyor, çocuklar bir şekilde kapitalizmin göbeğine düşüyor, çatışmalar yaşanıyor ve "baba"nın amansız mücadelesi giriyor devreye...

"Müzmin anarşist" Noam Chomsky'nin de ilham kaynaklarından biri kimliğiyle öne çıktığı "Kaptan Fantastik", adındaki süper kahraman işaretlemesini hissettirmesiyle birlikte, meselesine vâkıf ve izleyeni ütopyanın gerçekliğine ikna eden bir film. Her birimizin "devletlerin yalan rüyaları" içinde savrulduğu/savrulmayı tercih ettiği modern çağda böylesi bir hikâyenin varlığı bile nefeslendiriyor bizi. Evet, kaçınılmaz biçimde uzlaşmacı bir yanı da var filmin, ancak bu uzlaşı arayışının aşırı tavizkâr bir tona yaklaşmadığı da bir gerçek. Matt Ross, yazıp yönettiği çalışmasıyla giderek daha da kararan ruhlara bir ışık değneği sunuyor. Bu "kirli" çağda onu takip etmek zor belki, ama umut kırıntılarıyla yolunu bulmaya çalışanlara yeni bir kapı aralayacağını söylemek de mümkün. Avucundaki hap zehirlemez sizi, olsa olsa panzehir etkisi yapar; günahları kanıksayan ruhunuzu iyileştirir, sistem emanetçisine bıraktığınız bedeninizi geri almanızı sağlar. Evet, çok zor ama imkânsız değil, hele ki halkları paralize eden kapitalizmi susturmaksa özleminiz...

Unutmadan, Guns N'Roses marşı "Sweet Child o' Mine"ın duymalara seza çok özel bir yorumu da filme bambaşka bir boyut katıyor, yüreğinizi şaha kaldırıyor...

"Kaptan Fantastik", 11 Kasım'da salonlarda.

GELECEK PROGRAM

Manchester by the Sea

İlk filmi "Bana Güvenebilirsin"e (You Can Count on Me; 2000) ve Martin Scorsese'nin "New York Çeteleri"ne (Gangs of New York; 2002) yazdığı senaryolarla iki kez Oscar'a aday gösterilen senarist Kenneth Lonergan'ın üçüncü yönetmenliği "Manchester by the Sea", ödül sezonunda adından sıkça söz ettirebilecek işaret fişeklerine sahip. Casey Affleck ve Michelle Williams ikilisine ağır bir sorumluluk yükleyen film, Oscar törenindeki yerini alır mı bilemeyiz ama sinemaseverin dağarcığında özel bir yer edinecek gibi görünüyor. Ağabeyinin ölümü üzerine yeğenini kanatlarının altına almak üzere baba evine dönen Lee Chandler'ın (Casey Affleck) hikâyesi, sinemada "insan" arayanların temel duraklarından biri olmaya aday. Kenneth Lonergan'ın karaktere odaklı kaleminin gösterdiği yolda ilerlemekte fayda var; diğer dalların akıbeti meçhul ama senaryonun Oscar adaylarından biri olacağı o ünlü kulislerde dillendiriliyor! Bize de o özel metnin ışığıyla şekillenen filmi merakla beklemek düşüyor...

"Manchester by the Sea", 3 Şubat 2017'de salonlarda.

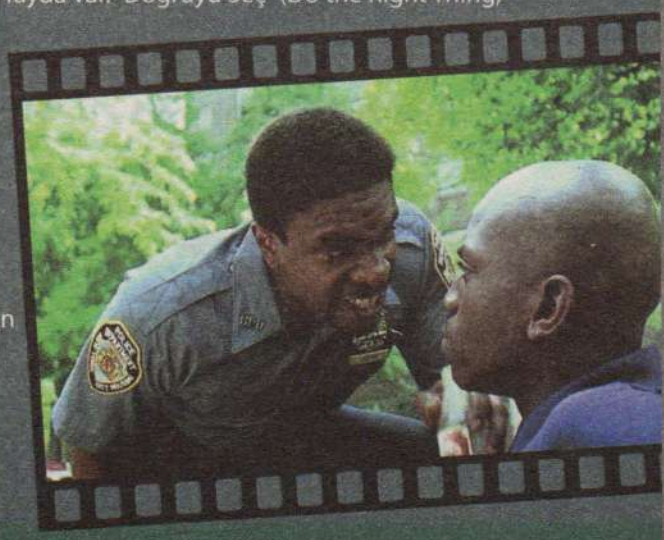
EV SİNEMASI

Torbacı

ABD'nin ilk siyahi başkanı Barack Obama'nın devri biterken, beyazperdede "siyah adamın öfkesi"nin en önemli temsilcisi Spike Lee'nin 1995 tarihli harikası "Torbacı"ya (Clockers) bir pencere açmakta fayda var. "Doğruyu Seç" (Do the Right Thing; 1989) ve "Malcolm X" (1992) gibi başyapıtları geride bırakmış, artık ustalaşma noktasına doğru giden Lee'nin, Richard Price'ın 1992'de yayımlanan romanından yazarla birlikte senaryolaştırdığı "Torbacı", uyuşturucu ticaretinde son ayak olan genç bir torbacının içine hapsolduğu girdabın fotoğrafını çekiyor. Bu fotoğraf, rüya fabrikası Hollywood'un pompaladığı ışıltılı "Amerikan rüyası"nın siyahlar için pek de geçerli olmadığını gösteriyor bir kez daha. Bu rüyadan nasiplenmeyi "beceremeyen" siyahların öfkesinin hem beyazlara hem de kendilerine yönelmesinin yarattığı kıskaç etkisi de net bir şekilde hissediliyor filmde. Kendilerine açık kapı bırakılmayan genç siyahların yöneldikleri tek seçeneğin yakıp kavurucu doğası, bizi de giderek alevin içine çekiyor ve coğrafyamızın gerçekleriyle yüzleşmeye doğru itiyor. Spike Lee'nin filmi, yeryüzünün iyimserlik için pek de doğru bir mekân olmadığını vurgularken, cangılda "tek başına" kalmanın tarifi gibi de duruyor bir yandan.

O tek başına kalma durumuysa öfkeyi sınırlara dayıyor, her defasında duvara toslasanız da...

"Torbacı"nın blu-ray ve DVD'sini raflarda bulabilirsiniz.

YALNIZ DEĞİLSİNİZ, DESTEK VAR!

yayınları

İris, büyükşehrin kalabalığına sıkışmış genç bir kadındır. Sıradan evliliği, sıra dışı bir olayla altüst olduğunda, onu içinde IŞİD'in de bulunduğu tehlikelerle dolu bir yolculuk bekler...

Meltem Yılmaz
DÖRT MEVSİM YALNIZLIK VE BİR KADIN İRİS

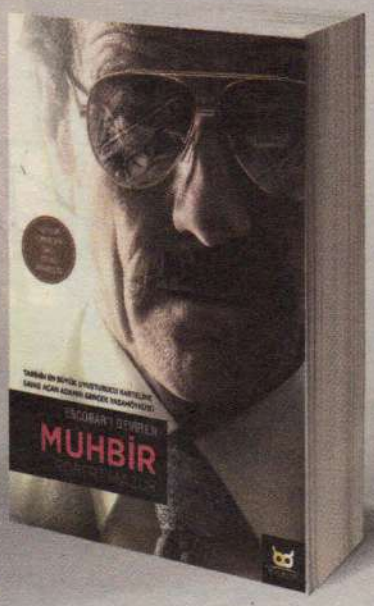
Boğaziçi Köprüsü'nün korkuluklarında, kollarımı iki yana açıp kendimi boşluğa bırakmadan önce tepemde parıldayan güneşe bakıp gülümsedim. Meğer dünyanın son günü ne kadar huzurlu, ne kadar da muhteşem bir eylül günüymüş...

Aybike Ertürk
VOTKA & PERA

DESTEK yayınları

DESTEK MEDYA GRUBU

DESTEK yayınları

Tarihin en büyük uyuşturucu karteline savaş açan adamın gerçek yaşamöyküsü.

Robert Mazur
ESCOBAR'I DEVİREN MUHBİR

Naziler tarafından ailelerinden kaçırılarak uzaklarda yetiştirilen yarım milyon çocuktan biri olan Ingrid Von Oelhafen'in yaşamöyküsü aynı zamanda müthiş bir tarih dersi!

Ingrid von Oelhafen & Tim Tate
HİTLER'İN UNUTULAN ÇOCUKLARI

www.destekdukkan.com
Kitap ve aksesuar satış sitesi

Aksamsefasi

Elif Demirtaş

arif olan anlar

Kalktı yataktan. Her insanın olağan şekilde yaptığı yüzünü yıkama işini olağanüstü bir şeymişçesine yaptı. Herhangi bir işi normal insanların yaptığı gibi yapmak ağırına gidiyordu. O normal değildi çünkü. Ya da olmamalıydı. Belki de normal olmak gibi bir ruh halinden uzaklaşmak için böyle davranıyordu kendine. Dışarısı kan deryasıyken, herkesin ötekini boğazlamak için gerekçe aradığı hayatın tam ortasındaydı. Bir şey yapamamanın verdiği yükü biraz olsun hafifletmek için kendine olağanüstü bir ruh halini daha uygun görmüştü belki de. Ne de olsa duyarlı bir aydın sayılırdı köhnemiş memleketin standartlarında. Hiçbir şey yapamıyorsan bile üzül, kafasındaydı. Üzülmeyi, insan kalabilmek için asgari şart gibi görüyordu. Kaldı ki bunun için çok da zorlamasına gerek yoktu, hakikaten üzülüyordu olanlara. Ama bunun normal bir üzüntü olarak zuhur etmiş olması da canını sıkıyordu. Olağanüstü bir üzülme biçimi bulmalıydı kendine. Öyle sevgilisi terk etmiş, işsiz kalmış, can sıkıcı bir haber almış da üzülmüş olanlarınki gibi sıradan üzülmeler kesmiyordu. Ona yakışan olağanüstü bir üzülmeydi sanki.

Dışarısı kan deryasıyken, herkesin ötekini boğazlamak için gerekçe aradığı hayatın tam ortasındaydı.

Bu arayışın bir kaçış yolu olduğunu düşünmüyor değildi. Ama hiçbir şeyden kaçmadığını ve kaçmayacağını en iyi o bilirdi. Mücadeleyle, ödenmiş bedellerle geçirilmiş koca bir ömrü kendisine bile sorgulatmazdı. Boş bir gururdan ibaret değildi; gerçekten örnek bir mücadele adamıydı. Hiç kimse değilse bile birlikte eylemlerden eylemlere koştuğu yoldaşları, sorguda ağzından tek kelime alamamış işkencecileri şahitti buna. Bir de klasörde birikmiş takdir belgesi gibi mahkeme kararları.

Okuduğu romanlarda, izlediği filmlerde ne yapardı konunun kahramanları bu durumda? Kahramanlar "biraz temiz hava alırlardı." O da evin yakınındaki parka gitti. Ama temiz değildi hava ya da ona öyle geldi. Acaba yükseğe çıksa daha mı "temiz" olurdu? Kesin öyleydi. Geri döndü. Evin çatısına yöneldi. Duvarın üstüne çıkıp aşağıya baktı. Evet, yukarıda hava daha temizdi.

Hızla bıraktı kendini temiz havadan aşağıya. Sadece bir saniye sonra da geri dönmek istedi atladığı duvara. E şimdi niye böyle hissetti ki? Düşüyordu işte! Bir daha düşünmek istiyordu bu konuyu. Hep öyle yapmıştı hayatı boyunca.

Önemli bir konuda karar vermeden önce ince eleyip sık dokuyan biriydi. İlk defa hiç düşünmediği bir şeyi aniden yaptığı için "ya yanlış bir kararsa" diye tedirgin oldu. Yapacak bir şey yok, olan olmuştu artık. Boş geçirmemeliydi bu anı; üzülmeye karar verdi.

Çok üzüldü kendine. Gerçek birçok üzülmeyi içinde barındıran bir üzülmeydi bu; olağanüstü, müthiş bir üzülme.

Yere çarptığında hiç bu kadar acı duyacağını düşünmemişti. Bu muydu ölüm? Yani şimdi ölmüş müydü koca Arif? Selvi'nin can yoldaşı, biricik aşkı, kocası. Damla'yla Eylül'ün hayat dolu örnek babası. "Evet" dedi kendi kendine: ***"Sen öldün Arif, sen o çatıya çıkarken temiz havanın orada değil de, seni besleyen sokaklarda, seni var eden mücadelenin soluk soluğa üflediği nefeste olduğunu biliyordun. Çatıya çıkarken ölmüştün zaten sen Arif, atlarken değil!"***

Daha havalı bir son cümle yazabilirsin diye kızdı yazara içinden Arif. Yazarın hiç umurunda değildi bu sitem. Zaten sabahtan beri Arif'i öldürmek için fırsat kolluyordu. O Arif bu yazıda illa ölecekti, bu şekilde devam edemezdi. Hem yazarın da yapılacak işleri vardı. Daha kalkıp kuruyan çamaşırları toplayacak, ütü yapacak, toz alacak, yemek yapacak, yetiştirebilirse Galatasaray'a Cumartesi Annelerine gidecek. Cizre için toplanan yardımların paketlenmesine destek olacak, varsa bir basın açıklamasına katılacak, akşam arkadaşlarla iki tek atılacak, cak da cak. Arif yaşasa bunca işin hangisini yapacaktı? "İyi de madem Arif'i öldürdün bari yaptıkların buna değse" diye düşünmüyor da değildi. Sonuçta bir koca Arif kolay yetişmiyor bu memlekette. Neyse bunları sonra düşünecekti. "Siz de biraz Arif olun be kardeşim. Her şey vuruş sayısı sınırlı bir yazıya sığmıyor ki!" deyip bitirdi.

istatistik kafası EĞİTİM

Türkiye, eğitime ayrılan kaynak itibarıyla Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü ülkeleri arasında *sondan 2.* sırada.

"Türkiye'de Eğitim Harcamaları ve Ailelere Maliyeti" raporuna göre; anaokulundan başlayarak üniversiteyi bitirene kadar bir çocuk için ailelerin yaptığı harcama dar gelirli bir ailede ortalama *4* bin *500* lira olurken üst gelir grubunda *668* bin lirayı geçiyor.

4500
668000

Türkiye'de öğrenci başına yapılan yıllık eğitim harcaması ilköğretimden yüksek öğretime 3.514 dolarken bu rakam Avusturya'da 13.189 dolardır.

İlkokullarda derslik başına düşen öğrenci sayısı ortalama 23, ortaokullarda 34, liselerde ise 30'dur.

Liseye devam eden öğrencilerin %32'si açık liseye kayıtlı. Bu öğrencilerin en çok bulunduğu il ise 299 bin 618'le İstanbul.

Milli Eğitim Bakanlığı verilerine göre, 62 bin 333 okul yöneticisinden sadece 6 bin 701'i kadınken, 81 il milli eğitim müdürü içinde sadece 1 kadın müdür bulunmaktadır.

Hazırlayan: Deniz Güldal

Türkiye'de norm kadro ihtiyacı *73 ilde 120 bin 610*.
Atama bekleyen öğretmen sayısı ise *417 bin*. (İzlanda'nın nüfusu: *323 bin*)

TEOG, YGS puan ortalaması, fakülte ve yüksek okul mezunlarının oranına göre;
Türkiye'de eğitim seviyesi en yüksek il Tunceli, en düşük il ise Hakkari.

Kaynaklar: TÜİK, Eğitim-Sen, MEB, İSMMMO

BAŞUCU KİTABIM

DENİZ ÇAKIR

Fernando Pessoa / Huzursuzluğun Kitabı

En sevdiğim yeri:
Tam olarak delilik sayılmaz bu halim, ama delirenler herhalde kendilerine acı veren şeye teslim oluyordur, ruhundaki sarsıntılardan yavaş yavaş zevk almayı öğreniyordur - hissettiklerim de buna pek uzak sayılmaz doğrusu. Hissetmek – ne renktir acaba?

İCLAL AYDIN

Jose Mauro De Vasconcelos / Şeker Portakalı

En sevdiğim yeri:
O çağlarda, bizim çağımızda yani, yıllar önce bir Deli Prens'in, mihrabın önünde diz çökmüş "Budala"nın, gözleri yaşlarla dolarak ikonlara şunu sorduğunu bilmiyordum:"BİRTAKIM ŞEYLERİ ÇOCUKLARA ANLATMAK NEDEN?"
Gerçek sevgili Portuga'm; bunları bana çok erken anlatmış olmalarıdır.
veda!

YEKTA KOPAN

Vladimir Nabokov / Lolita

En sevdiğim yeri:
Bunları şu anda içinde bulunduğum sonsuz acıları yeni baştan yaşamak üzere anlatıyor değilim. O garip, korkunç, delirtici dünyanın, supericiklerine duyulan aşkın dünyasının kaçta kaçı cennettir, kaçta kaçı cehennem, onu belirlemek istiyorum sadece. Güzellikle yırtıcılığın örtüştüğü bir nokta var; bu sınır çizgisini saptamak bütün dileğim, ama bir türlü yapamıyorum. Neden?

BÜŞRA DEVELİ

Fernando Pessoa / Huzursuzluğun Kitabı

En sevdiğim yeri:
İnsanların çoğu hiç üzerinde düşünmeksizin kimseye ait olmayan, sahte hayatlar yaşıyor. Oscar Wilde "İnsanların çoğu aslında başka insanlardır," demiş ve haklıymış. Kimi hayatını arzu bile etmediği bir şeylerin peşinde harcar; kimi ömür boyu istediği, ama hiçbir işine yaramayacak bir şeyleri arar durur; kimileri de kendini kaybeder [...]
Ama büyük çoğunluk yaşadığı için mutludur, kafasını fazla yormadan hayatın tadını çıkarmasını da bilir. Genel olarak bakıldığında, insanoğlu pek az ağlar; inlediğinde ise kendi edebiyatını yaratmış olur.

Akşamsefası

Hazırlayan: Pınar Aksel

Deniz Güldal

Wc ücreti peşindir!

19 Kasım Dünya Tuvalet Günü vesilesiyle umumi tuvaletlerde çalışanlarla konuştuk.

Necmiye Ernes *(Tuvalet Görevlisi-28)*

3 yıldır meyhanenin tuvaletinde haftada 6 gün çalışıyorum. Sigortam da yok maalesef belli bir maaşım da. O gün ne kadar kazandıysam o. Bir lira veren de oluyor yirmi lira veren de, kısacası gönüllerinden ne koparsa. Bir keresinde tanıdığım bir müşterinin doğum günüydü, onun şerefine bana elli lira vermişti. Kışın işler daha yoğun oluyor. Kazancım biraz daha artıyor. Eşim de bir şirkette camcı olarak çalışıyor. ***Bir kişinin kazandığı yetmiyor İstanbul'da. İki çocuk büyütüyoruz, büyütmeye çalışıyoruz.*** Parasını unutanlar dışında bir olay yaşamadım çok şükür. Sarhoş olup sapıtan, kötü bir davranış sergileyenle hiç karşılaşmadım. Temiz olması gerekirken kadınlar nedense daha pis. Tuvaleti temizliyorum, çöpler boş olmasına rağmen peçeteleri yere atan oluyor. Bir şey de diyemiyorsun. Tek şikayetim bu. Bir de mesleğimizi küçümsüyorlar. Küçümsemesinler.

Murat Demir *(Tuvalet İşletmecisi-38)*

30 senedir var burası, ben 4 senedir sahibiyim. Haftada 5 ya da 6 gün çalışıyorum. Kazancım da iyi. Para vermeden geçmek isteyen oluyor bazen. "Yoksa geç" diyorum. Bu işi yapan diğer arkadaşlarımla konuştuğumda hep aynı şikayeti dinliyorum. Kadınlar çok dağınık bırakıyor. ***Bazen bu kadar da olmaz dediğim olaylarla karşılaşıyorum. Tuvalet fırçasını çalmışlardı mesela. Kullanılmış tuvalet fırçasını ne yapacaklar ki?*** Ne işlerine yarayacak anlamıyorum. Sabunluk çalan da var. İstanbul burası her şey mümkün.

Kamil Yılmaz *(Tuvalet Görevlisi-36)*

Haftada 6 gün çalışıyorum. 2-2,5 senedir bu işi yapıyorum. Sigortam ödeniyor. Maaşlı olarak çalışıyorum. Tuvalet pasaja ait. Bazen para vermek istemeyenler oluyor. Yaşlı kartı olanlar kartı gösterip girmeye çalışıyorlar, burada da geçer zannediyorlar. Kadınlar daha pis. Kadınların pislik çeşidi çok. Erkekler öyle değil. Kadınların işleri daha teferruatlı ondan ama yine de çöplerini çöp kutusu yerine dışarı atmalarının açıklaması olamaz. Eşyalarını unutan çok oluyor. Genelde yüzük, telefon unutuluyor. Bulduğumuz zaman teslim ediyoruz. Mesleğimi söylerken çekiniyorum biraz, hatta söylemiyorum bile bazen. Söyleyince bir garip karşılıyorlar. ***Tuvaletçiyim dediğim zaman saygı duymuyorlar. Küçümsüyorlar. Gocunmuyorum ama ben.*** İşim, kazandığım para iyi, benim için sıkıntı yok.

Gökhan Dağıstanlı

sadece sensizlik yalnızlıktır

Şimdi bensiz öl desen, ölmek istemiyorum demem! Ama ellerin benim tuttuğum gibi tutulacak mı; dudakların benim öptüğüm gibi öpülecek mi bilmek isterim. Sonra, belki bunu bilmekten ölüverirm!

Pürüzsüz bir hayalin kahramanlarıydık seninle biz. Alışılmışın aksine kavuşulmuş bir aşk destanı, İstanbul Boğazı'nda rekabetçi bir manzara, mum kokulu gecelerde dokunaklı bir roman dilimi... Gözlerimiz birbirine değmeye görsün, kalabalıklar içinde iki kişilik bir tenha bulup, şiirlerin terkisine, acıdan ırak gözyaşlarımızı dolduruyorduk. Ne aşktı bizimkisi be! Kaçamak misafir bakışların, kıskançlığın kıyısındaki duası, kavuşulmuş en güzel meyhane şarkısıydık. Öyle sarılırdın ki boynuma, iliklerime kadar huzur dolardım. Düşünürken seni, kendimi toprakta unuturdum. Doğan güneşin rengine taş çıkarırdı saçların. Gözlerin zümrütleri hasedinden çatlatırdı. Ben hiç görmemiştim senden önce; Tanrı'nın tatminsizliğine denk gelmiş güzelliğine kuşlar bile cıvıldardı.

Bir acelen vardı senin hep, bir koşuşturman, bir telaşın... Belki hayattan kaçıyordun, belki insanlardan. Sokakların hep dar geliyordu sana. Dizlerime uzandığında duruluyordun. Ellerim saçlarında yanarken, yumuyordun gözlerini, bir kaçamak dinleniyordun. Belki de haklıydın, kim bilir. Islak bir serçe gibi aşkımın kuytusuna saklayamadım seni. Çekip çıkaramadım şu dayatılmış sistemin telaşından. Hoş, beni kim çıkaracaktı ki. Bir yanım sevdaya, bir yanım yalnızlığa dönük değil miydi sanki hep? ***Zaten hayatın kendisinden bile köşe bucak kaçtım da bir senden kaçamadım ben***.

Demir parmaklıkların arkasından buluşan parmaklar gibiyiz. Aklıma dokunuyorsun ama hasretimi dindirmiyorsun.

Peki sen anahtarları başucuma bırakıp, yaşamın tadını tuzunu ardına katıp, beni kime teslim ettin? Bahçeme, hangi ara diktin bu hasret ormanının fidanlarını? Saplanıp kaldım hatırana. Dünyamın düzeni bozuldu; köpeklerin gözü korkuyor kedilerden; bir karınca basıyor ayağıma yuvasının yanından geçerken. Düşlerinde sıçrayan göğsünü yatıştıran ellerimi, zincirlere vurdu bu pervasız gidişin. Daha vermemişken son nefesimi, kimsesiz bir ölüm yonttun bana hasret ağacının gövdesinden. Huzurundan aldığım ilhamlarımı çaldı yokluğun; sayfalarım boş, şiirlerim dizesiz, şarkılarım notasız kaldı. Artık yalnız minör akorların dağladığı, sevişmelerimizin, saatlerce bakışmalarımızın refakatçisi şarkımız ağlatıyor evimin duvarlarını. Ölürsem aklının ucunda olsun, gözlerimle ıslattığım dudaklarımın mırıldandığı bu şarkı. Ağaç kadar sessiz hayalin bile, bir çiçek kadar güzel. Yalnızlığın gövde gösterisi bir gecenin üstüne, öpüşmemize ramak varmış gibi atıyor kalbim. Dilsiz bir sessizlik; atıyorum kendimi sokağa. Gecenin umurunda değilim ve yağmur avutmuyor çatlayan dudaklarımı. Umudumun ayak sesleri gibi, şu aheste uzaklaşan. Yerin çaresizliği boğazımı sıkıyor, heyhat göğe kaçıvermek de zor. Benim tek dikili ağacımdın sen. Hep yokluğundan karbondioksit baskın akşamlarım. Bu izmarit kokuları da hep yokluğundan. ***Şu hasretin son şairi ben olsam da hiç olmazsa gönlüne ulaşmaya gücüm yetse satır aralarından.***

Hiç sırası olmayan bir hasret bu, bir sonbahar ulağı kadar mahcup. Öyle bir mevsim ki senden kalan, dışarda bir tabutçu dükkanı matemi var. Bir uğultudur başladı penceremde. Sokağın zifiri sessizliğini delerek, ağaçların örtülerini süpürüp dağıtıyor rüzgar. Yaprağın daldan kaçmaya hevesinin suç ortaklığında, en hüzünlü aşk bestelerine taş çıkarıyor. Vurdumduymazlığını sevemedim bu mevsimin. Yeniden doğuşu bilsem de bu öldürücülüğünü sevemedim.

Uçsuz bucaksız bir sabırdır şimdi karşımda gece, onca ihanete, onca sigaraya, onca içkiye... Senin için ektiğim çiçek, gözünü yollarına dikmiş. Nicedir şişelere teslim olmuşum, kırmızıya çalıyor gözlerim. Yüzüme kapanıyor yalnızlığın kapıları. Uykularım firar etmiş. Eli kulağında sabah ezanının. Yakar birazdan bu geceyi de güneş, maviye boyanır gökyüzü. Bir can alıcı hasret ışıyor gözlerime. Kan pırıltısı içinde, sensin bu aynada gördüğüm...

Sabahın yamacında durmuşum. Kenarında saçlarının uçuştuğu, akşamında dudaklarımızın kavuştuğu bir denizi sunuyor gözlerimin önüne şu işgüzar hafızam. Bu alacakaranlıkta anmak intihar gibi ama apansız geliyor zümrüt gözlerin aklıma. Demir parmaklıkların arkasından buluşan parmaklar gibiyiz. Aklıma dokunuyorsun ama hasretimi dindirmiyorsun. Bir güvercinin ayağından medet uman çaresizliği var sana yazdığım her aşk mektubunun. Geceler bitiyor da bir selamı esirgeyen kaçışın bitmek bilmiyor. Ben zaten rüzgar içinde yaşadım günlerimi. Şimdi hiç ölümü tatmamış bir ölüyüm; bakışlarım donuk, ellerim soğuk. Bir fedakarlık gibi haddini aşıyor sana olan sitemlerim. Başka bir deniz, daha başlamadan buharlaşır artık ateşimde. Mavi bir hasret soluklanır evimin yokuşunda. Don Kişot'a sırtını dönmüş bir değirmen gibi umursamaz bir yalnızlık kalır bana. Gün doğmak üzere artık. Belki de, insanın gününü gün etmesi en iyisi, ben de biliyorum ama ne yaşamaya vaktim var, ne hayatına vakfedeceğim bir şiire kafiye aramaya.

Bilirsin sevgilim, umut aşka, cesaret yalnızlığa kardeştir. Belki yaşayacağımız bu sonuncu kışımız. Bana ya umut ver ya cesaret. Şimdi bensiz öl desen, ölmek istemiyorum demem! Ama ellerin benim tuttuğum gibi tutulacak mı; dudakların benim öptüğüm gibi öpülecek mi bilmek isterim. Sonra, belki bunu bilmekten ölüverirm! Çünkü Tanrı, dört gözle benim gibi yalnızları beklemektedir...

"Acılar çekiyoruz. Acılar nefretleri, nefretler yıkımları getiriyor. Hayatlar tel tel dağılıyor paramparça oluyor. Ama kimi zaman yaşanan bir felaket büyük bir mutluluğun kaynağı olabiliyor. Bir çocuğun ağzından dökülen kırık dökük sözcükler mucizeye dönüşebiliyor. Yaşanan onca mağlubiyete rağmen."

GÖNÜL YARASI / 2005
Yönetmen / Senarist: Yavuz Turgul

İllüstrasyon: Burak Ağdemir

Erhan Karadağ

a2

Devenin "Nerem doğru ki" diye cevap verdiği bir soru var ya hani boynunu merak edenlere; hakikaten haklı deve, kendisini biliyor. İyi de hiç mi bir yeri düzgün olmaz arkadaş..!

Tahsin kimya öğretmeni, iki çocuğu var. Öğretmenler odasında arkadaşlarıyla dertleşiyor; tahmin etmek zor değil, konu açık: "Yetmiyor arkadaş..." Okul masrafları, evin ihtiyaçları derken iki maaş da girse eve olmuyor. Ek iş yapıyor, ek dersler veriyor yine de zor, ay sonunu göremiyor. Oğlan sınıfı geçmiş, okullar açılmış, geçen yıl verdiği bisiklet sözünü tutamamış daha.

Aynı semtte, iki durak ötede başka bir ev. O evdeki telaşın nedeni de iki teker ama onlarınki motorlu iki teker. Zeynep çocuk yaşlarından beri motosiklete biniyor, biniyor çünkü babası da motorcu ablası da. 12 yaşında o da motokros yapmaya karar veriyor ablasının peşinden. 50 cc ile başlıyor, trafiğe kapalı alanlarda, toprak parkurda, pistlerde almadık ders bırakmıyor. Her hafta sonu çıkıyor o motorun üzerine. Kaskıyla, dizlikleriyle koruma kurallarını da hiç ihmal etmiyor elbette, edemez zaten ev halkının gözleri üstünde.

Zeyno geçen ay 18 yaşını bitirdi ve motosiklet ehliyeti için sürücü kursuna başvurdu. A2 ehliyet sahibi olmadan motor sürmek, trafiğe çıkmak mümkün değil. Trafik kuralları ve motosikletle ilgili teknik bilgileri içeren yazılı sınavı geçti, sıra direksiyona geldi. Yılda üç bazen dört kez yapılan sınavları biliyorsunuz ya da otomobil ehliyeti için yapılanları iyi biliyorsunuz diyeyim. **Direksiyona geçersiniz; sınav komisyonun üyeleri yani "geçtin-kaldın" diyecek kravatlı arkadaşlar arka koltukta oturur ve izler. Yalandan koltuğu düzeltiyormuş gibi, aynayı kendine göre ayarlıyormuş gibi yapar, emniyet kemerini takıp sola sinyalini verip çıkarsınız yola.** Motoru stop ettirmeden ya da sınav heyetinin elindeki çayı üstüne döktürmeden kalkış yaparsan çok güzel... Tur atar gelir, bir de geri geri park ederseniz; çok süper. Beş-on dakika içinde anlaşılır sınavı geçip geçmediğiniz.

Motosiklet ehliyeti için direksiyon sınavı nasıl dersiniz? O biraz değişik. Heyet arkanıza geçip oturmuyor, trafiğe kapalı bir alanda siz kullanıyorsunuz, onlar izliyor. Kukaların arasından geç, sekiz çiz, engelden kaç, metal platformda düz sür gibi talimatlar. 4 tekerlek, 3 tekerlek fark etmez, elektrikli pilli vs. kullanacağınız araç fark etmiyor, sınava 2 tekerlekli ve vitesli motorla giriyorsunuz.

Pazar sabahı Zeynep'le babası erkenden sınav yerine gidiyor. Motosikletler hazır, sınav heyeti hazır, adaylar heyecanlı, bir aksilik var; hava yağmurlu. Sıra Zeynep'e geldiğinde yağmur yerleri iyice ıslatmış ama sorun yok, sınav heyetinin istediklerini tek tek yapıyor Zeynep. Metal bir platform var, ıslak; orada takılıyor, daha doğrusu duruyor. "Kayabilir burada" diyor. Sınav heyeti "Devam et" diyor, ve motor kayıyor, stop ediyor Zeynep'in de tahmin ettiği, bildiği gibi... Babası da hocalar da müdahale ediyor, "Beyefendi burada kayar, çok normal, hava yağmurlu, araba değil ki bu" diyorlar ama anlatamıyorlar. İki tekerin motor gücüyle ayakta durduğunu, o gücü kullanırken de zemin uygun değilse kayabileceğini hesap edemiyor heyet. Elindeki "talimatname"yi göstererek "Kaldın" diyor.

Babası isyan ediyor Zeynep'in, "Hocam, bu çocuk sporcu, 10 yaşından beri motor üstünde. Ben de kullansam kayar burada" diyor.

"Bir dahaki sefere artık."

"Nasıl bir dahaki sefere hocam?"

Hoca, bir yandan eleştirilere hak veriyor olmalı ki, sonraki adaylar için o metal etabı yaptırmıyor, sıradaki adayı izliyor.

Milli Eğitim Bakanlığı'ndan sertifikalı komisyonun işi yoğun, ricalara tepkilere kulak asmıyorlar fazla. Daha sınava girecek onlarca sürücü adayı var; seri üretim "sen geçtin – sen kaldın" yapacaklar.

Zeynep de babası da ısrarlılar, haksızlığa da o tutuma da dayanamıyorlar bir daha gidiyorlar sınav komisyonunun yanına. "Binin bu motora ve siz çıkın o metalin üzerine, bakalım yapabilecek misiniz?" diye. Cevap veriyor motosiklet ehliyeti veren hoca: "Ben bilmiyorum ki motor sürmeyi!"

"Hocam siz motosiklet ehliyeti veriyorsunuz ama. Nasıl olur?"

"Ben öğretmenim kardeşim. Bu benim hafta sonu işim."

Ne öğretmeni olduğunu söyleyeyim; Kimya öğretmeni. Hani oğluna söz verdiği bisikleti almak için ek işler yapan Tahsin Hoca, hani öğretmenler odasında arkadaşlarına dert yanan "Yetmiyor arkadaş" diyen Tahsin Hoca var ya o işte. Yani hayatında motosiklet üstüne binmesen de Milli Eğitim Bakanlığı'ndan küçük bir seminer al, hafta sonu günlüğü 200 liradan motosiklet öğretmenisin.

Bu mevzuda ne hocanın gerçek adı Tahsin, ne de kızımızınki Zeynep. Zaten bu ne onun hikayesi, ne de Hoca'nın. Bu gerçek öykü, galiba bıkmadan usanmadan deveyi haklı çıkarmaya çalışan koca bir devletin hikayesi.

Levent Erden

kimsenin bilmediğini bilmek

Her şey bir anda oldu. Baba da, oğlu da küçülmeye başladılar. Küçüldüler, küçüldüler, toplu iğne başı kadar oldular. Az önce içinde yattıkları yatak, Himalayalar gibi duruyordu.

Oğlanın, babanın anlattığı masallara bağışıklığı artmaya başladı. Kırmızı Başlıklı Kız'ı ormanda karşılayan James Bond smokini ve elinde çift zeytinli martinisiyle kurt, bazen Spiderman'den yardım falan da istiyordu ama yine karakterler herkesin bildiği karakterlerdi. Zavallı çocuk, bütün babalar bu masalları böyle anlatıyor zannediyordu!

"Bana kimsenin bilmediği bir masal anlat!" Babanın karın boşluğuna Mike Tyson yumruğu gibi inen bu cümle, aylardır görece kolay uyutabildiği veletin birinci kareyi dönüp cin gibi olmasının ilk alarmıydı. Bütün müşteriler gibi o da farklılık istiyordu. Baba cümle âleme bunları söylerken, gol içeriden, kendi müşterisinden geldi. Müşteri her zaman haklı olmasa bile bunun babaya hiçbir faydası yoktu. Bu müşteri tatmin edilmezse ne olacağını iyi biliyordu: Uykusuz, mızıltı dolu geceler; kalkılamayan, okula gitmek istenmeyen sabahlar; zor başlayan gün!

Kimsenin bilmediği! Bize ait! Bana özel! "Hadi yaa, az ye de uşak tut!" diyemezdi, çocukluğunda bu lafları çok söylemiş olsa dahi. Kendi söylediği, öğrettiği şeylerden oluşan talebe, yine aynı yöntemlerle cevap vermeliydi. Kendini aşmalı, yenilik yapmalı, en azından niyetini göstermeliydi. Dezavantajı avantaja çevirmeliydi.

Baba bu özgün masal işini kendine de bir eğlence haline getirmeye karar verdi. İçinden, "Yar bana bir eğlence medet amaaan aman, diyerek semai söyleyip sahneye dönen Hacivat gibi!" diye geçirdi. Çocukluğunun televizyonsuz dünyasında Ertuğrul İmer, Korkmaz Çakar gibi üstatların olmayacak sesler yaratarak durumu yaşatabildiği Radyo Tiyatrosu, Arkası Yarın gibi, ona duyduğunu görebilme alışkanlığı kazandıran radyo günlerine döndü. Çocukluğundaki radyosu, içindeki lambaların ısınması için, açıldığından ancak 10 dakika sonra cızırtılı ses verebiliyordu. Baba, anında konuşmalıydı. Başucuna bilmem hangi oyuncaktan kırılıp kalmış tef, selofan kağıt ve farklı ses çıkaracağını umduğu bilumum ıvır zıvır yerleştirdi. Oğlunun göremeyeceği şekilde...

Oğluna yatması gerektiğini söylediğinde, önce "10 dakika daha" pazarlığı, sonra "5 dakika daha" ve hemen ardından sadece zorda kaldığında söylediği "Lütfeeen" ritüellerine başvuruldu. Baba da tatlı bir kreşendoyla "Hadi ama"larını tekrarladı... ***Ve beklenen pazarlık sorusu geldi: "Bana yepyeni, kimsenin duymadığı, bilmediği, bir masal anlatacaksın ama!" Sonra da inanmaz inanmaz "Değil mi?" sorusu... Baba kendinden emin gibi göstermeye çalıştığı sesiyle "Görürsün" dedi.*** Meraklandırma, heyecan, gerilim!

"Görürsün" demişti demesine de ne görüleceğini baba da bilmiyordu. Çok Oscar'lı Avcı filminin sonlarında, daha tüysüz bir çocukken Christopher Walken'ın canlandırdığı genç askerin Vietkong'la oynadığı, o dönem pek etkilenmiş olduğu Rus ruleti sahnesi gözünün önünden geçmişti. Orada da gerçek mermiyle oynanıyordu, burada da! Birinci tetik boş düşse bile, ya sonrakiler?

Ama baba için de eğlenceli bölüm, bu Rus ruleti durumu oldu. Bir yerden başlayabilirse gerisi gelirdi. Başlayacağı yer için de kendine sürekli, bu yaşta bile ilham veren kaynağı kullanıverdi: Oğluyla babası taaam yatmışken, ayak uçlarına bir tavşan geldi. Pek şık giyinmişti. Sürekli köstekli saatine bakıyordu. Acelesi var gibiydi. Telaşlıydı. Sürekli çevresine bakıyor, bir şeyler aranıyordu. Soruverdi yatakta yatan babası ve oğluna: "Alis'i gördünüz mü? Görmüş olmanız lazım. Nasıl görmezsiniz!" Telaş! Bir süre daha her yere ama her yere baktı. Umutsuzdu. "Gitmem lazım, geç kaldım" dedi. Sonra yataktaki babasıyla oğluna baktı. ***Bir umut sordu: "Bunu ona verebilir misiniz?" Burunlarına doğru soktuğu parmaklarının arasında küçük bir şişecik vardı. Mantar tıpalı.*** Yatakta doğruldular. Şişeye baktılar. Tavşanı tanıdılar. Benny! Alis'in tavşanı. Kendi odalarında! Tam karşılarında!

Buraya kadar her şey yolunda gitti. Kahramanlar tamamdı. "Babası ve oğlu" hikaye nasıl giderse gitsin, kişiye özel, biraz gayretle özgün oluyordu. Babanın taklit ettiği tavşan sesi fena sayılmazdı. En azından kabul görmüştü. Etrafı aramalar sırasında hışırdayan selofanlar, saate her baktığında vuran tef, hikayeyi daha içinde yaşanır hale getiriyordu...

"Bunu ona verin lütfen. Çok önemli. Verirsiniz değil mi?" Oğlu minik şişeyi minik ellerine aldı. Üzerinde hiçbir şey yazmıyordu. İçinde bir sıvı vardı sadece. Tavşan köstekli saatine bakarak uzaklaşırken, birden durdu. Babası ve oğluna döndü. "Gelmezse siz için. Mutlaka için. İçilmezse neler olur, ben bile bilmiyorum" dedi ve geldiği gibi kayboldu. Babası ve oğlu donup kaldılar. Oğlu merakla oynarken şişenin mantarını çıkarıverdi. "Yapmaaa!" demeye kalmadan. İkisi de birbirine baktı. Ani bir kararla içindekinin yarısını bir dikişte içiverdi oğlu; hemen arkasından oğlunu hiçbir zaman yalnız bırakmayacak babası kalanını dikti, içti.

Her şey bir anda oldu. Baba da, oğlu da küçülmeye başladılar. Küçüldüler, küçüldüler, toplu iğne başı kadar oldular. Az önce içinde yattıkları yatak, Himalayalar gibi duruyordu. Oğlu birden duvara dayalı resmin arkasındaki minicik bir deliğe girdi, babası da arkasından...

Böylece, beş sene boyunca, oğlu her gece bölüm numarasını söylediği için hep takip edilen, 1093 bölüm sürecek, başı olan ama sonu hiç olmayacak "Babası Oğlu" masalı başladı!

sadece 6 kelime

bir hayatı 6 kelimeyle anlatabilir misin?

KAFA, her ay okuyucularından gelen
6 kelimelik kısa öyküleri yayınlıyor.
Siz de altikelime@kafadergi.com adresine
6 kelimelik hikayenizi gönderin, "sadece 6 kelime"
başlığı altında imzanızla yayınlayalım.

"Eskilere dokunma,
toz tutmuştur"
dedi annem.
Asena İrem Çimentepe

Gözümün içindekini
gördü, usulca
çekildi kadın.
Nurullah CAN

Biz kirli sepetine atılmış, temiz
çamaşırlardık.
Ahmet Mızrak

Bahar gelmeden önce bir
kış geçireceğiz.
Burak Doğan

Durumumuzu anlatan bir
şiir henüz yazılmadı.
Merve Avşar

Evreni, bir gün şen çocuklar
yönetecek.
Seçil Ceylan

Nemli gözlerinde
anlatamadığı kelimeler
buharlaşmaya başladı.
Yaşar Kemal Ağaoğlu

Özgür olan buluttu;
herkes kuşa özendi.
Zeynep Edizer

Ölmekle girmiyorsun
mezara. Kimisinin
mezarı gökyüzüdür.
Mücahit Gezen

Kimse salyangozları ezmek
için çıkmaz evden.
Ömür Sezer

Binalar tırmanıyordu,
çocukluğumda tırmandığım
ağaçların yerinde.
Yusuf Can

Nefesimi, uyuyan
babamın nefesine
uydurmaya çalışırdım.
Nilüfer Orhan

#6KelimelikHikayem

KAFA yaşında 2

İKİNCİ YILA
ÖZEL CİLT

12 SAYI
BİR ARADA

www.kafa.com.tr

Sipariş ver, kapına gelsin!

2. YILIN
KAFASI

12 SAYI BİR ARADA

KAFA

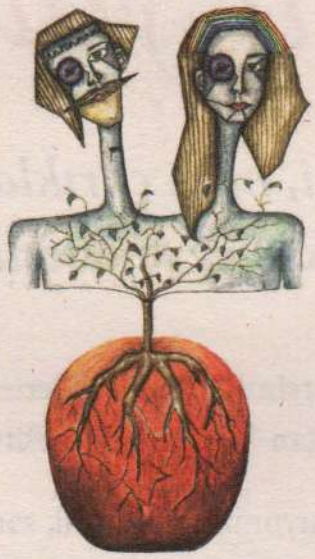
okuyucu kafası

Sen de yaz KAFA'ya...
Yayınlansın önümüzdeki sayıya!
bizeyazin@kafadergi.com

Özge Yazıcı

ölüm gibi bir şey

Derin ve aniden atılan bir jilet darbesi gibi "sanırım ben yapamayacağım" dedin. Kusursuz bir giriş.
Felç geçirmek buna benzer bir şey olmalı. İnsan geçmişle geleceğin arasındaki o "şimdi"de kalıveriyor. Habersiz çekilmiş bir fotoğraf karesi gibi. Ensemde bir yanma, flaş orada patladı.
Çatalları çamaşır suyuna bastırdım daha parlaklar artık, yoldan bir kedi geçiyor çok yavaş, sonra duruyor, aniden geldiği yere hızla dönüyor, karşı apartmanın pencerelerinden birinin ışığı yandı, balkonunda çiçekleri olan daire galiba. Bu anda sıkıştım, biri albümü çevirsin.
Hastane koridorunda olmak ne fenadır şimdi, kan veriyor olmak, ya da ölüyor olmak bir yerlerde bok yoluna. Başkalarının kederi insanın dermanı bazen. Bencillik felci azaltıyor. Sigaranı yaktın. Düşünüyorsun.
Şu "Ben galiba yapamayacağım." "Yardım et" mi demek , "Beni bırak, sen devam et" mi," "Beni bırakma çünkü şu hayatta hiç bir şey yolunda değil" mi? Bilmiyorum.
Çayını karıştırıyorsun, başım dönüyor, yutkunuyorum. Yutkunamıyorum. Dışarı bakıyorum. Kediyi arıyorum, yok. Işıklar sönmüş. Gözlerimi oyalayacak hiç bir şey yok. Sana bakıyorum, anlıyorum. Geçmişten şimdiye geçemiyorsun.
"Ne yapabilirdim?" diyorsun bir şey arar gibi. "Sahip çıkmalıydın."
Demedim."Bize inanmıştım." diyebildim.
On beş dakika önce baş aşağı olmuş bir dünyayı iki kelimeye sığdırabilmenin mümkün olduğuna şaşırarak. Ensemdeki yangın bacaklarıma iniyor.
"Ne yapabilirdim?" diyorsun yine ellerimi tutarak bu kez, bir tablonun çerçevesini takar gibi.
Soru işaretini kanca yapıp asıyorum duvara. Duvara bakıyorum, duvardaki tabloya. ***"İnsanlar yaşamaya devam edecek" diyorum kendi kendime. Bu tablodaki gibi güzel bir kafede oturacaklar.*** Bir çay söyleyecek biri, diğeri sütlü kahve. Sonra eğilip sağ tarafı eğrilmiş gömleğinin yakasını düzeltecek kadın adamın. Saçını kulağının arkasına atacak. Gece yarılarına kadar çalışmaktan kan oturmuş yorgun gözlerine korkmadan bakacak.
Hep aynı yeri dökülen sakalını uzamışlarla kapatacak. Bıyığının kenarına bulaşmış yemeği silip yerine bir süredir onun için sakladığı gülücüğü konduracak. Aynı tabakada aynı sarma tütünleri görmekten mutlu, gözlerine gülerek bakacak adamın. Uzaklardan duman sesli adamın yemyeşil şarkısı çalınacak kulaklarına: "yüz aynayı affeder."
Sonra biri bir yerlerde bir tarih atacak altına tablonun. On aralık iki bin on altı.
Sonra yoldan bir kedi geçecek çok yavaş, karşı apartmanın pencerelerinden birinin ışığı yanacak, şarapçı, duraktaki yatağında günün ilk ışığıyla gözlerini açacak. Hayat, böyle, hiçbir şey olmamış gibi devam edecek. "Ölüm gibi bir şey olacak ama kimse ölmeyecek".

Buket Koyuncu

#kafadergisi ayın fotoğrafı @ulass.ozgurr

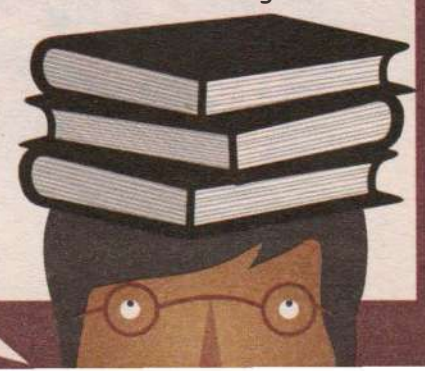

Elif Alakoyuncu

Mert Birand

sessiz sedasız

silüetler vardı hafızasında puslu caddelerden kendisine geldiklerini sandığı iğrenç kokulu, yapmacık masumluklarını omuzlarına atmış renksiz kıyafetli insan silüetleri. sık sık içine düştüğü sebepsiz karamsarlıklarını betimler gibi yürüyorlardı ölüye yakın suratlar, ayakları görünmüyordu. belki de en saf yerleri ayaklarıydı ve bu yüzden görünmek istemediler. cumartesi gecesinin meçhule yolculuğu başlıyordu paslı ruhlarla bezeli buram buram alkol kokan sarhoş pavyonların dolmaya başlamasıyla ve kirli kaldırımlarda müşterileriyle pazarlığa tutuşmuş hayat kadınlarının kaba saba haykırışlarıyla. o da mı pazar sabahının ilk saatlerini omuzlarına binen yükleri bacak aralarıyla taşıyan kadınlara para sayarken geçirecekti. ***izmarit ve yalnızlık kokan mekanlardan hoşlanırdı eskiden beri, ama neydi bu geceki kasvet? üstüne üstüne yürüyen siyah insanların sessiz gözdağlarını göğsünde hissedişi nedendi?*** evden çıkmadan dibinde kalan rakıyı sek yuvarlamıştı da geçirmemişti bu sefer korkularının ona adım adım yaklaştığı hissini. ceplerini yokladı, bi bira aldı köşe başındaki tekelden. yarın sabah uyanmayacağını bilse meteliksiz kalmayı göze alabilirdi ancak... birasını çakmağının arkasıyla açarken belli belirsiz geçirdi aklından okumayı sökmeye başlayan çocuk heyecanıyla baştan sona tekdüze kelimelerle ve tebessüm ederek ve pişmanlık duyarak.
- yaşamak emeklemek gibiydi, yürümeyi öğrenince emeklemeyi özlüyor insan.
şair mi oluyordu sarhoş mu düşünmek istemeden birasından uzun soluklu bir fırt aldı. ilk adımlarını atarken konuşmadı kendi kendine, kaldırım taşlarına odaklandı. arka cebinden tütününü çıkardı çömelip bi sigara sardı. sigarası birasına karışıyor, zihni kaldırım taşlarından kurtulmak istiyordu.
- 'neden yaşıyorum ki sanki ?' diye düşünür gibi göründü sanki herkes 'neden' sorusunun cevabını biliyormuş tek aptal kendisiymiş. gecenin kalabalığı doruğa ulaşmış, hayat kadınları pazarlığa hız vermiş, garsonların koştururken kırdığı bardakların sesleri sokakta yankılanıyordu. ***yıldızları izleyecek delik aradı binaların arasında, bulamadı. şair olmak da kolay değildi sarhoş olmak da anladı.*** hep bi mekan arıyordu kendine, içeri girer girmez aklından geçen içkiyi önüne getirebilecek bir barmen. bulurdu belki, yeterince arasaydı.
- kendilerine sunulan hayatları yaşayanlar mutludurlar çünkü mutluluk nedir bilmezler.
var olan bir hayatın tam ortasına doğmuştu. ufkunun sınırlarını bilmiyordu ancak en nihayetinde sonsuz olmadığı açıktı. günler, mevsimler bile kalıplara bürünmüşken kırmaya yeltenemiyordu varlığından emin olmadığı sınırlarını. düşünceleri döndü dolaştı hayat kadınlarında kaldı. ısınmış birasının son fırtını mide bulantısını kendinden saklayarak dikti. en sevdiği şeye, kendisine bahsetmeye bile yeltenemediği ne varsa gelip binmişti işte tüm varlığına. buzdolabından rakıyı çıkardı iki tek attı alelacele. cumartesi gecesi onu bekliyordu.
hayat kadınları, kırılacak bardaklar, köşe başındaki tekel... şair olacaktı, sarhoş oldu.
üstelik ayakları bile görünüyordu...

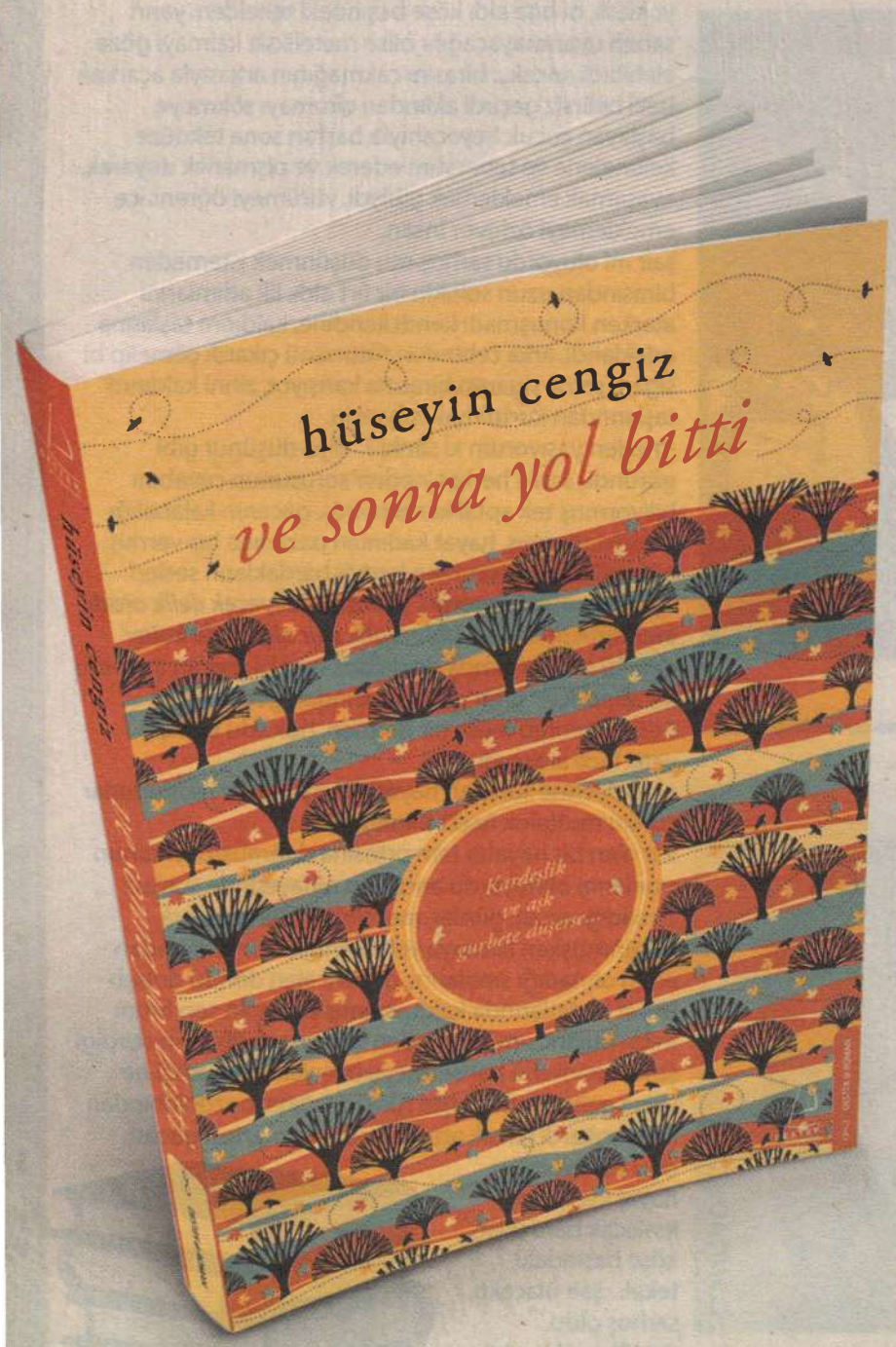
hüseyin cengiz

ve sonra yol bitti

Tarihin kanlı ayak izlerini, ham çarıklarıyla yola düşenlerin silmeye çalıştığı, aşkın ve kardeşliğin hikâyesi...

Muhacir olmaya zorlanmış Ermeniler, Dersimliler ve Türklerin hikâyesini aşk, kardeşlik ve özlem duygularıyla örülü şahane bir kurguyla anlatan "Ve Sonra Yol Bitti" duygulu bir tarih ve göç romanı...

Yol ve yolculuk, romanda yeniden anlam kazanıyor. Akıcı bir dil, sarsıcı olaylar zinciri ve güçlü bir kurguyla Anadolu'yu bütün çıplaklığıyla bir çırpıda okurun önüne sunan "Ve Sonra Yol Bitti", 1915 ile 1950 yılları arasında Türkiye'de yaşanan üç önemli zorunlu göç olayını, iki aşk hikâyesi ekseninde ele alıyor.

Kaçmak zorunda kaldığı köyüne on yıl sonra döndüğünde Firik Dede'nin güneşle ilgili söylediklerini hatırladı. *"Başımıza geleni sorma oğul, bir karanlık dönemdi. Harami sofralarında yer kapma yarışına girdiğimiz gün zaten kaybetmiştik her şeyi. Cellada kılavuz olma halimizi evliyalarımız da kabul etmemişti. Kabul etmediği içindir ki bize, gidin, ne haliniz varsa görün demişlerdi. Bil ki oğul, bütün karanlıklar kötüdür, ömrüm boyunca şafağa secde etmem bu sebepledir. Çünkü seherin vakti ilk ışığın habercisidir ve bil ki ışıkta leke yoktur. Bilir misin oğul, toprak evlerimizin kapısı neden hep güneşe açılır? Sence bu bir tesadüf müdür? Unutma ki Dersim'in bütün ulu ağaçları gövdelerinde bize yer açmıştı, dağlarımızsa mazlumun sığınma eviydi. Onların kerametinden bir gün olsun şüpheye düşmedim. Ama gel gör ki her sabah kapımızın eşiğini ısıtan o yüce varlığa önce biz sırtımızı döndük, sonra da yol ve erkânı kaybettik. Unutma ki harami sofralarındaki kan lokmasını biz hazmettik ama onlar asla hazmetmedi. Kendi gerçeğine hep sadık kaldılar kısacası. Dersim'in tılsımını biz bozduk oğul ve bedelini de ağır ödedik. Şimdi anlıyor musun neden küstüğümü?"*

Akşamsefası

DESTEK yayınları

Sinan Hamamsarılar

dönere giriş 101

Dünya'yı etrafında döndüren tek yemek!

NASIL BAŞLADI?

•Türkler tarafından icat edildiği tartışılmayan ancak ilk kimin yaptığı muamma olan döner için iki ayrı hikaye vardır.

•Birincisi, Bursalı Yavuz İskenderoğlu'nun "İskender" hikayesi. 1867'den önce Bursa'da sıkça rastlandığı bilinen kuzu ve tandır kebaplarına alternatif olarak, dedesi Mehmet İskenderoğlu ve amcası Sabit İskenderoğlu'nun desteğiyle dik kebap fikri ortaya çıkmış.

•Tandırdan farklı olarak, etrafı açık ve sabit bir alanda etin her yerini pişirmek için onu döndürmek gerekiyordu. Böylelikle "Yavuz Bey'in döner kebabı." söylemiyle 'döner' sözlüğümüze girmiş oldu.

•Diğer bir hikaye ise Kastamonu eşrafından Hamdi Usta'nın, 1860'larda Kastamonu çarşısında ilk döneri sattığını savunmaktadır.

NASIL BU KADAR POPÜLER OLDU?

•Anadolu topraklarında kendine yer edinen, ateş ve etin birleşimiyle oluşan bu yemek zamanla başka şehirlere yayıldı ve ünü tabii ki İstanbul'a geldi.

•Osmanlı başkentinde, sokaklarda uygun fiyata ve bolca satılan bu yemek bir anda şehrin önemli mutfak değerlerinden biri oldu.

•1890 - 1930 yılları arası savaşlar ve mübadele sebebiyle hem Yunanistan'a ve bir umutla Amerika'ya giden bu topraklardaki Rum halkı, yanlarında kültürlerinden pek çok şey götürdüler, döner de bunlardan biriydi.

•Yunanistan'da ve Yunanların elinin değdiği tezgahlarda "Gyro" adıyla -yiro diye okunur, dönmek fiilinden gelir- satılmaya başlanan döner, Amerika'dan Avusturalya'ya, dünyanın dört bir yanına ulaşmış oldu.

•Bu arada sadece Yunanların değil, yine Osmanlı toprağı olan Arap kültürünün de dönere katkısı büyüktür. Lübnan mutfağında Shawarma yani "çevirme" adıyla satılan dönerin, Anadolu'daki atasıyla aynı pişirme tekniğine sahip olduğu aşikardır.

•Meksika'ya gittiğinizde bile sokaklarda yerel adıyla "Al Pastor" denilen döner türevini görebileceğinizi söylesem! Öyle böyle yayılıp sevilmemiş bizim döner!

•1960'larda işgücüne ihtiyaç duyan Almanya'yı bir umut kapısı yapan Türklerin de yanlarında getirdikleri döner, böylelikle tüm Avrupa'ya Attila'nın girdiği gibi hızlıca girmiş oldu.

•Almanya'da şimdilerde hipster yemeği olarak kabul edilen dönerin neredeyse 5 milyar euroluk pazar büyüklüğü düşünülmektedir.

DÖNER HAKKINDA 4 BİLİNMEYENLİ DENKLEM!

•İstanbul'da popüler olan ve kömürle döner yaptığını iddia eden pek çok dönercinin aslında doğal gazla beslenen tezgahları vardır. Sarı borulara dikkat!

•Çorum'da sadece işkembeden takılan döner bulabilmek mümkündür.

•Yurtdışında döner yiyeceklerin domuzla yapılmış olana rastlamak kuvvetle muhtemeldir. Sipariş verirken özellikle tercihinizi belirtmeyi unutmayın.

•Dünyanın en iyi restoranlarından Noma'nın ekibi her cumartesi akşamı servisi bitirip döner yemeye gitmektedir.

Beyti Restoran – Yeşilköy

Beyti Güler'in restoranında yemek yememiş olanların bugüne kadar kaçırdıkları şeyler arasında bir de döneri meşhurdur. Dana tranç ve kuzu boşluk ile hazırlanıp kömürde pişmektedir. İstanbul'un en iyi yaprak dönerleri arasına girmesi bir tesadüf değil.

Dönerci Şahin Usta - Beyazıt

Kimilerinin hayran olduğu, kimilerinin de "bu muymuş o meşhur döner!" diyebilecek kadar sıradan bulduğu Dönerci Şahin Usta'nın döneri dana tranç ve dana kıyma ile yapılıyor. Bu sebepten kuzu boşluk ya da kuyruk yağlı dönerlere göre çok daha az yağlı diyebiliriz. 1969 yılında kendi yerini açan Şahin Usta, dönerli sandviç ve dönerli pideyi ilk yapan kişi olarak biliniyor.

Karadeniz Döner – Beşiktaş

İstanbul'un büfe dönercileri arasında en bilinenlerinden! Her gün kendi dönerini aynasına takar ve ocakçısıyla döneri bitine kadar misafirlerini ağırlar. Kuyruk olmayan saatleri 11:30 sularıdır, o saatte gitmeyen beklemeyi göze almalıdır. Yine dana tranç ve kuzu boşluk formülü ile hazırlanıyor. Şahsen daha tuzlu ve biraz daha yağlı olmasını tercih ederim.

Bayramoğlu Döner – Kavacık

İstanbul'da itibar kaybeden döneri tekrar ambalajladı ve halkın beğenisine sundu. Döner restorancılığı işinde boyut atlattılar. Dana tranç ve kuzu boşluk reçetesi bir kez daha karşımıza çıkıyor. "Bol su ve soya lifi ile tambura atıp ete su çektiriyorlar" gibi bir şehir efsanesine konu olacak derecede nemli döneri hem yağlı, hem sulu, hem de tat olarak beklentinizi karşılayacak cinsten.

Tatar Salim - Ataşehir

Tatarların dönerde söz sahibi olduğu da bir rivayettir. Tatar Salim de aynı Bayramoğlu gibi döner restoranları arasında öne çıkmaktadır. İstanbul'da kuzu oranı en yüksek olan dönerlerden. Dana antrikot, kuzu döş ve böbrek yağının tüm rayihası döneri üst seviyeye taşıyor.

Akşamsefası

NE DEMEK?

heves
Kıçını kaldırıp çalışmadan, bir boka yaramıyor

kasım
Soğuk siren sesi

yuva
Evini kalbinde taşıyanların terk ettiği ilk oda

BABA
Baba dediğin açık bir yara. Kimseye benzemek istemedikçe, en çok babama benziyorum

kahraman
Tek kahramanım Umay Umay

uyku
Uyuyunca geçmeyen yaralar var. Kesik kesik ağlayanlar bunu anlar

benlik
Korku, yüzleşme, en sonunda alışma, sonrası yine korku

tebessüm
Yaşaran ama hiç ağlamayan gözde güzel

KEMAL HAMAMCIOĞLU

palavra
Bir tek aşkta güzel

CAN
Ruhu olmayanda yok

vicdan
İnsana, hayvana, doğaya, en önce de kendi hikayene sahip çıkma meselesi. Hayatla derdi olanın ayak izi

edebi
Çok az, çok çok az

SES
Kıran, yıkan, arada unuttuğun yerden ansızın sarılan

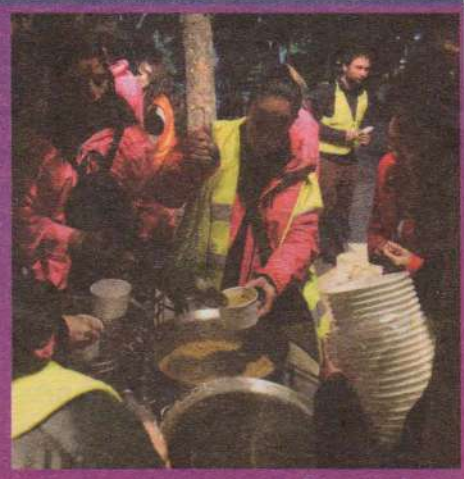
mağlup
Zamanla değişen

VEDA
Birinin vedasında yanında olmak, bir fotoğraf çalmak için

Hazırlayan: Deniz Güldal

Melda Özer

çorbada tuzun olsun

Bir giyim mağazasının kasasında çalışmaktaydı biz tanıştığımızda. Yaklaşık iki sene oldu tanışalı. Kasa işlemleri esnasında o kadar nazik ve içtendi ki, şaşırttı beni bu tavrı. Beklemiyordum doğrusu.
Adını sordum, "Yasemin" dedi güzel bakışlarıyla. Sonra o kısacık zaman diliminde üniversite öğrencisi olduğunu, hem okuyup hem de çalıştığını ve KAFA Dergisi okuru olduğunu öğrendim. Yumuşacık bir kızdı, hayata karşı direnirken yumuşak olmayı başaran insanları çok seviyorum. Çalışan, mücadele eden ama sertleşmeyen. "Gerçek ve içten nezaket beni daima duygulandırır" demiş Meryl Streep. Sizce de çok haklı değil mi?
Yasemin'in karşılaştığımız anda bende uyandırdığı pozitif etki hiç değişmedi. Hissettiklerim beni hiç yanıltmadı. Sık görüşmesek de hep haberleştik ve dergideki yazılarımla ilgili her zaman en iyi eleştirmenlerden biri oldu.
Geçenlerde beni aradı Yasemin ve aktif rol aldığı ***"Çorbada Tuzun Olsun"*** hareketinden bahsetti.
Bu hareketin amacı gayet basit; sokakta yaşayan, kartonların üzerinde uyuyan, görmeden geçtiğimiz, görsek de görmezden geldiğimiz, başımızı çevirdiğimiz evsiz insanlara bir tas sıcak çorba sunmak.
Bu bir gönüllüler hareketi. ***"Evsiz kalmak kimsenin tercihi değildir"*** diyerek el uzatmışlar, kalp uzatmışlar, bir tas çorba uzatmışlar bu insanlara.

Geçenlerde ikinci yıllarını kutladılar. İki yıldır her akşam Şefkat-Der adlı dernekte çorba pişirip el arabalarıyla Taksim civarındaki 3 noktada evsiz insanlara dağıtmaktalar ve şu an yüzlerce gönüllüleri var. Aslında amaçları, evsiz insanlar hakkında bir farkındalık oluşturmak ve onları topluma kazandırmak. Söylemleri ise şu; "Genel tabiriyle evsiz, yani sokakta yaşamak zorunda kalan insanlar, toplum tarafından dışlanmakta ve görmezden gelinmektedir. Toplum tarafından evsiz insanlara madde bağımlısı ya da dilenci muamelesi yapılmaktadır. Sanılanın aksine onlar ne dilenci ne de madde bağımlısıdırlar. Hayatlarını devam ettirebilmek için sokaklardaki çöplerden topladıkları şişeler ve paraya çevrilebilir diğer malzemeleri toplayarak bunları satmakta ve restoranların yemek artıklarıyla karınlarını doyurmaya çalışmaktadırlar."
Peki kim bu gönüllüler?
Her kesimden insan var. Bence misyonları vererek almak. Yani vakit vermek, emek vermek, destek vermek ve karşılığında kalplerinde hissedecekleri huzur ve iyilikle kendilerini ödüllendirmek.
Yasemin'e gelelim yine. Yasemin bir gün elinde iki valizle etrafına bakınan bir kızla karşılaşıyor. Daha önce benzer durumlar yaşadığı için kızın halinden anlıyor ve yanına gidiyor. Adı Ebru olan bu kız, Marmara Tıp'ı kazanıp geldiğini, İstanbul'a yabancı olduğunu ve öğrenci yurdunu aradığını söylüyor. Yasemin elinden geldiğince yardımcı oluyor ve birlikte yurdu buluyorlar. Bir süre de görüşüyorlar. Sonra iletişimleri kopuyor. Aradan bir süre geçiyor. Bir gün çorba dağıtımında karşılaşıyorlar. Önce birbirlerini hatırlayamıyorlar ama sonra ikisi de yaşadıkları karşılaşmayı anımsıyorlar. Ne dersiniz? Belki de bu bir kelebek etkisi. ***Belki de gerçekten iyilik bulaşıcı bir şey.***
Bu önemli farkındalık ve dayanışma hareketini, Oy ve Ötesi, Maçka-Cihangir Forumları, Antikapitalist Müslümanlar, Ateizm Derneği, Adım Adım grubu, Mert Fırat'ın öncüsü olduğu İhtiyaç Haritası grubu vb. gibi birçok grup desteklemekte.
Birçok bağımsız aktivist de bireysel olarak katılıyor bu etkinliğe. Bu arada proje, evsizler için Taksim Mis Sokak'ta kıyafet mağazasıyla kendini geliştirmiş. Etkinlik herkesin dayanışmasına açık. Yani size de açık.
Siz de kıyafet desteği, mercimek desteği, plastik çatal kaşık, karton tabak desteği vb. konularda *"çorbada tuzunuz olsun"* ister misiniz?
E hadi o zaman...

Akşam Gazetesi

Ezgi Cankurtaran

ilklerin kadını: marie curie

Marie'nin yolları hep engebeli oldu. Linçe uğramak belki günümüzdeki kadar hızlı, kolay hatta bir tweet mesafesinde değildi ama Marie "yeterli" sebebe sahipti. Hem kadın hem yabancıydı.

Hikaye nereden başlıyor biliyor musunuz? "Kadın olmak"tan... Hatta yine aynı noktada bitiyor belki de. Ve o noktayı tarif etmeye ancak "vay be" dedirten muazzam kadınlar yetiyor. O kadınlardan birini anlatacağım. Yılmayan, uğradığı her baskının, ayrımcılığın altından kalkan bir bilim kadınını. Gerçi bu sayfaya her ayrıntıyı sığdırmam mümkün değil ama varsın olsun denerim biraz.

1867'de Varşova'da doğdu Marie Sklodowska. Rusya denetimindeki Polonya'da okumasına izin verilmeyen kadınlardan sadece biriydi. Hayatı boyunca sürecek olan mücadelesi daha o zaman başlamıştı. Zorluklar içinde Paris'e gitti, fizik eğitimi gördü. Açlıktan bayıldığı da oldu, soğuktan donmamak için tüm giysilerini üst üste giydiği de. Şans bir yerde yanında olmalıydı. Aşktan yana öyle oldu. Pierre Curie aynı okulda ders veriyordu. Beraber çalıştıkça yakınlaştılar. Kadının azmi, zekası ve bilim aşkı adamı çok etkiledi. Belki de sevgiliye verilmiş en garip hediye Pierre'in Marie'ye verdiğiydi. Yayımlanan son çalışmasının bir kopyası: "Fiziksel Olgularda Simetri: Bir Elektriksel Alanın ve Bir Manyetik Alanın Simetrisi". Kulağa tuhaf geliyor ama bu Marie'nin kalbinin çarpması için yetmişti. Ertesi yıl evlendiler, sonra kızları Irene doğdu. Köhne, baraka gibi bir laboratuvarda geçiriyorlardı vakitlerinin çoğunu. Koşullar zordu ama mutluydular. Hani zorluklar daha da güçlendirir ya, bağları giderek kuvvetlenmişti.

Marie çok çalışıyordu. Doktora tezi araştırması yapacak kadar deliydi hatta. Deliydi çünkü o dönem kadınların doktora yaptığı görülmüş şey değildi. Fransız fizikçi Henri Becquerel'ın "Uranyum Işınları" konusunu seçti. Gece gündüz araştırma yapıyordu. Belki yeni bir element bulunabilirdi. Pierre de heyecanlanmıştı. Hiç düşünmeden kendi çalışmasını bıraktı ve Marie'ye yardım etmeye, bu araştırmaya odaklanmaya başladı. Şaşırtıcı mıydı? Öyleydi.

Ve işte o laboratuvarda yeni bir bilim dalına adım atılıyordu. İlk elementlerini buldular. Adına Marie'nin anavatanından esinlenerek "Polonyum" dediler. Peki bulacakları ikinci element? İşte o bir dönüm noktası olacaktı. "Radyum..." Büyük yankı uyandıran o buluş. Bugünkü radyoterapi yönteminin doğuşu. Kanserin tedavisi genç, yabancı, evli, çocuklu ve para almadan çalışan bir kadının çabalarıyla bulunmuştu. Sonrasında epey para kazanmışlardır diye düşünüyorsanız fena halde yanılıyorsunuz. İhtimallerden biri oydu ama çift geliştirdikleri yöntemlerin hiçbirine patent almadı. Bilimsel buluşlardan kişisel çıkar sağlamanın yanlış olduğunu düşünüyorlardı. Çünkü bilim insanlığa hizmet için vardı. Çalışmalarının tüm ayrıntılarını yayınladılar. Yıllar sonra acı bir şekilde ortaya çıkacak olan ise çalıştıkları elementlerin yaydığı radyasyonun ölümcül olduğuydu.

Marie "ilkler hanesi"nin vazgeçilmez üyesiydi. Doktora derecesi alan ilk Fransız kadın olarak tarihe geçti. Ödüllerin en büyüğü ise 1903 yılında gelecekti. Nobel Fizik Ödülü avuçlarındaydı. Pierre ile beraber layık görüldükleri ödülü, Profesör Henri Becquerel ile paylaştılar. Nobel'i alan ilk kadındı Marie Curie. Ama başarının çok büyük olması bile kadınlara karşı ayrımcı tavra engel olmuyordu. Öyle ki aday belirleme sırasında Marie dahil edilmemişti. Pierre ödülü böyle asla kabul etmeyeceğini söyledi. Curieler Nobel Ödülü'nden sonra ilk defa maddi olarak iyi durumdalardı. Hayatlarına ikinci çocukları Eve de katıldı. Bazen tam da düzene girmişken tepe taklak olur ya her şey... Marie'ye "Pierre öldü" dediklerinde öyle bir şey oldu. Yarım kalmak ne demek o haberi duyduğunda donup kalınca anladı. Sızı...

Derin bir sızı...

Marie'nin yolları hep engebeli oldu. Linçe uğramak belki günümüzdeki kadar hızlı, kolay hatta bir tweet mesafesinde değildi ama Marie "yeterli" sebebe sahipti. Hem kadın hem yabancıydı. Fransız Bilimler Akademisi'ne üyelik adaylığını açıklamıştı. Sağ görüşlü gazetelerin saldırıya geçmesi uzun sürmedi. Bir gazete "Yahudi bu" diyordu. Bir diğeri Nobel'i kocasının sırtından kazandığını söylüyordu. Marie iki oyla kaybetti.

Bitti mi? Hayır bitmedi. Bir kadın en iyi özel hayatıyla vurulurdu. Pierre'in eski öğrencilerinden Paul Langevin ve Marie arasında bir ilişki olduğu iddiası manşetleri süslemeye başladı. Paul evliydi ve dört çocuğu vardı. Galeyana gelenler Marie'nin evinin önünde toplandı. "Yabancı kadın dışarı" diye bağırıyorlar, ellerine ne geçirdilerse atıyorlardı. Nobel ödüllü bile olsan kadın olman kapında namus bekçilerinin toplanmasına yetiyordu işte.

"İlkler" demiştik ya hani, tam da bu ortamda gelmişti bir diğeri. Nobel Kimya Ödülü, tarihin akışını değiştiren, tıpta yeni alanlar açan bu kadınındı. Nobel'i ikinci defa kazanan ilk kişi ve ilk kadın oldu. O da bunun keyfini sürmek isterdi ama "hakkındaki iddialar asılsız çıkana kadar ödülünü alma" bile dediler. Düşünün kadın iki Nobellik buluş yapmış ödülünü vermek istemiyorlar. Bu ne cüretti yahu. Marie hiçbirini dinlemedi. Gitti ve o ödülü aldı.

Fransa ikinci vatanıydı Marie'nin ve bağlıydı ülkesine. 1. Dünya Savaşı patlak verdiğinde her şeye rağmen cepheye gidecek kadar bağlıydı hem de. Uğraşları sonucu yapılan 20 seyyar X ışını istasyonunda savaşta yaralananların vücudundaki şarapnel, kurşun ve kırık kemiklerin yeri bulundu, tedavileri yapıldı. Savaştan sonra destek için iki Nobel ödülü dahil tüm madalyalarını, parasını bağışlamak istedi. Fransa hükümeti ise cephede annesine yardım eden Irene'e askeri madalya verirken Marie'yi görmezden geldi. Hala cezalandırılıyordu. Bir yerde bitmesi gerekmiyor muydu bunun? O yer neresiydi?

Giderek sağlığı bozuluyordu. Bilim için feda ettiği sadece yılları değil sağlığıydı da. Yıllarca çok yakından radyasyona maruz kalmıştı. Marie Curie, 4 Temmuz 1934'te kan hastalığından hayatını kaybetti.

Güzel, güçlü, inatçı kadın Marie... Erkek egemen düzene başkaldıran Marie...

Hiç karşılık beklememişti, kırgınlıklarıyla gitti. Kocası Pierre Curie'nin yanına gömüldü. Cezasının bittiği o yer, kabriydi. Ölümünden 61 yıl sonra çiftin mezarları Fransa'nın Ulusal Anıt Mezarı Pantheon'a taşındı. İlklerin kadını oraya da gömülen ilk kadın oldu. Ve bir de kendi göremeyecekti ama ölümünden bir yıl sonra kızı Irene Joliot Curie de Nobel Kimya Ödülü'nü alacaktı.

Zafer Algöz

sadığh dayı

Ağzında sigarayı yakmasını beklerdik özellikle. Tam yaktığı anda ikram ederdik. Hiç affetmeden alır, "Sonra içecemm gardaşlığh" diyerek kulak arkalarına roket atar mermisi gibi dizerdi.

Asıl adı Sadık Karataş... Ama Ankara Çıbığhlı (Çubuklu) olduğu için yöreye uygun ağızla kendi adını söylerken "Sadığh Ğaradaş" diye gırtlaktan gururla patlatırdı adını. Onu ilk defa 1981 yıllarında Ankara'da görmüştüm. Devlet Konservatuvarı Tiyatro Bölümü sınavlarını kazanmıştım. Cebeci'deki o muhteşem taş binaya öğrenci adayı olarak çok gelip gitmiştim. Ama bu defa okulun ilk günüydü ve ilk günün heyecanıyla sabaha kadar dayımın evinde bir sağa bir sola dönüp durmuştum gün ağarıncaya kadar. Cebeci durağında otobüsten indim ve 100 metre ilerideki konservatuvar binasına doğru yol aldım. Okulun tam ortasındaki havuzlu avlunun kenarından gelene geçene bakmaya başladım... Tanışma ve ilk ders için erken gelmişim biraz. Birden sabahın o saatinde kahkahalarla karışık, okkalı bir küfür patladı taş mektebin avlusunda. "Gel la buraya. Gacma lan götleeeekkk!" Önde bir adam. Hem de ne adam. Koskoca Alev Sezer. Hayran olduğumuz muhteşem oyuncu. İnanılır gibi değil. Okulun orta avlusunda tabanları kıçına vurur gibi dört dönüyor. Arkada onu kovalayan 1.55 boyunda, yaşlı, bembeyaz saçlı, ***ağzının kenarında sönmüş bir sigara. Elinde paspas. Sadığh Dayı. Küfür kıyamet ortalık yıkılıyor. "Gel la buraya götlek!"*** Alkışlar, tezahüratlar eşliğinde bir curcuna... Devamında Alev Sezer'den alınan sağlam bahşiş ve 1 paket sigarayla sağlanan barışma ritüeli. Devamında ikisi sarmaş dolaş tekrar okulun içine dalıyorlar. "Vayy be!" demiştim kendi kendime, "burada müthiş bir eğlence var." Derken tiyatro bölümüne girdim. Sınavlarda tanıştığım sınıf arkadaşlarım var. Bizden büyük sınıflar var. Türk tiyatrosunun büyük adamları, hocalar var. Tiyatro bölümü kalabalığının içinde bir de ne göreyim! Sadıgh Dayı da var. Elinde çay tepsisi kimseyi rahatsız etmeden çay servisi yapıyor... Sabah gördüğüm halinden farklı. Ağzının kenarında duran, yanmış filtre yok. Daha sakin görünüyor. Okulun eskileri onunla ilgili bilgi veriyorlar bize. Sadığh Dayı'nın bölüm başkanı Cüneyt Gökçer'den bile yaşlı olduğunu, okulun ilk yıllarından günümüze kalmış bir demirbaş ve hatta okulun maskotu olarak tescil edildiğini işitiyoruz onlardan. 65 yaşını doldurduktan sonra onu bırakmamışlar. Okulda yevmiyeli olarak çalışıyor. Ayrıca kendine ek gelir sağlasın diye tiyatro bölümünde çay ocağı işletmesine de izin veriyorlar. Okulun cumhurbaşkanı gibi. Dokunulmazlığı var. Paspas ve temizlik yaparken cigara içmesine, türkü mırıldanmasına, sırtı kaşınanlara elinde paspasla "Gel la buraya götleekk!" diyerek okulda tur attırmasına kimse karışamıyor. Hangi bölümün, hangi sınıfın dersi olursa olsun... Çalışma alanlarına sessizce girip boş bardakları toplamasına hiç kimse karışmıyor. Sadığh Dayı öylesine bilgi sahibi olmuş ki, inanılır gibi değil. Adam kuruluş yıllarından beri Türk Tiyatrosu'nun önemli oyuncularının öğrenciliğini biliyor, ailelerini bile tek tek sayıyor, zaman zaman çalıştığımız sınav parçalarına yorumlar yapıyor. "Oğğlumm çoğh bağırıyon valla sınıfta çağacan." ya da: "Sen çok hızlı gonuşuyon bebe tiksiyondan sıçacaaann!" diye yorumlar da yapıyor. İşin enteresan tarafı ilkokul bile bitirmemiş Sadığh Dayı. Tiyatro konusunda bir umman. Sınavlarda kim kalır, kim geçer hemen teşhiste, tahminde bulunuyor ve hiç yanılmıyor. ***En şaşırtıcı tarafı ise tam 50 yıldır pazar hariç her gün okula geliyordu Sadığh Karadaş. Üstelik yürüyerek. Servismiş, otobüsmüş, minibüsmüş hiç birini kullanmadan.*** Tam 50 yıl her sabah erkenden Keçiören'den yola çıkıyor ve Cebeci'ye konservatuvara geliyor, akşam olunca da aynı yoldan eve geri dönüyor. Enerjisine hayran olurduk. Sabah 6'da okula gelir, her yeri paspasla pırıl pırıl yapar, çayını demler ocağın içinde ağzında hep tüten sigarasıyla beklerken görürdük onu... Günde 3-4 paket sigarayla devamlı bardak yıka, çay demle, çay dağıt, boşları topla, paspas yap hiç durmadan... Bunlar yetmezmiş gibi sırtı kaşınanlara koca okulun içinde, elinde paspasla kovalamaca aktivitesi... Sadığh Dayı her gün aynı kostümle gelirdi işe. Lacivert ceket, açık mavi goynek, kravat, açık yeşil süveter, altta gri pantol. Sadece hava kuru soğuk olursa gri kırçıllı palto ve atkıyla dolaşırdı. Kendisi 3-4 paket cigara içerdi ama 2 pakete yakın da öğrencilerden otlanırdı. Ağzında sigarayı yakmasını beklerdik özellikle. Tam yaktığı anda ikram ederdik. Hiç affetmeden alır, "Sonra içecemm gardaşlığh" diyerek kulak arkalarına roket atar mermisi gibi dizerdi. Bu yaşta nasıl böyle dinç, nasıl böyle bir kondisyonu var, gerçekten şaşırırdık. Bir pazar günü parasız yatılı okuyan tiyatrocuları evine davet etti. "Yengeniz size gozletme (gözleme) yapacağh gelin işte laaa" diyince verdiği adrese gittik. Neredeyse 10 km mesafe var. Taksiyle bile bize uzun gelmişti. Oysa tam 50 yıldır aynı yolu yaya olarak gidip geliyordu. Vaayy be dedik, günde 20 km yürüdüğü için tığ gibiydi ve nefesi çok sağlamdı Sadığh Dayı'nın. Genelde hep neşeliydi. 3. yılımızın sezon başında hep suratı asıktı. "Hayırdır Sadığh Dayı?" diyoruz, tık yok. Kovalasın biraz gülelim diye ne şaklabanlıklar yapıyoruz... Nafile! Hep surat asık. Sonunda içini dökmüştü Sadığh Dayı. "Oğulu daşıyacağlarmış Beşevler'e. Burayı gapatacağlarmış hocalar söyledi bana." "Yok be dayıcığım burayı kapatmazlar. Koca tarihi taş bina yalandır" falan dedik ama sonunda o haklı çıktı. Okulumuzdan istemeyerek taşınmak zorunda kaldık. Sıralar, enstrümanlar, koca piyanolar, mutfak malzemeleri, dolaplar... Kamyon kamyon Beşevler'deki sevimsiz binamıza taşındı. Önce yaşı küçük olanlar yeni binaya gittiler. Ardından en son parasız yatılı okuyan, yaşı büyük öğrenciler kaldık. Son kamyona kalan 3-5 parça eşyamızı da aldık. Mülteciler gibi yeni okulumuza gittik, yatakhanelerde odalarımıza yerleştik. Ertesi sabah yeni okulda tiyatro bölümünde ilk dersimiz var. Çay ocağı da var ama demli çay yok. Ocak bomboş! Ortada Sadığh Dayı da yok. Evini aradılar okuldan "Nerede?" diye...

Binanın ruhunu öldürmüşler ama o taş binanın içindeki ruhları görmemişler, görememişler.

50 yıldır yaptığı gibi sabah erkenden çıkmış evden. Ama nerede

kimse bilmiyor. İlk 2 dersi yaptık, arasında baktık ki ocağın başında çayı demlemiş, bardakları hazırlamış, ağzında yine yanmış bir filtre öylece oturuyor. Suratı allak bullak. Biz yine neşelensin diye sataşıyoruz tabii. "Nerede kaldın ihtiyar? Merak ettik seni. Valla öldün sandık Sadığh Dayı." Hiç unutmuyorum, oturduğu yerden kafasını kaldırdı, gözleri dolu dolu, "Zabanan (sabah vakti) geçiverenden (Keçiören'den) her zamanki gibin yola çığhtım okula geliyom diye. Eski alışkanlık demek, ben yine eski okula gittim. Ulan bağhtım goca okul bomboş. O saat anladım ki burası artık yok. Sarıldım sütunlarına gardaşıma sarılır gibi... Ağladım ağladım hiç yaşımdan başımdan utanmadan." Lafını bitiremeden Sadığh Dayı birden çağlayan gibi boşalmaz mı? Yürek dayanmaz. Devlet konservatuvarının maskotu, demirbaşı, okulumuzun gülü ağlar da biz durur muyuz? Sarıldık 1.55'lik küçük koca çınara... İşte o zaman... İşte o an... Kültür ve Turizm Bakanlığı'ndan alınıp, YÖK'e bağlanan ve böylece YÖK'e doğru giden konservatuvar geleneğinin bitişine ağladık. Okuldan benim kuşak mezun oluncaya kadar, istemeye istemeye her gün geciverenden Beşevler'e yürüyerek gitti geldi Sadığh Dayı. "Zati sizden sonra ben de gideceemm heç sevmedim oğlum burayı"diye söylenirdi çok zaman. Dönem sonunda ise dediğini yapıp okuldan ayrıldığını söylediler bize. Sonrasında Ankara Sanat Tiyatrosu'na transfer etmişler onu. Birkaç ay orada çalışmış. Bir sabah gelmeyince merak etmişler. Çünkü hiç gelmemek gibi bir durum yaşanmamış 70 yıllık ömründe. Sonunda acı haber bomba gibi düşmüş tabii. Ankara'nın puslu ve jilet gibi keskin bir sabahında, evinden çıkıp yine yürüye yürüye Keçiören yokuşundan inerken buzda kayan bir kamyonun altında kalmış Sadığh Dayı... O 1.SS'lik küçük koca çınar, çamur ve buzla donmuş asfaltta... Karbeyaz saçlarında kan, yüzünde kederli bir gülümsemeyle uçup gitmiş hayatımızdan... Pek fazla gidemesem de Ankara'ya yolum düştüğünde o şahane taş binanın önünden geçerken hep içim burkulur. Konservatuvar yazan taşlara kazınmış yazıyı kapatmak için içlerini alçıyla doldurmuşlar. Üstüne tenekeden Mamak Belediyesi diye yazıyı da tüy diker gibi yapıştırmışlar. Binanın ruhunu öldürmüşler ama o taş binanın içindeki ruhları görmemişler, görememişler. Önünden geçerken hep Alev Sezer'i okulumun ilk gününde paspasla kovalayan Sadığh Dayı'yı görüyorum. Eğer sen de bizi görüyorsan hakkını helal et Sadığh Dayı. Senin evin gibi sarıldığın okuluna sahip çıkamadık.

İllüstrasyon: Burak Ağdemir

MİMARLIĞI BİR DE EDEBİYATIN İLHAM VEREN SATIRLARINDAN OKUYALIM.

YENİ KİTAP

EDEBİYATTA MİMARLIK

HİKMET TEMEL AKARSU NEVNİHAL ERDOĞAN YEM Yayın

Homeros'tan Evliya Çelebi'ye, Umberto Eco'dan Orhan Pamuk'a, George Orwell'dan Ahmet Haşim'e, Yaşar Kemal'den Dostoyevski'ye, Ahmet Hamdi Tanpınar'dan Victor Hugo'ya, yaklaşık 100 ünlü yazarın mimarlığa vurgu yapan 102 büyük eseri, siz tasarımcıların imge-düş dünyalarını zenginleştirmek, yepyeni algı kapıları açmak için mimar, sanatçı, felsefeci ve akademisyenlerden oluşan 55 isim tarafından irdelendi...

HİKMET TEMEL AKARSU – PROF.DR. NEVNİHAL ERDOĞAN
ÇİZİMLER: TÜRKİZ ÖZBURSALI, EDİTÖR: BAHAR DEMİRHAN,
GRAFİK TASARIM: YEŞİM DEMİR, DEMİR TASARIM,
16X23 CM, 600 SAYFA, KULAKLI KARTON KAPAK

YEM YAYIN ÖZEL SATIŞ NOKTALARI: Eylül Sanat Kitabevi - İzmir, Ezgi Kitabevi - Bursa, Gergedan Kitabevi - Erenköy, İmge Kitabevi - Kadıköy, Mimarlık Vakfı Kitabevi - Karaköy, Nail Kitabevi - Kuzguncuk, Pan Kitabevi - İzmir, Pandora Kitabevi - Beyoğlu/Nişantaşı
VE TÜM SEÇKİN KİTAP SATIŞ NOKTALARINDA...

YEM Yayın /YEM Yayın /YEMYayın

Dağıtım: YEM Kitabevi Online sipariş: www.yemkitabevi.com

Şerefe Sevgilim

Damien Rice - Cheers Darlin'

"Şerefe sevgilim
Gözyaşlarımı gizlesin diye bana üç
sigara vermiştin"

Adam, haftada en az 3 gece gittiği barda dalgın adımlarla bar tezgahından masasına doğru yürüyordu ki bir kadınla çarpıştı. Bir adamın bir barda bir kadınla çarpışması çoğu zaman filmlerde işe yarar, gerçek hayatta ise pek az. Fakat o gün, o adam, yani Damien, kadından özür dilemek için bir kadeh içki ısmarlamak ister. Kabul eder kadın. İçerler. Kadehin son damlaları "bitiyoruz" derken, masadaki cıvıltılı muhabbet "bitmemeli" der. Bir kadeh daha teklif eder Damien kadına, bir kadeh daha sonra... Saatine bakar bir ara, son otobüse 15 dakika kalmıştır. Eve giden son otobüsler sıkıntılıdır, hele ki çarptığınız ve çarpıldığınız biriyle şarap içiyorsanız. Fakat Damien öğrenir ki kadının yolu da aynı istikamettedir ve o da son otobüsle gidecektir. Söylemez Damien, otobüsün kaçmak üzere olduğunu. Sigarası biter, kadının sigaralarına talim eder. Yalnız adamlar böyledir, bilirsiniz; sigaralarını içkilerine ve otobüslerine denk getirirler. Damien da öyledir. Sonunda şöyle der kadına Damien; "ah, son otobüsü kaçırdık, ne yapacağız? Sanırım yolu birlikte yürümekten başka çaremiz yok." Kadınsa "beni bu gece erkek arkadaşım alacak, birazdan burada olur..." Damien bu cevabın üstüne gülümser, tuvalete diye kalkıp gider yüzünü yıkamaya. Döndüğünde ise masada sadece üç adet sigara vardır. Üç adet sigara, bir kadından geriye tek kalan. Damien o an göğüs kafesine takılmış bir adet de şarkı bulur o masada. Dünya müzik listelerine tepeden giren bir şarkı... O şarkıyı o geceki kadına ve belki de o erkek arkadaşın varoluşuna yazar. Dökülmüş bir kadeh şaraba yazar. O günden sonra bu adam, her konserinde, bu şarkıyı hep aynı ritüel eşliğinde söyler; ilk notayla birlikte sigarasını yakar, şarabını içmeye başlar ve şarkıyı şarapla söyleye söyleye sarhoş olur. Kadın mı? Ortada yoktur.

Makber

Hafız Burhan - Makber

"Çık Fâtıma! Lâhdden kıyâm et,
Yâdımdaki hâline devam et."

Gülhane Parkı'nda bir kalabalık. Bir şair çıkmış ortalığa bir şiir okuyor. Ağlıyor herkes, şair de belki. Belki şair altı aydır ağlıyor. Karanlık bir bodrum katına kendini kapatıp 6 aydır çıkmamıştı o güne dek. O şairin Abdülhak Hâmid Tarhan'ın, Gülhane Parkı'nda okuduğu o şiir bir mersiye; ölünün ardından duyulan acıyı anlatıyor. Ölen kişi ise eşi Fatma Hanım. 1883 Ekim'inde, tayin edildiği Bombay'da eşi Fatma Hanım'la yaşarken şair, vereme yakalanan eşiyle birlikte tedavi için İstanbul yoluna düştüler. Fakat hastalık daha da ilerledi gemide; İstanbul'a varamadan Beyrut'ta vali olan abisi Abdülhak Nasûhi'nin evine gittiler. Ama ölüm, bir gemiden hızlıdır. Bir şehirden büyük. 21 Nisan 1885 günü, Fatma Hanım hayata gözlerini yumarken, Abdülhak Hâmid ise 40 günde Makber'i yazdı; 294 kıta, 2352 mısra, bir ölüm, bir ömür. Abdülhak Hâmid'in, eşi Fatma Hanım'ı anlattığı ve sonrasında ölümü üzerinde hissettiklerini kaleme aldığı Makber, isyanı, tereddütü, şüpheyi, tövbeyi ve inancı bir arada işliyordu. İsyan, isyan, sorular, reddediş ve sonunda yine Tanrı'ya sığınan şair. Sonra bu mersiyenin adı ve duygusuyla Abdülhak Hâmid'in yazdığı dizeler bestelendi. Herkese kalan; dillerde şarkı, ruhta ağıt, söyleyenlerin dilinde dinleyenlerin kulağında bir kağıt kesiği kadar acı...

Hazırlayan: Kaan Koç

Erkek Beyninin
Karanlıkta Kalmış Koridorlarına
Işık Tutan Bir Yapıt

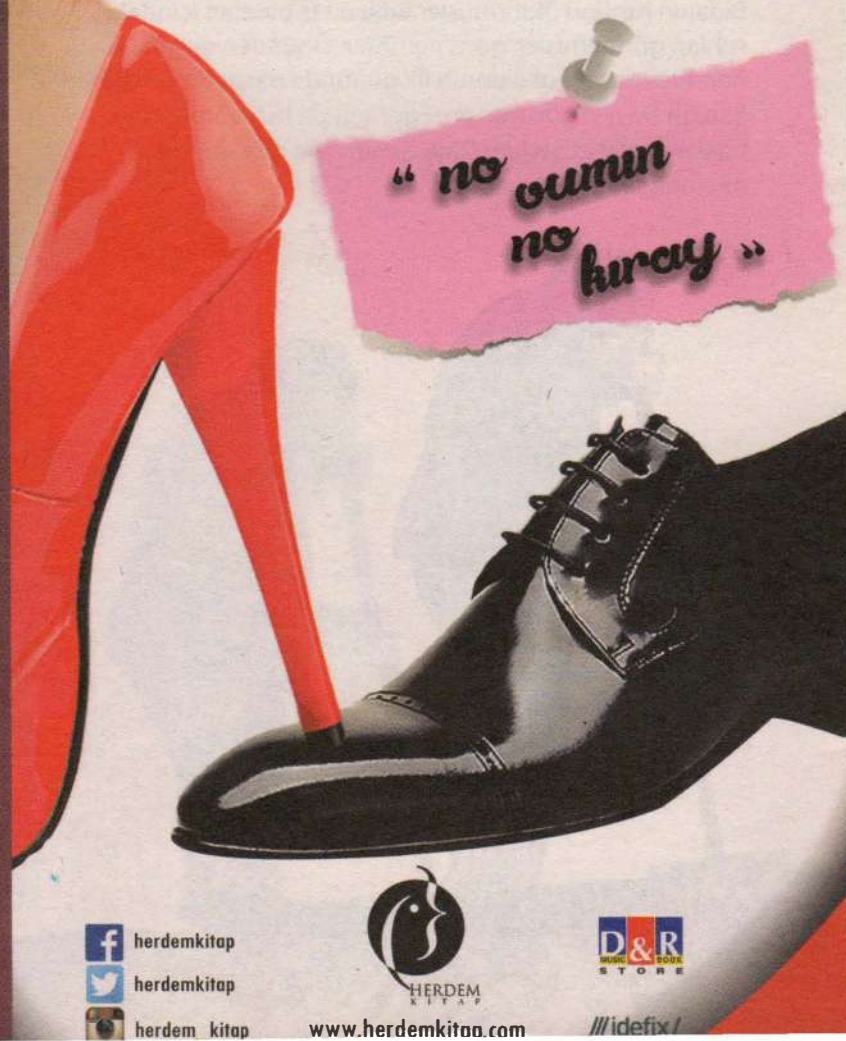

Kendinizle, İlişkilerinizle
yüzleşmeye
HAZIR MISINIZ?

KARIMDAN SONRA

MELİS ACAR

Bir daha, bundan daha kötüsü olamaz, demeyecektim.
Hayatta, her zaman, daha kötüsü olabiliyordu.
Adına evren, sistem, adalet, karma, ne derseniz deyin,
tüm bunların size sunduğu iyiliğin, bir sınırı-sonu
olsa da, kötülüğün sınırı ve sonu yoktu.

herdemkitap
herdemkitap
herdem_kitap
HERDEM KİTAP
www.herdemkitap.com
D&R MÜZİK KİTAP OYUN STORE
///idefix/

Ayça Atçı

ölü kelebeklerin izinde matruşka

Jack London bir ip cambazıdır. Serseriliği, sosyalizmi, vahşeti, doğanın acımasız dönüştürücülüğünü yazmış, altındaki ipte sallana sallana üstelik sürekli içerek yürümeye çalışmış, okumaya ve maceraya tutkun bir ip cambazıdır!

"Ölüm acı vermez; acı veren şey, yaşamdır."

Jack London mı Martin Eden'den çıktı, Martin Eden mi Jack London'dan? Bir yazar, sonunu illa yazar mı bir yerlere? Kalem bir anahtarsa eğer, açtığı her kapı neden her seferinde karanlığa çıkar? Hem de her defasında daha çok karanlık... En karanlık!
Gidilen yollardan, ağaran tanlardan, kızıl akşamüstlerinden, denize düşen ay ışığından, kalbe zûl aşklardan vazgeçenler aslında onları tutkuyla en çok sevenler değil midir? Çelişki, çelik bir yumak gibi büyüdükçe büyür mü insanın aklında?
Bir yazar, her öldürdüğü karakteriyle biraz ölmez mi zaten, eksilmez mi? İçinde kırk mum yanar, her gün biri söner ama son mum hiç sönmez, hep yanar mı? Yandıkça yazanı yakar mı?
Hikâye içinde hikâyeler biriktirenler hangi hikâyeye hapsolacaklarını seçemezler belki de...
Sanatçı olmanın yolu aykırılıktan ve cesur olabilmekten geçer. Jack London, 12 Ocak 1876'da San Francisco'da doğdu. Müzik öğretmeni olan annesi Flora Wellman ile Astroloji profesörü William Chaney'in yaşadığı evlilik dışı ilişkisinin istenmeyen meyvesiydi bebek John Griffith. Baba Chaney, henüz anne karnında olan bu bebeği kabul etmeyince genç anne ilk intihar girişiminde bulunmuş ve bunu daha sonra defalarca tekrarlamıştı. Yani intihar, daha doğmadan kodlanmıştı Jack London'ın beynine. Doğumdan kısa bir süre sonra annesi John London ile evlenmiş ve Jack London baba olarak onu kabul etmiş, on dört yaşında John Griffith olan ismini değiştirmişti.
Çağının geleneksel yazarlarına pek benzemiyordu. Sekiz yaşından itibaren birçok işe girip çıktı. Fabrikalarda işçi, denizlerde gemici oldu, altın aramak için Alaska'ya gitti. Bütün bunları yaparken bu zorlu yolculuktan hiç eli boş dönmedi. Her yaptığı iş, her çıktığı yolculuk yeni bir kitap oldu. Dönem burjuvasına yazmayı reddeden Jack London, herkesin okuyacağı sadelikte, unutulmaz eserler yazdı. Üstelik evinde, masasının başında değil, ucuz otellerde, gittiği barlarda, akşama kadar çalıştığı gemilerin kuytu köşelerinde...
İstiridye korsanı, demiryolu serserisi, define avcısı oldu. Defalarca ölümlerden döndü. Hapse girdi. İyi beslenemediği için iskorbüt hastalığına yakalandı, öndeki dört dişini kaybetti. Viski ve bira yapımında kullanılan arpayı başkarakter yaparak yazdığı John Barleycorn (Bir Alkoliğin Anıları) bir itiraftı. ***Demir Ökçe ile sosyalizmi, Martin Eden ile bireyciliği anlattı. Yazdığı her şey yaşadıklarıydı. Yaşadığı her şeyi yazan London, kendine Martin Eden'e yazdığı sonu seçti.***

Hikâye içinde hikâyeler biriktirenler hangi hikâyeye hapsolacaklarını seçemezler belki de...

"Yaşam hastaydı artık; daha doğrusu hasta ve dayanılmaz bir şey olmuştu. Ben evrende yaralı bir varlıktım. Yaşam acılı bir yorgunluk durumuna gelince, ölüm sonsuz uykunun sükûnuna götürmeye hazırdı."

Martin Eden, kaba, görgüsüz, iptidai ve irfandan nasibini almamış, hovarda bir denizcidir. Üst sınıftan yani burjuva bir adamın hayatını kurtarır ve böylelikle hayatı değişir. Adam Martin'i evine, teşekkür için çağırdığında, evin asil, güzel kızı Ruth'u görür. Soluk benizli, hayalet gibi bir kızdır Ruth, masumiyeti ve melekleri çağrıştırır. Ruth, Martin'in hayallerinin peşinden koşmasına vesile olur. Ama bu başlangıç aslında sıfır noktasının bile çok altından zirveye tırmanmayı gerektirir. Martin Eden, bizim kaba saba denizcimiz, o sert kabuğunu kırar ve içinden inceliklerle dolu bir yazar çıkarır. Hayalini bile kuramayacağı bir hayata sahip olur. Olur da o hayata gerçekten sahip olur mu? Tatmin edilmiş, ıslah edilmiş o ruh onu mutlu eder mi? Ederse Martin Eden neden kendini öldürmeyi seçer?

"Martin Eden için neden biraz üzülmeyeyim? Martin Eden bendim. Martin Eden bir bireyciydi, bense bir sosyalist. İşte, bu nedenden ben yaşamaya devam ediyorum ve bu nedenden Martin Eden öldü."

Büyük elli, iri yarı, vücudu dövmelerle kaplı, başının üzerinde her daim göç etmeye hazır kırlangıçlar uçuşan Jack London iki kere evlendi. Biri mantık evliliğiydi, diğerinde ise ruh eşini bulmuştu, öyle diyordu dost meclislerinde.
Yıllarca hayalini kurduğu çiftlik evinde ölü bulunduğunda, bir süredir çektiği acıları azaltmak için kullandığı morfinin boş şişeleri ve yanındaki masada bir kâğıt varmış. Ölümü, morfinin dozunu ayarlayamadığından dense de o kâğıtta morfini hangi dozu alırsa öleceğini hesapladığı da rivayet edilirmiş. Yıl 1916, aylardan Kasımmış...
Jack London bir ip cambazıdır. Serseriliği, sosyalizmi, vahşeti, doğanın acımasız dönüştürücülüğünü yazmış, altındaki ipte sallana sallana üstelik sürekli içerek yürümeye çalışmış, okumaya ve maceraya tutkun bir ip cambazıdır!
Ruhu camdan olanlar kırılmayı iyi bilir, sonra o cam kırıklarının üzerinde ayaklarını kanata kanata yürümeyi...
Ruhu camdan olanlar kocaman, halat çekmekten nasır tutmuş, güçlü elleriyle bile tutunamazlar hayata... Kanatlarını açarken gökyüzüne cebinden yarım bıraktığı düşler dökülür bazı kelebeklerin.

"Yeni bir cennet bulamadım ve artık eskisini de bulamıyorum."

Akşamsefası

Fuar, kitap kokusudur...

Sevdiğin yazarı görebilmek,
okurunla buluşabilmektir...

35. Uluslararası TÜYAP

İstanbul Kitap Fuarı'na bu hislerle hazırlandık.
Görüşmek dileğiyle

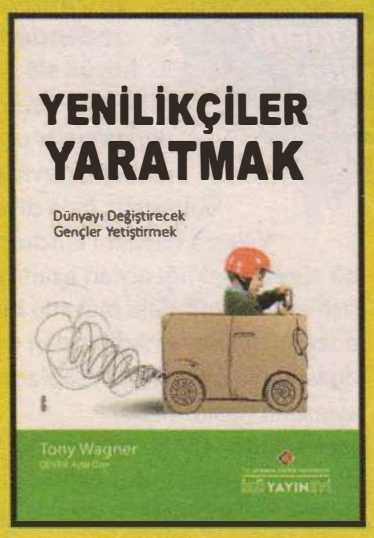
Beylikdüzü TÜYAP Fuar Alanı

12-20 Kasım

2. Salon-2104E no'lu stant

% 50'ye varan indirimler

İnternet Satış:
www.eganba.com / (0212) 293 44 41 - 43
www.seckin.com.tr / (0312) 435 30 30 / 435 57 67
www.ilkekitap.com / (0212) 274 98 74 - 75

T.C. İSTANBUL KÜLTÜR ÜNİVERSİTESİ
İKÜ YAYINEVİ
e-posta: ikuyayinevi@iku.edu.tr
/ikuyayinevi

Şermin Çarkacı

burası kaya bakkaliyesi

Üç yıl sonra bana düştü enkazı kaldırmak. Belki de o bakkala atılmış en ürkek, en buruk, en müteredditadımla girdim içeriye.

Şükrü Kaya'nın 35 yıl süren ticaret hayatını tek bir kilit darbesiyle sonlandırıp gidişinin sene-i devriyesi... Üç yıl önce bugün, tezgahın altında duran antidepresan kutusuna uzandı, uzun zamandır müşterilerine tahammülünü sağlayan o küçük ilaçlardan birini yutacak oldu... Bıraktı. Yakın gözlüğünü hassas terazinin üzerine bıraktı... Veresiye defterinin son sayfasını açık bıraktı... Kapıya tam 35 yıl önce astığı, bir tarafında AÇIK diğer tarafında KAPALI yazan levhayı ters çevirip bıraktı... Anahtarı tam üç kez şak şak şak diye çevirip, anahtarlığı beline astı... Bundan sonra gelen müşterileri "kapalı levhası" karşılayacaktı...

Kaya Bakkaliyesi, Anadolu'nun bolca kuş uçan ama bir kez bile kervan geçmeyen köylerinden birinde sene 1978'de kuruldu. Adama antidepresan yutturduğuna bakmayın, güzel mekan aslında. İnsan burada her aradığını bulabilir, bazen ne aradığını bilmeyen insanlar da gelir; ama onlar dahi aramadıkları şeylerin dışında, aslında aradıkları; ama aradıklarını unuttukları bir şeyler alıp giderler. Siz sanırsınız ki müşteri gelir ihtiyaçlarını alıp gider. Öyle değil kazın ayağı... Bir köy bakkalında hiç kimse, şehirlilerin tabiriyle "Üstü kalsın" demez. Ama üstü kalır. Çok fena kalır.

Bir müşteriye 50 gram helva tartmak, teraziye hafif, Şükrü Kaya'ya ağır gelir. Çünkü 50 gram helva isteyen adam, yalnızdır, o helvayı yalnız yiyecektir.

Topal Seyit gelir. İki paket sigara alır. Topal Seyit her gün bir paket sigara içer. Eğer iki paket alıyorsa bugün, demek akşamı zor geçecek. Topal bacağına mı üzülecek acaba, yalnızlığına mı, garibanlığına mı içecek? Komşusu traktör aldı geçen hafta... **Bir haftadır sigarayı arttırdı Topal Seyit. Galiba aklı elli yıl önce traktörün altında kalan çocuk bacağına takıldı. Topal Seyit iki paket sigara alır gider, onun hüznü bakkalda kalır.** Şerife Abla gelir. Aşure yapacakmış, her şeyden azar azar alır. Azar azar ama işte toplayınca çok tutar. Deftere yazılır alınanlar, hesap uzaaar uzaaar uzaaar. "Bu ay gönderir para bizim adam, gönderir göndermez öderim" der. Hesap o kadar uzun ki, onun adam artık bizim adam hakikaten... Almanya'ya gitmiş, para kazanıp para göndermeye... Haber yok yıllardır. Ara ara gönderir üç beş kuruş, o para da ancak uzun hesabının yarısını kapatır. Şerife Abla aşurelik alıp gider, yalnızlığı bakkalda kalır.

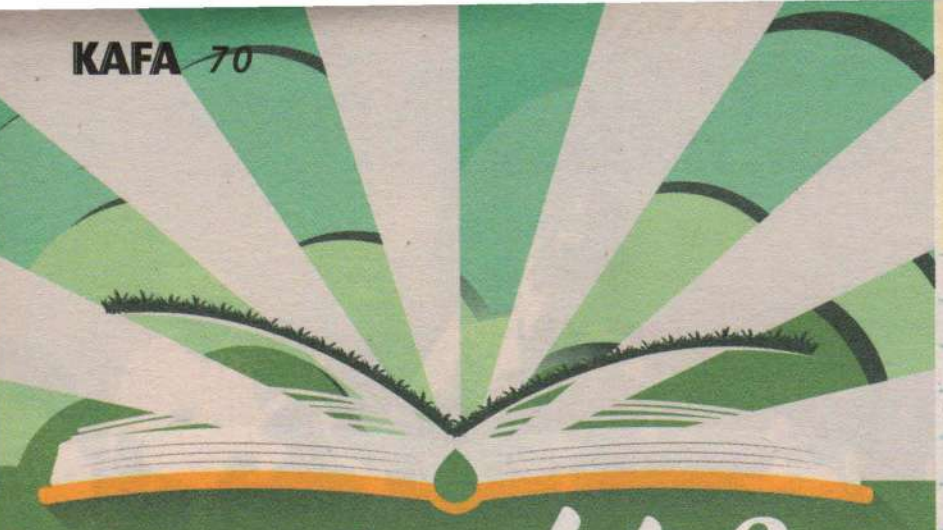
Teneffüste okul çocukları gelir. Kimisi her şeye saldırır, kimi istediğinden alır, ama birisi hep en arkadadır. Usul usul kasaya yaklaşır, avcunu açar, terli küçük avucunda sımsıkı tutulmaktan iz yapmış bozuk para... Diğer elinde pahalı bir çikolata... **"Bu paraya bu oluyo mu?" diye sorar çocuk. Olmuyor. Ama olmuyor denmiyor çocuklara. Oluyor, olmuyor ama oluyor.** Çocuklar okula gider, o küçük çocuğun "eksikliği" bakkalda kalır. Zengini gelir, zengini... Sırasını beklemez, girdiği gibi sıralar isteklerini. Durumu olmayanın durumu olana usulca sıra verdiği bir dünyadır neticede burası. Ondan alır, bundan alır, şundan da tart der, bundan da tart... Bolca alır. Zengin gider, kibri bakkalda kalır. Bir müşteriye 50 gram helva tartmak, teraziye hafif, Şükrü Kaya'ya ağır gelir. Çünkü 50 gram helva isteyen adam, yalnızdır, o helvayı yalnız yiyecektir. Garibandır, daha fazlasını isteyemeyecektir. Ve insandır, bütün parasızlığına rağmen canı yine de helva istemektedir.

Şükran gelir sonra, utana sıkıla. İki jeton ister, sevgilisi asker. Telefon kulübesine yürürken Şükran hızlı hızlı, kalp atışları bakkalda kalır... Sonra bir sela gelir. Biri ölür köyden, bakkaldan birinin ayağı daha kesilir. Kimi kimsesi yoksa eğer bakkala olan borcunu ödeyecek, o hesabın üzerine ruhuna saygıyla kocaman bir çarpı işareti çekilir. Adam ölür, öte tarafın hesabını bilemeyiz ama bu dünyanın hesabı son kez bakkalda görülür. Ve gün gelir... Bakkalın duvarlarına yapışan bu "kalanlar", bu görünmez sıkıntılar, bu silik ağrılar yapışır Bakkal Şükrü Kaya'nın üzerine. Sonrası sinir, sonrası tahammülsüzlük, sonrası kalpte sebepsiz bir ağrı, sonrası tezgah altında antidepresan kutusu.

Bakkal Şükrü Kaya, 35 yıl her sabah, saat altıda kalkıp açtı bakkalı. Ve o gün, "Kapalı, artık kapalı" diyerek kapattı dükkanı. Her şey açık, her şey yarım, her şey öylece kaldı. Dönüp de terazinin üstüne bıraktığı yakın gözlüğünü bile almadı.

Üç yıl sonra bana düştü enkazı kaldırmak. Belki de o bakkala atılmış en ürkek, en buruk, en müteredditadımla girdim içeriye. Onun bıraktıklarını gördüm. Kolonya dolum şişesinin içindeki yarım litre kolonyayı gördüm, artık kimsenin doldurmadığı... Beyaz erkek çoraplarını gördüm, artık kimsenin giymediği... Vergi iade zarflarını gördüm, artık kimsenin doldurup iade etmediği... Kimsenin adam yerine koymadığı cep taraklarını, cep aynalarını, bebeklerin yakasına takılan karanfilli nazar boncuklarını gördüm. Kız kaçıranları, torpilleri, çatapatları gördüm. Müşterilerin yıllar içerisinde usul usul bıraktığı yalnızlığı, çaresizliği, fakirliği, kibri, heyecanı, sevinci gördüm. Veresiye defterlerini gördüm. Bütün sayfalarına tek tek, kocaman çarpılar attım. Bakkal öldü, hesap görülmüştür...

Koca bir tarih geçti elimden, topladım ne varsa. Son müşteri kimdi acaba diye düşündüm, en son kim geldi bakkala... Her sabah paspas çekerdi Şükrü Kaya. Son bir kez paspas çektim yerlere, son müşterinin ayak izlerini o gün öyle sildim. Buraya gelen her müşteri, tam otuz beş yıl boyunca "Yine bekleriz" diye uğurlandı. Üç yıl önce kapandı, geleni gideni olmasa da yine de bakkaldı. İndirdim tabelayı, artık değil... Ama yine de "Yine bekleriz..."

neyi anlatır?

Hayal gücünüzü serbest bırakmak için sevdiğiniz kitapların içinden bazı cümleler seçtik. Fakat doğru yanıt tek. Sizce aşağıdaki alıntılar hangi karakteri veya durumu betimliyor?

1) *"Beynimde adeta, göze kaçmış incecik bir kirpik gibi yabancı bir varlık varmış gibi hissediyorum: aynen içine kirpik kaçan göz gibi tümünü hissediyorsun, bir saniye bile unutmak mümkün değil."*
(Biz-Yevgeni Zamyatin)

A) Beyin tümörü olduğunu öğrenen bir karakter
B) İkinci kişiliğini anlatan şizofren bir karakter
C) İlk kez rüya gören bir karakter
D) Aşık olmuş bir karakter

2) *"Öyle zamanlar oluyor ki çoktan ölüp ölmediğimi merak ediyorum. Temiz havanın kokusunu bile unuttuğum bu sefil odada, karanlığın içinde sessizce beklemek; bu yaşamak değil."*
(Ölü Gömme Törenleri-Hannah Kent)

A) İntikam için kaçırılan bir karakter
B) İdam sırasını bekleyen bir karakter
C) Mezbahada kesime gidecek bir hayvan
D) Akıl hastanesine kapatılan bir karakter

3) *"Onları Merhamet Apartmanı'nda cebimden çıkarır, dikkatle inceler, her birini ayrı bir şeye; mesela boynu, başı ezilmiş, kamburu çıkmış, haksızlığa uğramış kara yüzlü küçük insancıklara ya da tuhaf soru işaretlerine benzetirdim."*
(Masumiyet Müzesi-Orhan Pamuk)

A) Fotoğraf kareleri
B) Ölü kelebekler
C) Küçük not kağıtları
D) Sigara izmaritleri

4) *"Ama insanı asıl korkutan, ne görülmemiş büyüklüğü, ne eşsiz rengi, ne de biçimsiz alt çenesiydi. Onu görenlerin anlattıklarına göre, en korkunç yanı, saldırışlarında bile bile gösterdiği, akılları durduran o kurnazca hainlikti."*
(Moby Dick-Herman Melville)

A) İspermeçet balinası
B) Mitolojik bir Tanrı
C) İstilacı bir uzaylı
D) Mutasyon deneyinden kaçan bir insan

5) *"Başlangıçta ilginç olarak nitelendirilen bu olayın daha sonra trajik şekilde sonlanması bu işi bir delinin yapmış olabileceğini akla getiriyor, çünkü böyle saçma bir şeyi ancak aklını kaçırmış biri yapabilir."*
(Sherlock Holmes/Mezarlığın Sırrı-Sir Arthur Conan Doyle)

A) Bir heykeli yalnızca kırmak için çalan hırsız
B) Mezarlıkta yaşamaya başlayan bir karakter
C) Sahnede intihar eden bir tiyatro oyuncusu
D) Kendini müzede lahite zincirleyen bir karakter

6) *"Sanırım ki, cennette bile insanın yüreğine daha fazla girebilecek başka bir zevk yoktur. Başka hiçbir yerde düşlerle, bu derece sakin ve gerçekten daha kolay bir biçimde buluşamazsınız; sınırlar seyrekleşir ve en külüstür geminin bile direkleri filizlenip salkım verir..."*
(Zorba-Nikos Kazancakis)

A) Kitap okumak
B) Ege Denizi'ni seyretmek
C) İnzivaya çekilmek
D) Bir bağımlı için madde kullanmak

Hazırlayan: Özge Doğan

Akşam sefası

1-C 2-B 3-D 4-A 5-A 6-B

KAFA'ma göre

yaz, çiz, çek, paylaş! bu köşe senin!
#kafamagö

Kasım 2016 - Sayı: 27 - Aylık Edebiyat Mizah Dergisi
Aylık Yaygın Süreli Yayın - **Yayıncı:** KAFA Grup Yayıncılık Ltd. Şti.
İmtiyaz Sahibi: Candaş Tolga Işık
Sorumlu Müdür: Mert Çanga **Genel Yayın Yönetmeni:** Ayça Derin Karabulut
Görsel Yönetmen: Burak Şahin **Grafik Tasarım:** Dorukhan Varlık - Melis Gökçe Zor
Kapak: Hakan Arslan **Reklam Grup Başkanı:** Hande Gün **Okuyucu Temsilcisi:** Emrah Akbaş
Adres: Koşuyolu Mah. İsmailpaşa Sok. No:44 Kadıköy/İstanbul
Tel: (0216) 428 9 888 **Baskı:** İhlas Gazetecilik A.Ş. 29 Ekim Cad. İhlas Plaza
No: 11/A 41 Yenibosna / Bahçelievler / İstanbul - **Tel:** (0212) 454 30 00
Dağıtım: DPP (0212) 622 22 22
www.kafadergi.com - bizeyazin@kafadergi.com - reklam@kafagrup.com

Kafa Dergisi'ndeki tüm yazı, çizim, espri, karakterlerin yayın hakları saklıdır. Yayınevi, yazar ve çizerin yazılı izni alınmaksızın hiçbir yazı ve basılı görsel yayın organında ve sanal ortamında kullanılamaz.

kasım'da n'apsak?

kafası

İş Sanat
Kültür Merkezi
İş Kuleleri 34330
Levent / İSTANBUL
Tel: 0212 316 10 83
facebook/issanat
twitter/issanat

İş sanat

5 AÇILIŞ KONSERİ

BORUSAN İSTANBUL FİLARMONİ ORKESTRASI GÜRER AYKAL & GÜLİN ATAKLI & AYŞE ŞENOĞUL &DOĞUKAN KURAN

Geçtiğimiz sezon, Parlayan Yıldızlar Meriç Soylu Ödülleri'nin "en parlak yıldızı" seçilen obua sanatçısı **Gülin Ataklı**'nın yanı sıra , genç tenor **Doğukan Kuran** ve soprano **Ayşe Şenoğul** sezonun ilk konserine taptaze bir soluk getiriyor. Genç yeteneklere Avrupa'nın en iyi senfonik topluluklarından biri olma yönünde hızla ilerleyen onursal şefi **Gürer Aykal** yönetimindeki **Borusan İstanbul Filarmoni Orkestrası** eşlik ediyor.

5 Kasım Cumartesi, Saat: 20:30

14

GÜN OLUR, ALIR BAŞIMI GİDERİM
Orhan Veli Kanık Şiir Dinletisi

Tematik bir bütünlük içinde hazırlanan ve müzikle şiirin iç içe geçtiği "Gün olur, alır başımı giderim" adlı dinletide, Orhan Veli'nin şiirlerini Metin Belgin okuyacak ve Serdar Yalçın'ın, şairin şiirlerinden bestelediği yedi eseri de Deniz Erdoğan Likos ve Zafer Erdaş seslendirecek. Dinleti ücretsizdir.

14 Kasım Pazartesi, Saat: 20:30

7

SFJAZZ COLLECTIVE
Miles Davis Tribute

Sekiz sanatçıdan oluşan **SFJAZZ Collective**; saksafonda **Miguel Zenón**, tenor saksafonda **David Sánchez**, vibrafonda **Warren Wolf**, trompette **Sean Jones**, trombonda **Robin Eubanks**, piyanoda **Edward Simon**, kontrbasta **Matt Penman** ve davulda **Obed Calvaire** her yıl seçtikleri bir sanatçının onuruna sekiz yeni parça ve sanatçının sekiz şarkısına yeni düzenlemeler yapıyor. Bu sezon belirledikleri isim ise Miles Davis.

7 Kasım Pazartesi, Saat: 20:30

21

MİLLÎ REASÜRANS'TA PARLAYAN YILDIZLAR
BADE DAŞTAN, BATI AKTAŞ

İş Sanat'ın genç müzisyenlere sahne deneyimi kazandırmak ve sanat hayatına attıkları ilk adımlarında destek olmak amacıyla Millî Reasürans'ta gerçekleştirdiği Parlayan Yıldızlar serisinin bu ayki konukları, keman sanatçısı **Duygu Daştan** ve klarnet sanatçısı **Batı Aktaş** oluyor. *21 Kasım Pazartesi, Saat: 20:30*

25

SABAHAT AKKİRAZ & ERDAL ERZİNCAN & ARİF SAĞ

Türk halk müziğini dünyaya taşıyan usta sanatçımız **Sabahat Akkiraz**, alanının yaşayan en büyük ustalarından **Arif Sağ** ve bağlama deyince akla gelen ilk isimlerden **Erdal Erzincan**, İş Sanat sahnesinde bir araya geliyor. Sizleri Anadolu müzik tarihine, tadına doyulmaz bir müzikal yolculuk bekliyor. *25 Kasım Cuma, Saat: 20:30*

Biletler, Biletix ve İş Sanat Ana Gişe'de...

İş Sanat'ı takipte kalın

Bu bir ilandır.

daha kaç köyden sürülsün insan
adam oluncaya dek?
daha kaç derya dolaşsın martı
bulsam diye bir tünek?
daha kaç toptan atılsın gülle
harp toptan kalkıncaya dek?
cevabı, dostum, rüzgârda bunun
cevabı esen rüzgârda.

daha kaç yıl kök salsın ağaç
bahar açıncaya dek?
daha kaç yıl kök söksün bu halk
yerin bulsun diye hak?
daha kaç aydın ışığı görüp
görmezlikten gelecek?
cevabı, dostum, rüzgârda bunun
cevabı esen rüzgârda.

daha kaç can canından geçecek
cana yetinceye dek?
daha kaç el boş açılsın göğe
göğermedikçe yürek?
daha kaç teller kopsun sazlardan
bu ses duyuluncaya dek?
cevabı, dostum, rüzgârda bunun
cevabı esen rüzgârda.

Bir İrlanda Türküsü, Bob Dylan
Çeviri: Can Yücel